

การศึกษและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

STUDY AND DEVELOPMENT OF HANDICRAFT JEWELRY FOR
KHWAO SINARIN, SURIN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีบัณฑิตศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีบัณฑิตศึกษาศาสตร์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2554

KMITL-2011-BD-M-222-139

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ
อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

STUDY AND DEVELOPMENT OF HANDICRAFT JEWELRY FOR
KHWAO SINARIN, SURIN

T120506

มณฑนา ทองสุพล

MONTANA TONGSUPON

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....120506
วัน, เดือน, ปี.....2 ส.ค. 2555

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2554

KMITL- 2011- ED-M-222-139

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**STUDY AND DEVELOPMENT OF HANDICRAFT JEWELRY FOR
KHWAO SINARIN, SURIN**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2011

KMITL- 2011- ED-M-222-139

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2011

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์
จังหวัดสุรินทร์
Study of Development of Handicraft Jewelry for Khwao Sinarin , Surin

นักศึกษา นางสาวมณฑนา ทองสุพล

รหัสประจำตัว 50063658

ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สีนรุภัก

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.สถาพร	ดิบุญมี ฌ ชุมแพ	
รศ.อุดมศักดิ์	สาริบุตร	
ผศ.ดร.อภิศักดิ์	สินรุภัก	
ดร.จตุรงค์	เลาหะเพ็ญแสง	
ผศ.ดร.รัฐไท	พรเจริญ	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 29 มกราคม 2554 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ ฌ ห้อง ค 407 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่.....14.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2554

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
นักศึกษา	นางสาวมณฑนา ทองสุพล
รหัสประจำตัว	50063658
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ.	2554
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ. ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก

บทคัดย่อ

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ (2) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงินอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู (3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาตัง กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ จำนวน 5 ท่าน นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 100 คน

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยสรุปว่า เครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ มีรูปร่างรูปทรง เลขาคณิต ได้แก่ รูปทรงเหลี่ยม รูปทรงกลม รูปทรงกรวย ร่องลงมาคือรูปทรงเลียนแบบผลไม้ ถวดลาย เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้ วัสดุและกรรมวิธีการผลิต เป็นวัสดุเงินใช้กรรมวิธีการผลิตแบบประสานติดเป็นชั้นๆ และการแกะลายลงคำ

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับมีความเห็นว่า เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$)

3. การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ผลการวิจัยสรุปว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 100 คน มีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับที่พัฒนาขึ้นใหม่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) ด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) ด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$)

Thesis Title	Study and Development of Handicraft Jewelry for Khwao Sinarin, Surin
Student	Miss Montana Tongsupon
Student ID.	50063658
Degree	Master of Science in Industrial Education
Program	Industrial Design Technology
Year	2011
Thesis Advisor	Associate Professor Udomsak Saributr
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr. Apisak Sindhuphak

ABSTRACT

This research aims to study and develop silver handicraft ornaments such as rings, necklaces and earrings, which interpreted Kewasinarin District, Surin's products with a determinant satisfaction the tourists. The production and distribution data are collected from three presidents of the three selected groups which are from Baan Chok, Baan Natang, and Baan Napo. Selected for the first group, five experts in design as well as ornament production for the second group, and 100 tourists who visited the ornament shops for the last group. Research findings are as follows :

1. The study found that the prominent feature of the ornaments of Kewasinarin District are the geometric forms such as polygon, sphere, and cone. Moreover, these ornaments should have natural forms such as the leaf, flower, and fruit feature. In the case of materials and manufacturing process, silver with imbricated arrangement and the black enamel engraving should be used.

2. The third set was surveyed by the experts as the most suitable pattern ($\bar{x}=4.56$).

3. The determination satisfaction for the ornaments of tourists was in high level ($\bar{x}=4.29$). To consider from each of features, the level of attractiveness was high ($x=4.36$), creativity was high ($\bar{x}=4.25$) and the functionality was also high ($\bar{x}=4.27$).

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอ เขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับความกรุณาจาก รศ.อุดมศักดิ์ สารินูตร อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะและแก้ปัญหาให้งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านซึ่งประกอบด้วย รศ.สถาพร คีบุญมี ณ ชุมแพ รศ.อุดมศักดิ์ สารินูตร ผศ.ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง และ ผศ.ดร.รัฐไท พรเจริญ ที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ที่ให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัย ลุงป่วน เขียวทอง ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับบ้านโชค คุณสิทธิชัย พิศโสระ ประธาน กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับบ้านนาตัง นางสาวอ่อน เหลือสัน ประธานกลุ่มผู้ผลิตและ จำหน่ายเครื่องประดับบ้านนาโพธิ์ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิต เครื่องประดับทุกท่าน

ขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนในทุกๆด้านด้วยดีมาตลอด อีกทั้งเป็นผู้ที่เป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยมีความพยายามทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จ และขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่ให้กำลังใจเสมอมา คุณงามความดีอันใดที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยขอมอบให้กับ บิดา มารดา ซึ่งเป็นที่รักเคารพยิ่ง ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชา ความรู้ และ ประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย และหากผู้วิจัยทำการผิดพลาดประการใด ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

มณฑนา ทองสุพล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ผลกระทบที่ต่อกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์.....	7
2.2 วัสดุและกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับ.....	36
2.3 หลักการออกแบบเครื่องประดับ.....	41
2.4 กลุ่มเป้าหมาย.....	48
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
3.3 กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ.....	71
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	72

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ.....	75
อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ.....	78
อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์.....	86
หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	91
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	95
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	101
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	111
ภาคผนวก ค ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม.....	125
เครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ และภาพการออกแบบและ	
เขียนแบบเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน	
ภาคผนวก ง ขั้นตอนการเก็บข้อมูล กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	142
และผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มนักท่องเที่ยว	
ประวัติผู้เขียน.....	152

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 สรุบทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	57
หัตถกรรมเครื่องประดับ	
3.1 ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย.....	68
3.2 ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินผลงานการออกแบบ (ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ).....	69
3.3 ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย.....	70
3.4 สรุปขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยในการออกแบบผลิตภัณฑ์.....	73
3.5 ตารางประกอบวิธีการดำเนินงานวิจัย.....	74
4.1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ.....	82
4.1.1 แสดงลำดับรวม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความสวยงาม.....	85
ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญ	
4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์.....	87
หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเวียงสา จังหวัดสุรินทร์ ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ตอนที่ 1 ข้อมูล ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	
4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์.....	88
หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเวียงสา จังหวัดสุรินทร์ ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเครื่องประดับ โดยแบ่งเป็น ด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ลวดลายทับหลังซึ่งสมบูรณ์มาก ที่ปราสาทศิขรภูมิ (ช่วงอาณาจักรเจนละ).....	10
2.2 ภาพนางอัปสรที่ปราสาทศิขรภูมิ (ช่วงอาณาจักรเจน).....	10
2.3 ภาพนางอัปสรานครวัดนครธม.....	10
2.4 ลักษณะดอกไม้เครื่องประดับบนมงกุฏนางอัปสรามีเค้าและแบบคล้ายตะเกา.....	11
ต่างหูโบราณ	
2.5 ประติมากรรมทับหลังศิลปะไพรกะเม็ง.....	12
2.6 ทับหลังสมัยเกาะแกร์.....	13
2.7 ทับหลังสลักรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณที่ปราสาทบ้านพลวง.....	13
2.8 ทับหลังศิวนาฏราชพ็อนรำบนหงษ์ ที่ปราสาทศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์.....	14
2.9 ทับหลังพระพุทธรูปประทับนั่งบนหน้ากาล.....	15
2.10 แสดงลักษณะการแต่งกายของชาวพูนัน ของแผ่นประติมากรรมดินเผารูปช่างพ็อน.....	16
2.11 ต่างหูสัมฤทธิ์ ปลายบุคกลื่น ศิลปะพูนันพุทธศตวรรษที่ 9-11.....	17
2.12 ลักษณะเครื่องประดับ นางอัปสรสมัยเจนละ (ที่ปราสาทศิขรภูมิ).....	17
2.13 ต่างหูสมัยทวารวดี.....	18
2.14 เครื่องประดับบุรุษและสตรีสมัยทวารวดี.....	19
2.15 แหวนสมัยทวารวดี.....	20
2.16 ทรงผม และเครื่องประดับสมัยทวารวดี.....	20
2.17 ตะเกา (ต่างหู)	22
2.18 ตะเกาตายไข่แมงดา.....	25
2.19 ประเก้อม.....	26
2.20 หลอมละลายโลหะเงิน	28
2.21 การเทโลหะลงรางเท.....	28
2.22 การตีโลหะ.....	28
2.23 การรีดโลหะ.....	29
2.24 การม้วนแผ่นเงินด้วยไม้ไผ่ตามขนาดที่กำหนดไว้.....	29
2.25 ชิ้นงานที่ได้จากการขึ้นรูป.....	29
2.26 การแต่งขอบปากเม็คประเก้อม.....	30
2.27 ชั้นและการเข้าชั้น.....	30

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.28 การสลักลายเม็คประเก้อม.....	31
2.29 การตำรอกชัน.....	31
2.30 ลูกประเก้อมที่สลักลวดลายเรียบร้อยแล้ว.....	31
2.31 ลูกประเก้อมที่นำไปลงคำ.....	32
2.32 แหวนรูปแบบต่างๆ.....	33
2.33 ตะเการูปแบบโบราณประยุกต์เป็นสร้อยคอ.....	33
2.34 สร้อยประเก้อมล้วน.....	34
2.35 สร้อยประเก้อมผสมหินสี.....	34
2.36 ตะเการูปแบบโบราณ.....	35
2.37 ประเก้อมล้วน.....	35
2.38 ประเก้อมผสมหินสี.....	35
2.39 การฝังแบบไขปลา.....	39
2.40 การฝังแบบหนามเตย.....	40
2.41 การฝังแบบฝังหุ้ม.....	40
2.42 การฝังแบบสอดหรือแบบล็อก.....	41
2.43 แนวโน้มการออกแบบเครื่องประดับปี 2011.....	55
4.1 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบที่ 1.....	79
4.2 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบที่ 2.....	80
4.3 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบที่ 3.....	81
4.4 แหวน สร้อยคอ ต่างหู ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	86

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ได้เชื่อว่าเป็นสิ่งมีชีวิตเพียงสิ่งเดียวที่สามารถใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อตอบสนองความต้องการต่อการดำเนินชีวิตได้ดีที่สุด ซึ่งผลแห่งความสามารถทางด้านนี้จะได้เห็นได้จากงานศิลปะทุกแขนงที่มนุษย์ได้คิดประดิษฐ์ขึ้น โดยหนึ่งในผลงานนี้ก็คือ เครื่องประดับ เครื่องประดับมีพัฒนาการควบคู่กับมนุษย์มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งมีร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดี โบราณวัตถุ ประติมากรรม จิตรกรรม ที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของกลุ่มชน หรือความเชื่อ ศาสนา พิธีกรรม โดยแต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป

เมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 6 บริเวณประเทศไทยในปัจจุบันเคยเป็นดินแดนของขอมโบราณมาก่อนซึ่งในช่วงสมัยนั้นเป็นช่วงของอาณาจักรฟูนัน ชาวฟูนันนั้นมีความรู้ด้านโลหะกรรมสามารถทำการหล่อเครื่องประดับ เช่น แหวน กำไลทองคำ และตุ้มหูคิบุก และบริเวณที่พบว่ามีหลักฐานทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ และประติมากรรม จากอิทธิพลขอมโบราณอยู่เป็นจำนวนมาก คือ บริเวณภาคอีสานตอนใต้ ซึ่งได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ นครราชสีมา และสุรินทร์ อาณาจักรขอมโบราณนั้น เริ่มจากอาณาจักรฟูนันและเฟื่องฟูต่อมาจนถึงสมัยอาณาจักรเจนละ และในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 18-19 อาณาจักรเจนละก็ได้เสื่อมสลายลง และได้มีอาณาจักรที่ตั้งตนเป็นอิสระ คือ ทวารวดี ซึ่ง ได้พบหลักฐานศิลปะสมัยทวารวดี บริเวณภาคกลางและภาคอีสานตอนใต้บางส่วนของไทย ในจังหวัดสุรินทร์นั้น ปรากฏโบราณสถานที่ได้รับอิทธิพลจากขอมโบราณมากกว่า 33 แห่ง และโบราณสถานปราสาทศิขรภูมิ ถือได้ว่าเป็นปราสาทที่มีความสมบูรณ์ของลวดลายทับหลังที่มีคุณค่าแก่การศึกษาทั้งด้านศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดีเป็นอย่างยิ่ง (เจริญ ไวรวิจกุล และคณะ. 2536 : 14)

เมื่อประมาณ 270 ปีที่ผ่านมา กรุงเทพมหานครได้เกิดกรณีพิพาทกับเวียดนาม ทำให้ประชาชนได้รับความเดือนร้อนและเมื่อนายสงครามที่ยี่ดยาว ได้มีครอบครัว ช่างตีทอง ตีเงิน อพยพข้ามภูเขาบรรทัดมาอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ จากฝีมือการตีทอง ตีเงิน ดังกล่าวได้สืบทอดเอกลักษณ์ด้าน กรรมวิธีการผลิต รูปแบบลวดลาย สู่ลูกหลานอำเภอเขวาสินรินทร์ มาจนถึงปัจจุบันผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เรียกว่า ตะเกา หรือ ต่างหู ลักษณะการทำจะละเอียดประณีตเล่นระดับหลายชั้นคล้ายต่างหูของอินเดีย มีทั้งหมด 13 ลาย ได้แก่ รำหอก ตั่งโอ้ ดอกกระเวียง รำหอกโปร่ง รังผึ้ง ดอกปลีกลี ดอกปลีกลี 3 ชั้น ตั่งโอ้ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกรัง

แดน ดอกทานตะวัน และดอกมะลิ ประเภทที่สอง คือ ประเทียม (ภาษาเขมร) หรือ ลูกประคำ มีทั้งหมด 13 ลาย เช่นกัน คือ หกเหลี่ยม สิบสองเหลี่ยม ตะโพน กะคุม โอง์ ถุงเงิน จารย์ กรวย แมงดา ฟักทอง กลีบบัว มะเฟือง และหมอน ซึ่งแต่ก่อน อำเภอเขวาสินรินทร์ ใช้ทองคำเป็นวัตถุดิบในการทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับแต่ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นโลหะเงินแทน เนื่องจากมีราคาถูกกว่าทองคำ และมีความเสี่ยงจากการโจรกรรมน้อยกว่าทองคำ (ศิริ ภาสุก. 2536 : 121)

ในปัจจุบันถึงแม้ว่าอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จะได้ชื่อว่าเป็นอำเภอเครื่องเงินโบราณ ที่สืบทอดกรรมวิธีการผลิต และรูปแบบลวดลายจากบรรพบุรุษ แต่ได้ประสบปัญหาคือ ขาดผู้สืบทอด ขาดรูปแบบใหม่ ความนิยมลดลงเรื่อยๆจนแทบขายไม่ได้ ขาดความน่าเชื่อถือ สินค้าไม่มีคุณภาพใช้ของเทียมมาประกอบ (ส่วนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขากรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2548:75) และร้านจำหน่ายบางร้านนำเครื่องประดับ จากแหล่งอื่นมาจำหน่ายทำให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่ขาดความเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องเงินสุรินทร์

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัย เพราะถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงก็แสดงว่าสิ่งนั้นอยู่กับที่ จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการสืบไป ซึ่งอาจจะเรียกว่าเป็นการอนุรักษ์แบบพัฒนาก็ได้ และในทางเศรษฐกิจแล้วเครื่องประดับ สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ผลิตและผู้จำหน่ายได้มากเพราะตราบดีที่มนุษย์ยังมีสุนทรียะในจิตใจ สิ่งสวยงามอย่างเครื่องประดับก็ยังคงมีคุณค่าและมีประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและที่สำคัญเป็นการส่งเสริมนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่สร้างความหลากหลายให้กับสินค้า โดยยังคงความเป็นเอกลักษณ์ การต่อยอดภูมิปัญญา และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงามเพื่อให้อยู่คู่กับท้องถิ่นและประเทศสืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.2.2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู

1.2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัด สุรินทร์ มีแนวทางในการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

1.3.1 การศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ศึกษาตามแนวคิด ดนนิมพิมาภรณ์ ของกรมศิลปากร (2535 : 49-67) โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1.3.1.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์เครื่องประดับ

1.3.1.2 ลักษณะรูปแบบและลวดลาย

1.3.1.3 วัสดุและกรรมวิธีการผลิต

1.3.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัด สุรินทร์ ดำเนินการตามแนวคิดเรื่อง หลักการออกแบบเครื่องประดับของ วัฒนะ จุฑะวิภาค (2545 : 73 -113) โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

หลักการออกแบบเครื่องประดับ

ด้านความสวยงาม

- ความเป็นหน่วยเดียวกัน
- ความสมดุล
- ความสัมพันธ์ทางศิลปะ

ด้านความคิดสร้างสรรค์

- ความเป็นเอกลักษณ์
- การประยุกต์รูปแบบและลวดลาย

การออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน ของ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ(2526:52)

ด้านประโยชน์ใช้สอย

- ความเหมาะสมตามสรีระของผู้ใช้
- ความสะดวกต่อการใช้งาน
- ความปลอดภัย
- ง่ายต่อการบำรุงรักษา

1.3.3 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

1.3.3.1 ด้านความสวยงาม

1 รูปร่างรูปทรง

2 ลวดลาย

3 กรรมวิธีการผลิต

1.3.3.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์

1 การประยุกต์รูปร่างรูปทรง ลวดลาย กรรมวิธีการผลิต

2 การผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับเข้ากับเครื่องประดับสมัยปัจจุบัน

1.3.3.3 ด้านประโยชน์ใช้สอย

1 ความเหมาะสมตามสรีระของผู้ใช้

2 ความสะดวกง่ายต่อการใช้งาน

3 ความปลอดภัย

4 ง่ายต่อการบำรุงรักษา

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษา ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์และเพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน ด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านประโยชน์ใช้สอย โดยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ศึกษารูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต เพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู จำนวน 3 ชุด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ประชากร ได้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ในเขตอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 หมู่บ้าน จำนวน 32 กลุ่ม (สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเขวาสินรินทร์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับในเขต อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 หมู่บ้าน โดยเจาะจงเลือกกรวยที่ใหญ่ที่สุด จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาตัง กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ข้อที่ 3

ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 613,603 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2551)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชม และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 100 คน เป็นการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามความคลาดเคลื่อน 10% ของ (Glenn 2004 cited in Yamane, 1967)

1.4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การศึกษา หมายถึง การศึกษารูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1.5.2 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ หมายถึง แหวน สร้อยคอ ต่างหู

1.5.3 การพัฒนา หมายถึง การลดหรือเพิ่ม รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต เครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ให้มีความทันสมัยกับการใช้งานในปัจจุบัน

1.5.4 อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ หมายถึง อำเภอที่มีการทำเครื่องประดับเงินของจังหวัดสุรินทร์ เช่น แหวน สร้อยคอ ต่างหู กำไล เข็มขัด สร้อยข้อมือ

1.5.5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ หมายถึง เครื่องประดับเงินที่ทำการออกแบบพัฒนาในเรื่อง แหวน สร้อยคอ ต่างหู

1.5.6 รูปแบบ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์

1.5.7 รูปร่างรูปทรง หมายถึง เครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ ที่ผู้ออกแบบหรือผู้ผลิตได้ใช้เส้นและรูปทรงต่างๆ เช่น รูปทรงเลขาคณิต รูปทรงเลียนแบบธรรมชาติ รูปทรงอิสระ

1.5.8 ความสวยงาม หมายถึง ความสวยงามของ รูปร่างรูปทรง ลวดลาย และอัญมณีในเครื่องประดับที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

1.5.9 **ความคิดสร้างสรรค์** หมายถึง กระบวนการในการพัฒนา รูปร่างรูปทรง ลวดลาย กรรมวิธีการผลิต เพื่อให้เป็นไปตามองค์ประกอบในการออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน

1.5.10 **ประโยชน์ใช้สอย** หมายถึง การนำไปใช้งานได้หลายโอกาส เหมาะกับสรีระผู้ใช้งาน ดูแลรักษาง่าย

1.5.11 **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเครื่องประดับที่พัฒนาขึ้นใหม่ ทั้งในด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านประโยชน์ใช้สอย

1.5.12 **กลุ่มเป้าหมาย** หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวและเยี่ยมชมร้านจำหน่ายเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักฐานทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับใน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ สามารถศึกษาได้จาก ประติมากรรม โบราณวัตถุที่เป็น เครื่องประดับ ทั้งเครื่องประดับสัมฤทธิ์ และเครื่องประดับทองคำ ซึ่งสื่อให้เห็นถึง ความเชื่อ ศาสนา วิถีชีวิตที่นำมาสร้างสรรค์เป็น ลวดลาย และกรรมวิธีการผลิต ตลอดจนศึกษา เครื่องประดับที่มีในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำราและหนังสือต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
 - 2.1.1 ปัจจัยในการสร้างสรรค์เครื่องประดับ
 - 2.1.2 ความเป็นมาของเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
 - 2.1.3 รูปแบบเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
- 2.2 วัสดุและกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับ
- 2.3 หลักการออกแบบเครื่องประดับ
- 2.4 กลุ่มเป้าหมาย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

2.1.1 ปัจจัยในการสร้างสรรค์เครื่องประดับ

2.1.1.1 ด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

เครื่องประดับสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบบนผืนแผ่นดินไทย มักจะพบในแหล่งโบราณคดีที่มีอายุ อยู่ในสมัยหินใหม่ และสมัยโลหะ หรือที่เรียกว่า สังคมเกษตรกรรมและสังคมเมืองเริ่มแรก การ ค้นพบมีทั้งที่พบจากการขุดค้นทางวิชาการและการพบโดยบังเอิญ นั่นคือ การพบโครงกระดูก ที่มีเครื่องประดับอยู่พร้อมทั้งภาชนะดินเผาที่ใส่อาหารหรือเครื่องมือเครื่องใช้อื่น ซึ่งผู้ตายเคยเป็น เจ้าของ หรือใช้เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ เมื่อเวลาเจ้าของตาย ลูกหลานก็จะนำของเหล่านั้นบางส่วนฝัง มาด้วย ด้วยความเชื่อว่าผู้ตายคงจำเป็นต้องใช้ต่อไปนั่นเอง กล่าวว่เครื่องประดับนั้นมีความ เป็นมา และความเก่าแก่ที่สุดอย่างหนึ่งในบรรดาโบราณวัตถุที่มนุษย์สามารถทำขึ้นมาได้ ซึ่งใน ระยะเริ่มแรกการทำเครื่องประดับนั้น มนุษย์คงจะใช้วัตถุที่เขาสามารถหาได้ง่ายๆ ในระยะนั้น อาทิ หินสีต่างๆ เปลือกหอย และกระดูกสัตว์ แต่ในระยะต่อมาเมื่อ มนุษย์เรียนรู้เกี่ยวกับหินมีค่า

สามารถนำมาจัดเจียรระไนให้สวยงามหรือมีความรู้ในการหลอมโลหะเครื่องประดับก็จะมีลักษณะงดงามขึ้นด้วยวิธีการที่มีความซับซ้อนขึ้น เกิดมีเครื่องประดับที่ทำด้วยโลหะ เงิน และทองคำ

อย่างไรก็ตาม หากจะศึกษาถึงลักษณะของเครื่องประดับที่สืบทอดต่อกันมานับเป็นเวลาหลายร้อยปี นั้น พบว่ารูปแบบและกรรมวิธีการผลิตในเครื่องประดับแต่ละประเภทไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงไปมากนักและการตกแต่งร่างกายของมนุษย์ด้วยเครื่องประดับนั้น พบว่ามีทั้งบุรุษและสตรี ที่แสดงความรู้สึกปรารถนาความสวยงามด้วยกันทั้งสิ้น จึงก่อให้เกิดความคิดค้นทฤษฎีที่ออกแบบเครื่องประดับขึ้น ตามความนิยมในแต่ละยุคสมัย ตามที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่าในดินแดนที่เคยเป็นราชอาณาจักรปัจจุบัน เคยมีมนุษย์ที่เจริญด้วยอารยธรรม อยู่มาแล้วตลอดทั่วทุกภาค และสืบทอดอารยธรรมต่อกันเรื่อยมามากกว่า 50,000 ปี เป็นกลุ่มชนที่มีภูมิปัญญาที่สร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมมานับพันปี เหลือผลงานให้ชนรุ่นหลังได้ฉงน ก่อให้เกิดความสนใจ และภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพชน

2.1.1.2 เอกลักษณะศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นสุรินทร์ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องประดับ

1. ลวดลายที่ปรากฏบน โบราณสถานและประติมากรรม

วัฒนธรรม จุฑะวิภาต. 2545 : 103 กล่าวว่า งานสถาปัตยกรรมเป็นงานที่มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นแตกต่างกันไปตามแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเชื่อมโยงเกี่ยวพันกับเรื่องของศาสนา เช่น สถูป ปรางค์ เจดีย์ วิหาร อุโบสถ หรือ ศาสนสถานของพราหมณ์ ฮินดู โดยผลงานต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีการออกแบบรูปทรงและลวดลายอย่างวิจิตรงดงามเพื่อแสดงถึงความเคารพสักการะของผู้สร้าง ตัวอย่างเช่น ลวดลายบนทับหลังหรือหน้าบัน เสาประดับกรอบประตู ซ่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ คันทวย ฯลฯ ซึ่งล้วนมีการตกแต่งอย่างวิจิตรบรรจง การนำรูปแบบหรือลวดลายที่ปรากฏบนงานสถาปัตยกรรมมาผสมผสานในชิ้นงานเครื่องประดับ ก็ยังมีความน่าสนใจอยู่หากผู้ออกแบบเครื่องประดับเห็นคุณค่าของสิ่งเก่าและพร้อมที่จะประยุกต์ใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้นๆ

เจริญ ไวรวัจนกุล และคณะ. 2536 : 14 กล่าวว่า ถ้าย้อนประวัติศาสตร์กลับไปสู่อุดมคติหลักฐานทั้งโดยเนื้อหาของประวัติศาสตร์เอง ชาดิวังศ์วิทยายืนยันว่า บริเวณภาคอีสานของประเทศไทยเมื่อประมาณ 1900-1400 ปี คือ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 6-11 ดินแดนส่วนนี้คือดินแดนของอาณาจักรฟูนัน ซึ่งเป็นอาณาจักรขอมโบราณ รูปแบบศิลปกรรมของอาณาจักรฟูนัน หลักฐานทางโบราณคดีที่พบเป็นพระพุทธรูปแบบคุปตะของอินเดีย และประติมากรรมรูปวิษณุ สวมหมวกทรงกระบอก เหยียดงูเงินและเครื่องงาแบบอินเดีย ถูกปิด เศษเครื่องถ้วยชาม และ เครื่องประดับทำด้วยโลหะ

ในราวกลางศตวรรษที่ 11 อาณาจักรฟูนันถูกยึดครองด้วยอาณาจักรเจนละแต่ลักษณะการปกครองและศาสนา ยังคงเป็นแบบฟูนัน จึงถือได้ว่าแถบจะไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ แต่ลักษณะเด่นของอาณาจักรเจนละ คือการสร้างโบราณสถานสำคัญหลายแห่ง สืบเนื่องจากการย้ายเมืองหลวงถึง 5 ครั้ง ในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 จึงปรากฏลักษณะลวดลายบนโบราณสถานปรากฏบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทับหลังที่งดงาม และมีลวดลายของนางอัปสรในท่าทางต่างๆ มีความสวยงามทั้งชุดแต่งกายและเครื่องประดับ ต่อมาอาณาจักรเจนละได้ล่มสลายลงบรรดาเมืองน้อยใหญ่ได้ตั้งตัวเป็นอิสระอย่างเช่น ศรีวิชัย และ ทวารวดี เชื่อว่าภาคอีสานบางส่วนและภาคกลางของไทยในปัจจุบันเป็นดินแดนของทวารวดี ดังนั้น โบราณสถานและประติมากรรมลวดลายเครื่องประดับจึงได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรพูนัน และอาณาจักรเจนละ (เจริญ ไวรวิจกุล และคณะ. 2536 : 10)

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีโบราณสถานขอมโบราณมากมายเชื่อว่าเป็นเส้นทางเดินทางระหว่างเขาพระวิหารไปเขาพนมรุ้ง จึงได้มีปราสาทเก่าแก่มากมาย ที่สำรวจพบ มีทั้งสิ้น 33 แห่ง แต่ปราสาทศิขรภูมิ และปราสาทบ้านพลวงเป็นโบราณสถานที่ถือว่า มีความสมบูรณ์ของลวดลายอยู่มาก ปราสาทศิขรภูมิ เป็นศาสนสถานที่สูงขึ้นเนื่องในศาสนาพราหมณ์ มีคุณค่าในด้านศิลปกรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี โดยเฉพาะศิลาทับหลังที่ติดอยู่กับตัวองค์พระปรารค์ประธาน ซึ่งได้รับการยกย่องจากปราชญ์ทางศิลปะโบราณคดีว่า เป็นทับหลังที่มีความสมบูรณ์และมีฝีมือแกะสลักที่ประณีตสวยงามที่สุดอีกแผ่นหนึ่งของไทยทับหลังปราสาทศิขรภูมิจำหลักเป็นภาพเล่าเรื่องท่ามกลางสายพรรณพฤกษา มีภาพบุคคลและภาพสัตว์เข้ามาประกอบอย่างมากมาย จากการศึกษาลักษณะทางประติมากรรมของศิลาทับหลังแผ่นนี้เห็นว่ากึ่งกลางทับหลังเป็นรูปบุคคลขนาดใหญ่มี 10 กร แสดงอาการกำลังพ้อนรำเหนือหงส์แบก 3 ตัวซึ่งยืนอยู่เหนือหน้ากาลอีกทีหนึ่ง เมื่อพิจารณาลักษณะการแต่งกายของบุคคลจะเห็นว่า เป็นรูปบุรุษนุ่งผ้าแบบโจงกระเบนสั้น (Sambat) ไบหน้าอมขี้มเล็กน้อยแสดงความเมตตากรุณา สวมกะบังหน้าและชฎามงกุฎ มีพู่และดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองสรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ประดับด้วยลายเพชรพลอย จากรูปร่างลักษณะหน้าตาและเครื่องแต่งกายที่ได้รับการประดับตกแต่งอย่างวิจิตรบรรจง แสดงว่าบุรุษดังกล่าวนี้เป็นบุคคลชั้นสูง หรือเทพที่สำคัญที่สุดในบรรดาบุรุษบุคคลที่ปรากฏอยู่ทั้งหมด บริเวณข้างกรอบประตูของปรารค์ประธาน มีภาพสลักหินเป็นรูปนางอัปสรทั้งสองด้านพร้อมลวดลายอันวิจิตร (เจริญ ไวรวิจกุล.2536:70) สวมเครื่องประดับ กะบังหน้า มีดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองสรูปสามเหลี่ยม

ภาพที่ 2.1 ลวดลายทับหลังซึ่งสมบูรณ์มากที่ปราสาทศิขรภูมิ (ช่วงอาณาจักรเจนละ)

ภาพโดย : มัชฌานา ทองสุพล. 2553

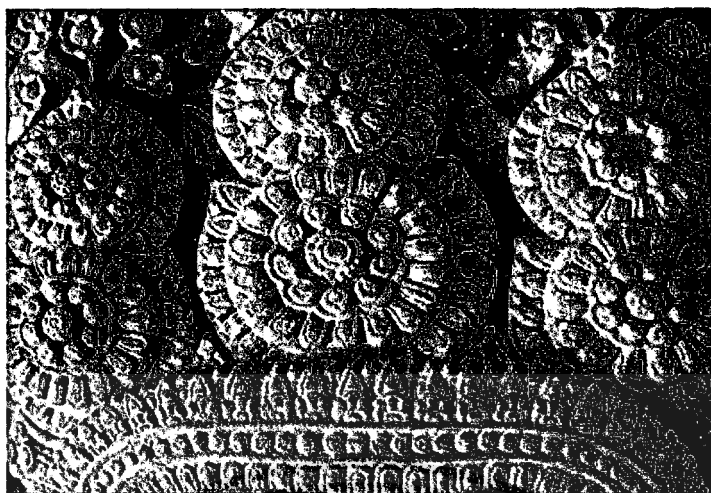
ภาพที่ 2.2 ภาพนางอัปสรที่ปราสาทศิขรภูมิ
(ช่วงอาณาจักรเจนละ)

ภาพโดย : มัชฌานา ทองสุพล. 2553

ภาพที่ 2.3 ภาพนางอัปสรานครวัดนครธม
(ช่วงอาณาจักรเจนละ)

ที่มา : http://i75.photobucket.com/albums/i293/ta_tui_kohok/S5002461.jpg (2552)

ภาพที่ 2.4 ลักษณะดอกไม้เครื่องประดับบนมงกุฎนางอัปสรามีเค้าและแบบคล้าย
ตะเกาต่างหูโบราณ
ที่มา : http://www.ubru.ac.th/ccu/webboardkhmer_/view.php?No=1521 (2552)

จากภาพที่ 2.1 ลวดลายทับหลังซึ่งสมบรูณ์มากที่ปราสาทศิขรภูมิ (ช่วงอาณาจักรเจนละ)
ภาพที่ 2.2 ภาพนางอัปสรที่ปราสาทศรีขรภูมิ (ช่วงอาณาจักรเจนละ) ภาพที่ 2.3 ภาพนางอัปสร
นครวัดนครธม (ช่วงอาณาจักรเจนละ) ภาพที่ 2.4 ลักษณะดอกไม้เครื่องประดับบนมงกุฎนาง
อัปสรามีเค้าและแบบคล้ายตะเกาต่างหูโบราณ ภาพทั้งหมดเป็นภาพประติมากรรมปูนค้ำ ที่อยู่ใน
ช่วงอาณาจักรเจนละในประติมากรรมเหล่านี้ มีส่วนประกอบของเครื่องประดับปรากฏอยู่ด้วยซึ่ง
ได้แก่ กระบังหน้าและชฎามงกุฎ มีพู่และดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองสรูปสามเหลี่ยม
ขนาดใหญ่ ประดับด้วยลายเพชรพลอย ซึ่งเรื่องราวในภาพเล่าเรื่องท่ามกลางสายพรรณพฤกษา
โดยเฉพาะลักษณะดอกไม้เครื่องประดับบนมงกุฎนางอัปสรามีเค้าและแบบคล้ายตะเกาต่างหู
โบราณ

2. ลักษณะประติมากรรมที่พบในจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาถึงความเป็นมาของเครื่องประดับ นอกจากศึกษาจากร่องรอยของ โบราณวัตถุที่หลงเหลือ
อยู่จากการขุดค้นทางโบราณคดีแล้วยังสามารถศึกษาจากประติมากรรมบางแบบที่พบตามปราสาท
ต่างๆ ซึ่งในจังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่พบประติมากรรมศิลปะแบบขอมมากถึง 5 แบบ จาก
ทั้งหมด 14 แบบ ประติมากรรมทั้ง 5 แบบนั้นได้แก่ ศิลปะแบบไพรกะเมง ศิลปะแบบเกาะแกร์
ศิลปะแบบปาปวน ศิลปะแบบนครวัด ศิลปะแบบบายน

ลักษณะของศิลปะไพรกะเมง (พ.ศ. 1180-1250) มีลักษณะต่อเนื่องกับศิลปะสมโบร์ไพร
กุก คือ ทับหลังมีลักษณะรูปโค้ง มีพวงมาลัยห้อย ภายในรูปเหนือวงโค้งมีรูปคนโผล่ออกมามีรูป
ใบไม้มีวนและเน้นลวดลายใบไม้และดอกไม้ พบที่ปราสาทปราสาทภูมิโพน จังหวัดสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะแบบเกาะแกร์ (พ.ศ. 1465-1490) มีลักษณะแบบบาเต็ง คือ ทับหลังจะเป็นท่อนพวงมาลัย ส่วนปลายจะม้วนออกให้เป็นลายใบไม้ บริเวณกลางจะสลักให้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับศาสนา อาทิ รูปพระกฤษณะฆ่าพระยากรส์ หรือพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ พบที่ ปราสาทสังข์ ศิลปะชัย จังหวัดสุรินทร์

ศิลปะแบบปาปวน (พ.ศ. 1553-1623) ทับหลังมีลักษณะเป็นการเล่าเรื่อง โดยมีภาพบุคคลเป็นส่วนใหญ่ มีรูปของหน้าสัตว์ประหลาด โดยการผสมผสานรวมกับเทวดาที่นั่งอยู่ภายในซุ้มหรือบางภาพอาจเป็นการเล่าเรื่องของ กฤษณวตาร ได้แก่ ปราสาทบ้านพลวงและปราสาทเหมือนชม จังหวัดสุรินทร์(<http://www.oceansmile.com/KHM/AngkorArt.htm> (2553))

ศิลปะแบบนครวัด (พ.ศ. 1650-1718) ทับหลังสลักภาพศิวนาฏราช พระศิวะนาฏราช ได้รับการยกย่องว่าเป็นราชาแห่งการฟ้อนรำ ทำรำของพระองค์มีมากมายถึง 108 ท่า ผู้นับถือศาสนาพราหมณ์เชื่อกันว่าการรำรำของพระองค์จะส่งผลต่อโลกได้ หากรำรำในจังหวะที่พอดีโลกก็จะร่มเย็นเป็นสุข หากโกรธกริ้วจะรำรำด้วยจังหวะรุนแรง นำมาซึ่งภัยพิบัติต่างๆ นานา ภาพพระศิวะนาฏราชนี้ พระศิวะจะอยู่ในท่ารำรำอยู่ตรงกลางมีหลายพระกร แวดล้อมด้วยเทพเจ้าและบริวาร ในทับหลังชั้นนี้พระศิวะรำรำอยู่บนหงส์ซึ่งยืนอยู่บนหน้ากาลอีกที และมีเทพเจ้าและบริวารอยู่ด้านล่าง ถ้าไล่จากซ้ายไปขวาจะเห็นว่าประกอบด้วยพระอุมา พระวิษณุ พระพรหม และพระคเณศ เทพเหล่านี้จะมาช่วยทรงดนตรีเพื่อกำกับจังหวะการรำรำของพระศิวะ จะเห็นว่ามีศิลปะสลักภาพบุคคลเล่าเรื่องราวเล็กๆ แทรกอยู่ตามลายพรรณพฤกษาพบที่ปราสาทศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ (<http://www.oknation.net/blog/panuwat838084/2010/10/02/entry-1> (2553))

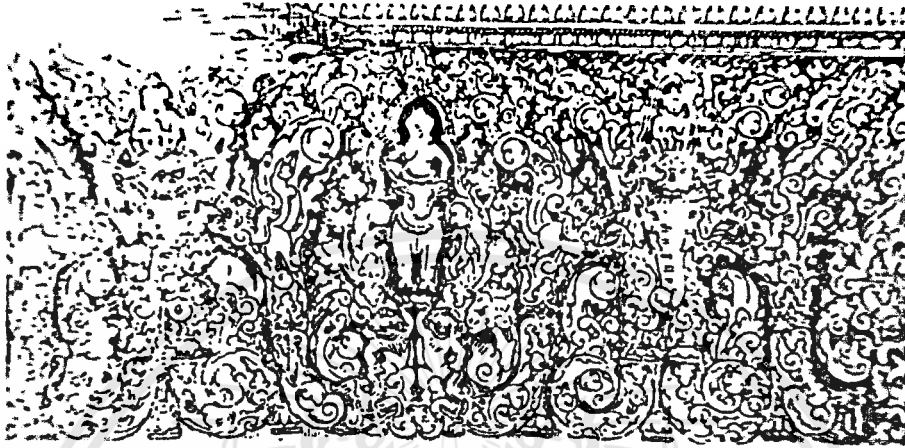
ศิลปะแบบบายน (พ.ศ. 1720-1780) ทับหลังเป็นพระพุทธรูปประทับนั่งบนหน้ากาล มีลักษณะของลายก้านขดและลายใบไม้ม้วน พบที่ปราสาทตาเมือน จังหวัดสุรินทร์ (<http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=mossminly&date=30-11-2006&group=1&gblog=4> (2553))

ภาพที่ 2.5 ประติมากรรมทับหลังศิลปะไพรกะเม็ง

ที่มา : เจริญ ไวรวัจนกุล. 2536

ลักษณะของศิลปะไพรกะเมง (พ.ศ. 1180-1250) มีลักษณะต่อเนื่องกับศิลปะสมัยไพรกูก คือ ทับหลังมีลักษณะรูปโค้ง มีพวงมาลัยห้อย ภายในรูปเหนือวงโค้งมีรูปคนโผล่ออกมามีรูปใบไม้มีวนและเน้นลวดลายใบไม้และดอกไม้ พบที่ปราสาทปราสาทภูมิโพน จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 2.6 ทับหลังศิลปะสมัยเกาะแกร์

ที่มา : เจริญ ไวรวัจนกุล. 2536

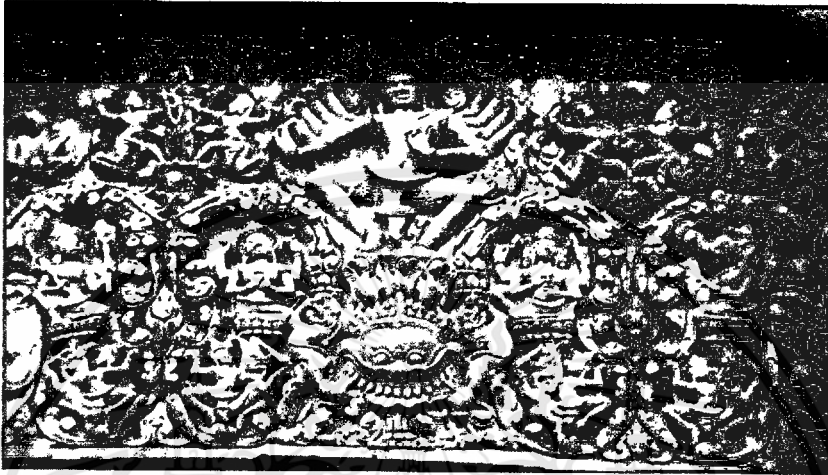
ลักษณะศิลปะแบบเกาะแกร์ (พ.ศ. 1465-1490) มีลักษณะแบบบาเต็ง คือ ทับหลังจะเป็นท่อนพวงมาลัย ส่วนปลายจะม้วนออกให้เป็นลายใบไม้ บริเวณกลางจะสลักให้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับศาสนา อาทิ รูปพระกฤษณะฆ่าพระยาครส์ หรือพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ พบที่ ปราสาทสังข์ศิลปะชัย จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 2.7 ทับหลังสลักรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณที่ปราสาทบ้านพลวง

ที่มา : <http://th.wikipedia.org> (2553)

ศิลปะแบบปาปวน (พ.ศ. 1553-1623) ทับหลังมีลักษณะเป็นการเล่าเรื่อง โดยมีภาพบุคคลเป็นส่วนใหญ่ มีรูปของหน้าสัตว์ประหลาด โดยการผสมผสานร่วมกับเทวดาที่นั่งอยู่ภายในซุ้ม หรือบางภาพอาจเป็นการเล่าเรื่องของ กลษวตาร ได้แก่ ปราสาทบ้านพลวงและปราสาทเหมือนนรม จังหวัดสุรินทร์(<http://www.oceansmile.com/KHM/AngkorArt.htm> (2553))

ภาพที่ 2.8 ทับหลังศิวนาถราชพื่อนรายนหงษ์ ที่ปราสาทศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์
ภาพโดย : มัชฌิมา ทองสุพล. 2553

ศิลปะแบบนครวัด (พ.ศ. 1650-1718) ทับหลังสลักภาพศิวนาถราช พระศิวะนาถราช ได้รับการยกย่องว่าเป็นราชาแห่งการพื่อนร่า ทำร้ายของพระองค์มีมากมายถึง 108 ทำ ผู้นับถือศาสนาพราหมณ์เชื่อกันว่าการร้ายร่าของพระองค์จะส่งผลต่อโลกได้ หากร้ายร่าในจังหวัดที่พอดิโลกก็จะร่วมเย็นเป็นสุข หากโกรธกริ้วจะร้ายร่าด้วยจังหวัดรุนแรง นำมาซึ่งภัยพิบัติต่างๆ นานา ภาพพระศิวะนาถราชนี้ พระศิวะจะอยู่ในท่าร้ายร่าอยู่ตรงกลางมีหลายพระกร แวดล้อมด้วยเทพเจ้าและบริวาร ในทับหลังชิ้นนี้พระศิวะร้ายร่าอยู่บนหงส์ซึ่งขึ้นอยู่บนหน้ากาลอีกที และมีเทพเจ้าและบริวารอยู่ด้านล่าง ถ้าไล่จากซ้ายไปขวาจะเห็นว่าประกอบด้วยพระอุมา พระวิษณุ พระพรหม และพระกณเศสเทพเหล่านี้จะมาช่วยทรงคนตรีเพื่อกำกับจังหวัดการร้ายร่าของพระศิวะ จะเห็นว่ามีศิลปะสลักภาพบุคคลเล่าเรื่องราวเล็กๆ แทรกอยู่ตามลายพรรณพฤกษาพบที่ปราสาทศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ (<http://www.oknation.net/blog/panuwat838084/2010/10/02/entry-1> (2553))

ภาพที่ 2.9 ทับหลังพระพุทธรูปประทับนั่งบนหน้ากาล

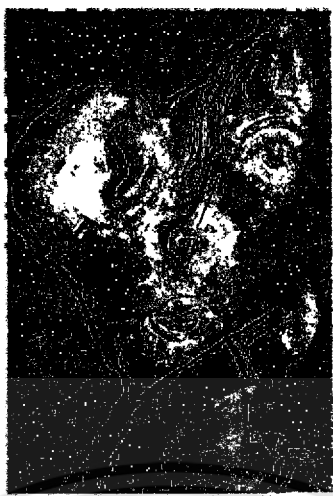
ที่มา : (<http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=mosminly&date=30-11-2006&group=1&gblog=4> (2553))

ศิลปะแบบบายน (พ.ศ. 1720-1780) ทับหลังเป็นพระพุทธรูปประทับนั่งบนหน้ากาล มีลักษณะของลายก้านขดและลายใบไม้มีวน พบที่ปราสาทตาเมือน จังหวัดสุรินทร์ (<http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=mosminly&date=30-11-2006&group=1&gblog=4> (2553))

จากประติมากรรมศิลปะทั้ง 5 แบบดังกล่าว ภาพที่ 2.5 ถึงภาพที่ 2.9 มีการเล่าเรื่องราวท่ามกลางพฤษชา ภายในภาพมีเทวดา หรือเทพที่นับถือเป็นจุดเด่นอยู่ตรงกลาง มีใบไม้มีวนเป็นส่วนประกอบในเรื่องราว ลักษณะเครื่องประดับที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ทับหลังคิวนาฏราชพ็อนรำบนหงษ์ ที่ปราสาทศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีส่วนประกอบของเครื่องประดับปรากฏอยู่ ได้แก่ กระบังหน้าและชฎามงกุฎ มีพู่และดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองศอรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ ประดับด้วยลายเพชรพลอย

3. เครื่องประดับสมัยอาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ และทวารวดี

เครื่องประดับของชาวฟูนัน มีทั้งศิราภรณ์ (เครื่องประดับศรีษะ) กรองศอ (สร้อยคอ) ต่างหู พาหุรัด(กำไลข้อมือ) กำไลข้อมือและเข็มขัดทั้งบุรุษและสตรี น่าจะไว้ผมยาวเกล้าผมมนเป็นมวยไว้กลางกระหม่อม และมีเครื่องประดับศรีษะ ได้แก่ พวงดอกไม้รัศมีครอบมวยผมเกี่ยว สำหรับประดับรอบมวยผม กระบังหน้าหรือ เทร็ด ด้านหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมยอดแหลม ตรงกลางเทริดประกอบด้วยลายดอกไม้ขนาดใหญ่ 1 ดอก ชฎามงกุฎ ทรงกรวย ยอดตัดด้านหน้าทำเป็นกรอบพักร่มมีลายคล้ายกระจังอยู่ตรงกลาง หวีสับน่าจะมีการใช้หวีรูปยาว ซึ่งขอบสลักเป็นรูปลายดอกไม้ หรือรูปสัตว์อย่างสวยงามมาก หวีติดอยู่บนศรีษะใช้เป็นเครื่องประดับแบบหนึ่งตามแบบอินเดีย ซึ่งลักษณะศิลปกรรมในตอนกลางและตอนปลายของรัฐฟูนันน่าจะมีรูปแบบคล้ายหรือร่วมแบบกับศิลปะทวารวดีตอนต้น

ภาพที่ 2.10 แสดงลักษณะการแต่งกายของชาวพุนัน

ของแผ่นประติมากรรมดินเผารูปช่างฟ้อน

ที่มา : [http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=moonfleet&month=01-2010&date=03&group=121&gblog=\(2552\)](http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=moonfleet&month=01-2010&date=03&group=121&gblog=(2552))

จากภาพแผ่นประติมากรรมดินเผารูปช่างฟ้อน ศิระสะวมหมวกกลีบดำควนในสมัยอยุธยา และรัตนโกสินทร์ที่ใช้สืบต่อมา สวมคัมพูแบบแบนใหญ่ สวมลูกปัดรอบคอ มีชั้นตรงกลางเป็นแผ่นรีขาว ขนาดใหญ่และร้อยติดด้วยลูกปัดเม็ดกลม ที่ต้นแขนสวมพาดูร์ดที่มีหัวเป็นรูปสามเหลี่ยมคล้ายกับหัวแหวนทองที่พบที่อุ้มทอง

กรองศอ (สร้อยคอ) มีใช้ทั้งบุรุษและสตรี ที่ปรากฏในการสลักจะแถบกว้าง ตรงกลางกว้างกว่าด้านข้าง และเรียวไปทางด้านหลัง กรองศอนั้นตรงกลางส่วนที่กว้างทำเป็นลายดอกไม้ ส่วนล่างเป็นพู่ชูบะสั้นๆ เรียงร้อยกันไปตลอด

ต่างหู เท่าที่ปรากฏต่างหูมีลักษณะ 3 แบบ คือ

- รูปวงแหวนขนาดใหญ่ สอดคล้องเข้ากับรูที่ริมคันทู
- วงแหวนขอบหยัก คล้ายรูปเฟือง
- เป็นรูปพู่ชูบะทรงกรวยแหลม

ภาพที่ 2.11 ต่างหูสัมฤทธิ์ ปลายยุคศิลปะขอมตอนปลาย พุทธศตวรรษที่ 9-11

ที่มา : ถนิมพิมพาภรณ์. 2535

พาทูร์ด (กำไลคั้นแขน) พบว่านิยมใส่กำไลคั้นแขนทั้งบุรุษและสตรี ส่วนใหญ่เป็นวงแบบเรียบๆ ส่วนที่มีลักษณะพิเศษจะเป็นวงแถบกว้างตรงกลางมีขนาดกว้าง เข็มขัด มีทั้งใช้แถบผ้าเรียบๆ คาดทับแถบผ้าหุ้ม หรือใช้โลหะดุนเป็นลายดอกไม้เหลี่ยม เรียงกันเป็นระยะๆ

กำไลข้อมือ กำไลข้อมือมีลักษณะเป็นวงประกอบด้วยลูกกระพรวน

สรุปลักษณะเครื่องประดับสมัยอาณาจักรขอมตอนปลาย กรองศอ มีลักษณะตรงกลางกว้างและเรียวยาวออกไปด้านข้าง ซึ่งเป็นลักษณะสามเหลี่ยมตรงกลางส่วนที่กว้างทำเป็นลายดอกไม้ ส่วนล่างเป็นพู่ช่อสั้นๆ เรียงร้อยกันไปตลอด ต่างหู มีลักษณะวงกลม และรูปพู่ช่อทรงกรวยแหลม มีวิธีการผลิต พาทูร์ด มีลักษณะตรงกลางกว้างและเรียวยาวออกไปด้านข้าง ซึ่งเป็นลักษณะสามเหลี่ยม เข็มขัด มีลักษณะทั้งแบบเรียบๆ และแบบดุนลาย กำไลข้อมือ มีลักษณะวงกลมเรียบๆ

รูปทรงของเครื่องประดับในอาณาจักรขอมตอนปลาย เป็นรูปทรงเลขาคณิต มีลวดลายเป็นลายดอกไม้ คน สัตว์ ใช้กรรมวิธีการผลิตโดยการดุน และฉลุ

ภาพที่ 2.12 ลักษณะเครื่องประดับ นางอัปสรสมัยเจนละ (ที่ปราสาทศิขรภูมิ)

ภาพโดย : มัชฌานา ทองสุพล. 2553

เครื่องประดับอาณาจักรเจนละ พบตามประติมากรรมที่สำคัญ และที่เด่นชัดที่สุดคือทับหลัง ทับหลังคือนาฏราชพื่อนร่าบนหงษ์ ที่ปราสาทศรีขรภูมิ มีส่วนประกอบของเครื่องประดับปรากฏอยู่ด้วยซึ่ง ได้แก่ กระบังหน้าและขดงามงกฏ มีพู่และดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองศอรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ ประดับด้วยลายเพชรพลอย ซึ่งเรื่องราวในภาพเล่าเรื่องท่ามกลางสายพรรณพฤกษา

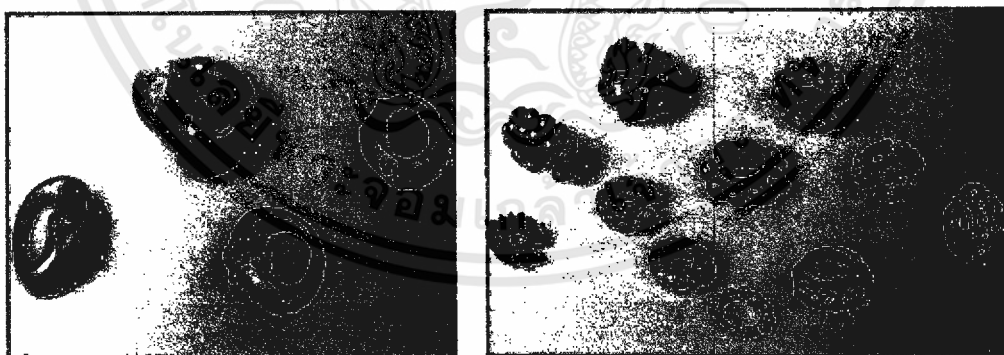
สรุปลักษณะเครื่องประดับสมัยอาณาจักรเจนละ กระบังหน้าและขดงามงกฏ มีพู่และดอกไม้ประดับ กรองศอ มีลักษณะรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ ประดับด้วยเพชรพลอย ต่างหูมีลักษณะรูปพู่ขะทรงกรวยแหลม

เครื่องประดับอาณาจักรทวารวดี ต่างหูของบุรุษและสตรีทวารวดีนิยมสวมต่างหูทั้ง 2 ข้าง ลักษณะต่างหูมีหลายรูปแบบ และเท่าที่พบมีทั้งทำด้วยทองคำ บางชิ้นประดับอัญมณีด้วย ส่วนที่พบมากนั้นทำด้วยดินเผา

ต่างหูรูปห่วงกลม ปลายเล็ก ตรงกลางหนาใหญ่ เมื่อใส่แล้วจะถ่วงให้คิงหูลงมาอยู่เหนือบ่า พบทั้งวัตถุแม่พิมพ์ที่ใช้หล่อ เวลาใส่จะเอาส่วนปลายขนาดเล็กคล้องไปในรูที่เจาะไว้

ต่างหูรูปกลมแบนใหญ่ มีทั้งแบบเรียบและที่ประดับลายเป็นรูปดอกไม้ เวลาสวมเข้าใจว่าใช้เคียวหรือเป็นค้ำหลังสอดเข้าไปในรูคิงหูตรงๆ และมีแผ่นเกลียวปิดลือค้ำด้านหลัง

ต่างหูรูปเม็ดมะยมขนาดใหญ่ ใช้คล้องที่รูคิงหู ขาวลงมาเคลือบไหล

ภาพที่ 2.13 ต่างหูสมัยทวารวดี

ที่มา : ถนิติมพิมาภรณ์. 2535

กรองศอ (สร้อยคอ) มีหลายแบบและทำจากวัสดุหลายอย่าง

1 สร้อยลูกปัด ที่มีเม็ดกลางมีขนาดใหญ่กว่าเม็ดอื่น

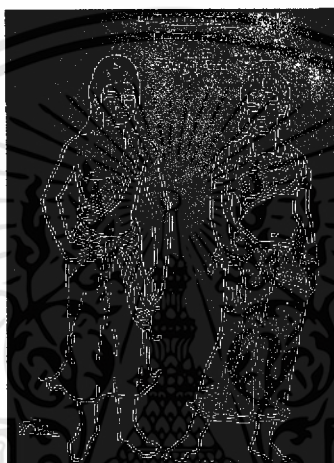
2 เป็นแถบกว้างเสมอกันตลอด ตรงกลางประดับเป็นลายรูปไข่เรียงต่อกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3 ลูกประคำไม้มงคล เช่น ต้นกระเพรา (ตุลสี) ต้นรุทรสาสะ และไม้จันทร์ นำต้นมาทำเป็นเม็ดกลมเจาะรูร้อยลูกประคำคดโค้งคอดตามแบบอินเดีย และใช้ในการสวมมนต์ หรือสวมนามพระผู้เป็นเจ้าของ

4 เป็นสร้อยแถบกว้างน่าจะทำด้วยทอง ประดับเป็นแนวไข่มุกหรือลูกปัด ตรงกลางเป็นจีแบบทับทรวง ประดับด้วยเพชรพลอย

5 เป็นสร้อยคล้ายพวงอุษะเพชรพลอย หรือประดับด้วยจีโลหะเสื่อคู่ ถ้าสำหรับรูปจีหรือสร้อยคอรูปเขี้ยวเสื่อนั้น ในอินเดียโบราณจะใช้เป็นสร้อยคอสำหรับเด็ก

ภาพที่ 2.14 เครื่องประดับบุรุษและสตรีสมัยทวารวดี

ที่มา : สมุดภาพแสดงเครื่องแต่งกายตามสมัยประวัติศาสตร์และโบราณคดี. 2514

กำไลข้อมือ (กังกณะ) มักเป็นเครื่องประดับที่นิยมของชนทุกระดับ กำไลข้อมือของบุรุษทวารวดีจะทำเป็นเหมือนปดอกทองมีทั้งแบบเกลี้ยงและมีลวดลายประดับเพชรพลอย ส่วนใหญ่จะสวมข้อมือทั้งสองข้าง โดยทั่วไปจะสวม 1-2 วง

แหวน แหวนทวารวดีจะพบน้อยมาก ในรูปประติมากรรมที่เป็นรูปกษัตริย์ หรือพระโพธิสัตว์ จะสวมน้อย แต่ที่เป็นโบราณวัตถุจะพบว่ามียหลายรูปแบบ ทั้งที่ทำด้วยทองคำเกลี้ยงและแบบมีลวดลายที่เรียกว่าแหวนปดอกมิด และที่มีหัวเป็นทองและประดับอัญมณี เช่น ทับทิม เทอควอยซ์ และหินเขียวหนุมาน

ภาพที่ 2.15 แหวนสมัยทวารวดี

ที่มา : ถนอมพิมพ์การณ. 2535

ภาพที่ 2.16 ทรงผม และเครื่องประดับสมัยทวารวดี

ที่มา : สมุดภาพแสดงเครื่องแต่งกายตามสมัยประวัติศาสตร์และโบราณคดี. 2514

สรุปลักษณะเครื่องประดับอาณาจักรทวารวดี กรองศอ มี 2 ลักษณะ คือ รูปทรงสามเหลี่ยมตรงกลางเป็นจีแบบทับสรวง ประดับด้วยเพชรพลอย และมีลักษณะเป็นสร้อยลูกบิดแหวน เป็นแหวนปลอกมิดมีทั้งแบบมีลวดลายและไม่มีลวดลาย มีอัญมณีประกอบ ต่างหู มีลักษณะวงกลม กำไล มีทั้งแบบเกลี้ยงและมีลวดลาย มีการประดับอัญมณีในบางชิ้น

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยสรุปได้ว่า จากหลักฐานข้อมูลเอกสารทางประวัติศาสตร์แสดงถึงเรื่องราวทางศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม โดยภาพประติมากรรมเล่าเรื่องราวท่ามกลางพฤษภา ลักษณะพฤษภาเป็นใบไม้มีนวล วางเทพเจ้าหรือกษัตริย์ ชนชั้นสูง เป็นจุดเด่น อยู่ตรงกลาง และสร้างความสมดุลเท่ากันซ้ายขวา เส้นและลวดลายโค้งมนสัมพันธ์กัน เครื่องประดับที่ประกอบบนเทพเจ้าหรือกษัตริย์ ชนชั้นสูง ได้แก่ ชฎามงกุฎประดับด้วยดอกไม้ กรองศอ มี

ลักษณะสามเหลี่ยมมีการสลักลวดลายดอกไม้ ประดับด้วยเพชรพลอย ต่างหุมีลักษณะวงกลม และสามเหลี่ยมพู่ชะทรงกรวยแหลม

ส่วนเครื่องประดับที่ขุดค้นพบทางโบราณคดี พบเครื่องประดับสมัยอาณาจักรฟูนัน และอาณาจักรทวารวดี ปรากฏในกษัตริย์ และชนชั้นสูง ซึ่งได้แก่ กรองศอรูปทรงสามเหลี่ยมตรงกลางเป็นจีแบบทับสรวง ประดับด้วยเพชรพลอย และกรองศอที่มีลักษณะเป็นสร้อยลูกปัด ต่างหุรูปทรงกลม และรูปพู่ชะทรงกรวยแหลม พาหุรัศมีรูปทรงสามเหลี่ยม ใช้เทคนิค แกะลาย คุนลาย และฝังอัญมณีในบางชิ้น

เมื่อสรุปตาม รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีข้อสรุปดังนี้

รูปร่างรูปทรง เครื่องประดับส่วนมาก มีรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ สามเหลี่ยม วงกลม และรองลงมาคือรูปทรงกรวยแหลม

ลวดลาย ส่วนมากเป็นลวดลายจากดอกไม้ ใบไม้

วัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีทั้งสัมฤทธิ์ ทองคำ และอัญมณี ใช้กรรมวิธี แกะลาย คุนลาย

2.1.2 ความเป็นมาของเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

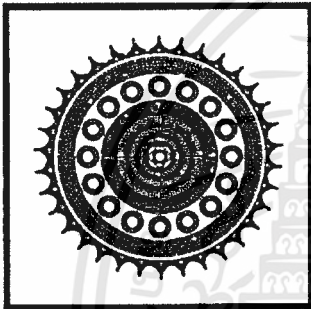
เมื่อ ประมาณ 270 ปี มาแล้วในกรุงพนมเปญประเทศกัมพูชาเกิดกรณีพิพาทกับ เวียดนามทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนและหนีภัยสงครามที่ยืดเยื้อครบครว้ดาทวด ซึ่งเป็นตระกูลผู้มีฐานะดีในกัมพูชา ได้พาครอบครัวอพยพข้ามภูเขาบรรทัดเข้ามาอยู่บ้านแก่งมุดอำเภอกาบเชิงจังหวัดสุรินทร์ปัจจุบันต่อมาได้สืบเสาะพื้นที่ตั้งภูมิลำเนาใหม่มาที่บ้านโคกเมือง ประทายสมันต์ คือบริเวณที่ตั้งของจังหวัดสุรินทร์ในปัจจุบัน ดาทวดมีความรู้ความสามารถทางฝีมือช่างตีทอง ดีเงิน เป็นเครื่องประดับ ที่คิดตัวมาจากภูมิลำเนาเดิม เมื่อมาอยู่ที่ใหม่ ยามว่างท่านก็จะทำอยู่ประจำ ดาทวดมีบุตร 3 คน บุตรคนที่ 3 ชื่อตาแก้ว เป็นบุคคลที่มีความสนใจ ในด้านการตีเงินตีทองเป็นพิเศษกว่าคนอื่น ดาทวดจึงถ่ายทอดวิชาความรู้ทั้งหมดให้กับตาแก้วและได้สืบทอดมรดกมาจนมี ความชำนาญ ต่อมาตาแก้วแต่งงานมีบุตรหลายคน คนสุดท้ายชื่อตาเป็ดซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รำลือในด้านการตีทอง ดีเงินมาก จนมาแต่งงานกับนางซ็อม ชาวบ้านโชคตำบลเขวาสินรินทร์ ได้ย้ายมาอยู่บ้านโชคกับภรรยาและยึดอาชีพการทำเครื่องเงินหาเลี้ยงครอบครัวจนมีบุตรด้วยกัน 5 คน ทุกคนมีความรู้สืบทอดช่างตีเงินและตีทองแต่ที่มีฝีมือปราณีตมากที่สุดคือ ตาเกิด มุดตะโสภากอคิดกำนันตำบลเขวาสินรินทร์ และตาตุ่ม มุดตะโสภาทองทั้งสองท่านได้ถ่ายทอดฝีมือช่างให้กับลูกหลาน และชาวบ้านอย่างจริงใจโดยไม่มีการปิดบังทำให้ช่างเครื่องเงินเครื่องทองแพร่หลายไปยังเพื่อนบ้านใกล้เคียงขึ้น ต่อมาทองมีราคาสูงขึ้นมากจึงได้หันมาทำเครื่องเงินเพียงอย่างเดียว

2.1.3 รูปแบบเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

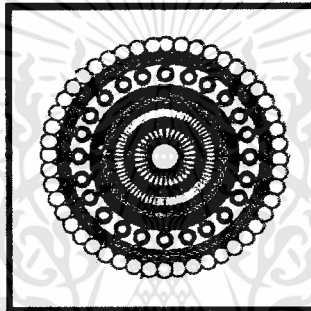
เครื่องเงินโบราณของอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แบ่งออกเป็น

2 รูปแบบ คือ

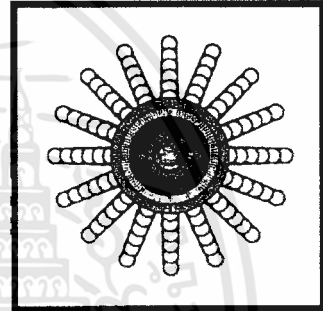
2.1.3.1 ตะเกา หมายถึง ต่างหู เป็นเครื่องประดับที่ทำจากทอง หรือเงิน แต่ในปัจจุบันราคาทองคำสูงขึ้น จึงนิยมทำจากเงิน มีลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ มีลักษณะละเอียด ประณีต มีหลายระดับชั้น โดยเป็นการต่อซ้อนทับเป็นระดับชั้น จะใช้วิธีการประสานติดด้วยน้ำยาประสานเงิน มีทั้งหมด 13 ลาย ได้แก่ ลายรำหอก ลายคั้งโฮ้ ดอกกระเวียง รำหอกโปรง รังผึ้ง ดอกปลีก ดอกปลีก 3 ชั้น คั้งโฮ้ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกรังแตน ดอกทานตะวัน ดอกมะลิ จากภาพที่ 2.17A-2.17M แสดงให้เห็น ภาพตะเกา (ต่างหู) รูปแบบต่างๆ ดังนี้

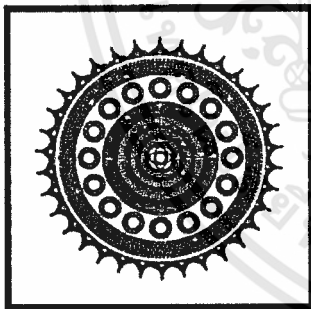
2.17A ลายรำหอกโปรง

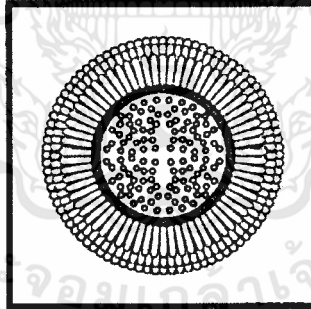
2.17B ลายคั้งโฮ้

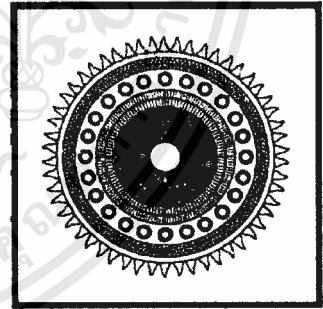
2.17C ดอกกระเวียง

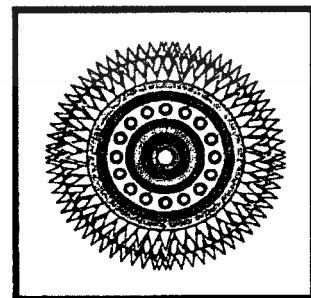
2.17D รำหอกปิด

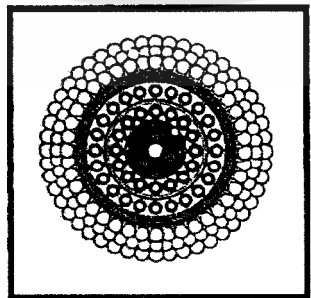
2.17E รังผึ้ง

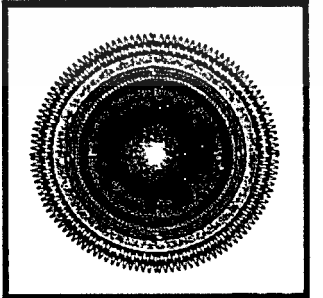
2.17F ดอกปลีก

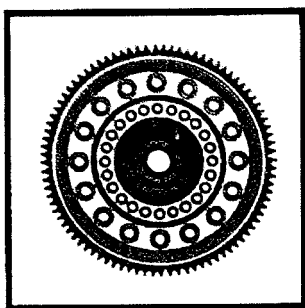
2.17G ดอกปลีก 3 ชั้น

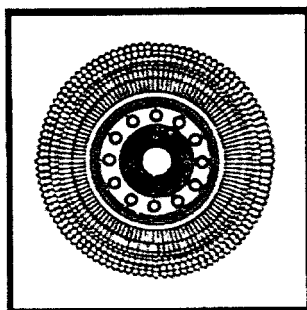
2.17H คั้งโฮ้ 3 ชั้น

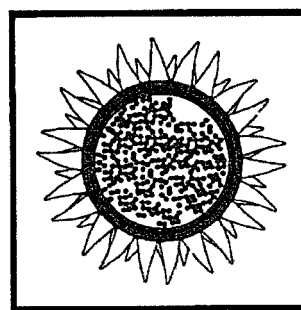
2.17I ดอกขจร

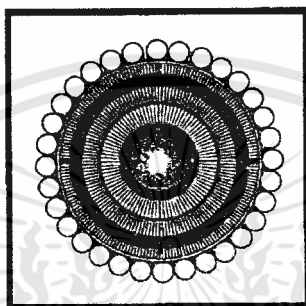
2. 17J ดอกไข่แมงดา

2. 17K ดอกรังแตน

2. 17L ดอกทานตะวัน

2. 17M ดอกมะลิ

ภาพที่ 2.17 ตะเกา (ต่างหู)

ที่มา : ป่วน เจียวทอง. 2547

ตะเกา(ต่างหู) ทั้ง 13 ลาย ลายไข่แมงดา เป็นลายที่มีความนิยมมากที่สุด โดยมีวิธีการทำ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการหลอมและรีด ชั่งน้ำหนักเงิน ตามต้องการแล้วนำมาหลอมในเบ้า จากนั้นเทลงบนรางเท จะได้แท่งเงินที่พร้อมนำไปรีดเป็นแผ่น ทิ้งไว้ให้เย็น นำแท่งเงินมารีด กับเครื่องรีดให้ได้ขนาดเป็นแผ่น และนำส่วนหนึ่งไปดึงให้เป็นเส้นลวด

2. ขั้นตอนการดึงลวด นำแท่งเงินที่รีดไว้มาตะไบปลายให้แหลมเร็ว เพื่อที่สามารถสอดปลายเส้นเงินผ่านรูของแป้นดึงลวดได้ เมื่อนำมาดึง ลวดเงินจะถูกดึงผ่านช่องรูขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็ก เมื่อดึงไปเรื่อยๆ ลวดจะยาวขึ้นเรื่อยๆ จนให้ได้ขนาดของเส้นลวด 0.50 มิลลิเมตร

3. ขั้นตอนการตัดดอกส่วนฐานของลายไข่แมงดานำลวดขนาด 0.50 มิลลิเมตร มาตัดกับไม้คัตคดไปคดมาเมื่อนำมาบรรจบกันจะได้กลีบดอกไม้สวยงามได้ระยะที่เท่ากัน จากนั้นเผาให้ความร้อนใช้แหนบจับแต่งให้มีลักษณะคล้ายกลีบดอกไม้ที่เท่ากัน นำดอกไม้ที่คัตม้วนกลมแล้วมาวางบนแท่นรองเผา แดมนำประสานเงินเล็กน้อยเพื่อเชื่อมรอยต่อของชิ้นงานให้ติดกัน พันไฟให้ติดกัน เผาให้ความร้อนดอกไม้คัตกลีบเรียบร้อยแล้วเพื่อให้โลหะอ่อนตัวลงและสามารถตัด

ดอกได้ง่าย ใช้เหล็กกด กดดอกกับพื้นเพื่อแต่งให้เรียบเสมอกัน นำแผ่นเงินที่รีดไว้แล้ว มาเจาะด้วยตุ้กดตามขนาดที่ต้องการ เพื่อตัดแผ่นเงินให้หลุดออกเป็นแผ่นวงกลม เจาะแผ่นเงินกลมจำนวน 2 วง แดมน้ำประสานเงินบนแผ่นเงินกลม เฝ้าให้ละลาย นำแผ่นเงินมาเชื่อมปิดตรงศูนย์กลางของดอก หลังจากท้าวางแผ่นเงินวงกลมบนโครงดอกเรียบร้อยแล้ว เฝ้าโดยใช้ขนาดของไฟให้มีขนาดใหญ่วนให้รอบตัวดอก จนน้ำประสานเงินละลายติดกับแผ่นเงินและตัวดอก พลิกกับอีกด้านหนึ่งเฝ้าให้ความร้อนอีกครั้ง ใช้แหวน กดลงบนแผ่นเงิน และกลีบดอกให้ติดกันอีกครั้งให้เรียบร้อย นำชิ้นเงินอีกแผ่นมาโอบในหลุมโอบให้แน่นเล็กน้อย แล้วนำมาวางอีกด้านของดอก บัดกรีให้ติดกัน นำลวดเกลียวมาพันให้ได้ขนาดต่างๆกันโดยวัดจากเขาควยให้ได้ 3 ชั้น เชื่อมให้ห่วงติดกัน แล้วนำมาวางบนดอก

4. ขั้นตอนการทำดอกพริก นำลวดที่เฝ้าให้อ่อนตัวมาพันกับก้านทองเหลือง โดยพันเป็นวงไปเรื่อยๆ จากนั้นนำออกจากก้านทองเหลืองแล้วนำไปพันรอบก้านทองเหลืองอีกครั้ง จะได้เป็น “ตัวหนอน” ใช้กรรไกรตัด “ตัวหนอน” ออกเป็นวง แล้วตัดปลายให้แน่น แต่ช่วงที่ได้เรียกว่า ดอกพริก นำดอกพริกที่ได้ไปติดรอบดอกไข่แมงดา ทำลวดเส้นเล็กเป็นวงกลมขนาดเท่าด้านในของดอก แล้ววางรองลงข้างดอกพริก ทำดอกพริกขนาดใหญ่กว่าวางลงตรงกลางของวงลวด จากนั้นทำแบบนี้อีกครั้งที่บนยอดของดอก รวมเป็น 2 ชั้น ชิ้นงานที่ได้ในขั้นตอนนี้ จะพร้อมที่จะทำไขปลามาวางลง

5. ขั้นตอนการทำไขปลา พันลวดกับแกนแท่งทองเหลือง นำลวดที่พันออกมาจากแกน แล้วตัดแนวขวางจะได้เป็นห่วงกลมๆวางห่วงที่ได้บนแท่งรองเฝ้า เฝ้าให้ความร้อน ห่วงที่เป็นวงกลมบนแท่งจะละลายและหดหากันเป็นเม็ดไขปลาที่ละเม็ดๆ นำออกมาใส่ถาดเก็บไว้วางไขปลาและเชื่อมโดยรอบกลีบดอกทุกกลีบและบนดอกพริกทุกดอกทำห่วงสำหรับห้อยกับเครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ เฝ้าให้ชิ้นงานร้อน แล้วนำมาแช่น้ำกรด เพื่อทำความสะอาด (ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์กรมมหาชน) .2552 : 103-104)

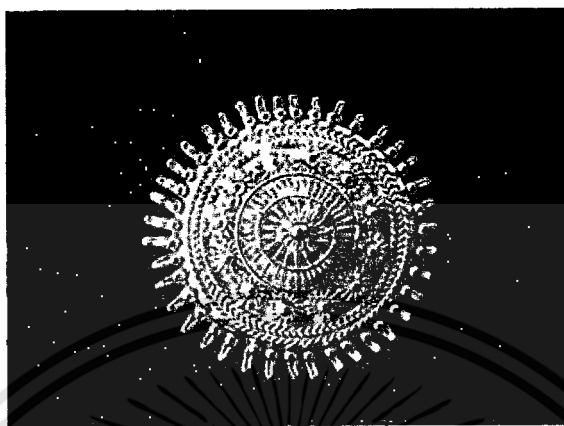
ตะเกา(ต่างหู) สามารถสรุปตาม รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุกรรมวิธีการผลิต ได้ดังนี้

รูปร่างรูปทรง รูปทรงกลม เลียนแบบดอกไม้ มีหลายระดับชั้น

ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ มีทั้งหมด 13 ลาย ได้แก่ ลายรำหอก ลายตั้งโธ่ ดอกกระเวียง รำหอกโปร่ง รังผึ้ง ดอกปลีก ดอกปลีก 3 ชั้น ตั้งโธ่ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกรังแตน ดอกทานตะวัน ดอกมะลิ ลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ลายไข่แมงดา

วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต มีส่วนประกอบคือ เส้นลวดขนาด 0.5 มิลลิเมตร และแผ่นเงินบาง ซึ่งผ่านการรีดโดยเครื่องรีด โดยนำเส้นลวดมาตัดให้ได้

โครงของดอกไม้ แล้วนำไปติดกับพื้นดอก ด้วยการประสานติดจากน้ำยาประสานเงิน มีลักษณะการประสานติดหลายระดับชั้น และมีความละเอียดประณีต

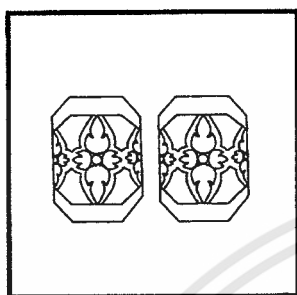
ภาพที่ 2.18 ตะเกาไช้เมงดา

ที่มา : ป่วน เจียวทอง. 2553

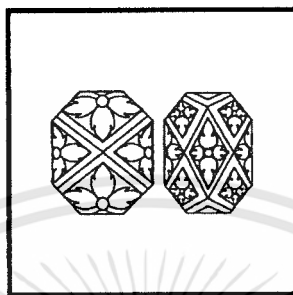
2.1.3.2 ประเถียม ความหมายของประเถียมในหนังสือสุรินทร์มรดกโลก ให้ความหมายว่า “คำว่า ประเถียม เป็นภาษาเขมรตรงกับภาษาไทยว่า ประคำ เป็นการเรียกเม็ดเงิน เม็ดทองชนิดกลมที่นำมาร้อยเป็นเครื่องประดับถ้าหินกลมเขาเรียกว่าลูกปัด ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษ คำเดียวกันว่า beads ถ้าทำด้วยเงิน เขาเรียกว่าประคำเงิน (Silver beads) ถ้าทำด้วยทองเขาเรียกว่า ประคำทอง (Gold beads) ดังนั้นประเถียมจึงใช้เฉพาะเม็ดกลมที่ทำด้วยเงินหรือทองเท่านั้น” เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ประเถียม ประคำก็คือสิ่งเดียวกัน จากหลักฐานที่ค่อนข้างเชื่อถือได้ว่า เมืองสุรินทร์ เจริญมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรพูนันดูจากลักษณะประคำที่คล้ายคลึงกับเม็ดประคำเงินของเนปาลซึ่งถือว่าเป็นต้นกำเนิดอารยธรรมในสมัยนั้น ส่วนประเถียม หรือประคำของชาวเขวาสินรินทร์ นั้น มีประวัติความเป็นมาโดย ประเถียมในช่วงสมัยก่อน ชาวบ้านมักนิยมสะสมทองคำเอาไว้ในรูปแบบเป็นแผ่นหรือเป็นเม็ด ซึ่งถือว่าเป็นมรดกของวงศ์ตระกูล บางคนจึงได้นำเอาทองคำเหล่านั้นมาให้ช่างชาวเขมรกลุ่มนี้ตีแปรสภาพเป็นเครื่องประดับตามต้องการ เช่น เครื่องประดับข้อมือ เรียกว่า จารหรือ ตะกรุด เครื่องประดับคอเรียกว่าประเถียม หรือ ประคำ เครื่องประดับหู เรียกว่า ตะเกาหรือ ขจอน เป็นต้น ในสมัยต่อมาลูกหลานที่สืบทอดวิชาฝีมือแขนงนี้คือ ในสมัยของ นายสวาท มุคตะโสภา แห่งบ้านสะคอ นายช่าง มุคตะโสภา แห่งบ้านโชค และนายदान สุทธิกลีบ แห่งบ้านโชค การทำเครื่องประดับทองได้รับความนิยมนามากทั้งในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดใกล้เคียง ท่านที่กล่าวมานี้จึงพากันไปปรับเครื่องประดับจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด และอุบลราชธานี เป็นต้น จากนั้นการทำเครื่องประดับทองได้หยุดชะงักลงเนื่องจากทองคำมีราคา

สูงชัน ช่างทำทองจึงนำเงินมาทำเครื่องประดับแทน ตะเกามี่ทั้งหมด 13 ลาย ดังนี้ หกเหลี่ยม สิบสองเหลี่ยม ตะโพน กะดุม โอง์ ถุงเงิน จารยั กรวย เมงดา ฟักทอง กลีบบัว มะเฟือง และ หมอน (สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ. 2539:15)

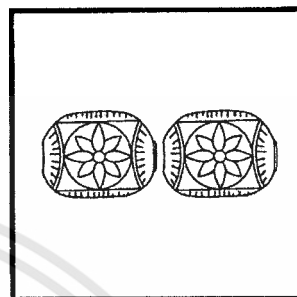
จากภาพที่ 2.19A-2.19M แสดงภาพประเทอมลายต่างๆ ดังนี้

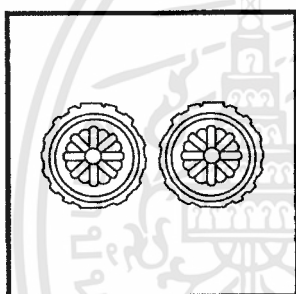
2.19A หกเหลี่ยม

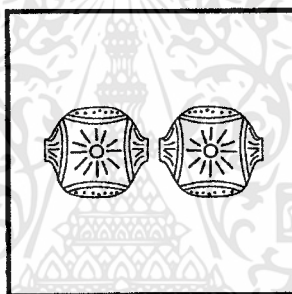
2.19B สิบสองเหลี่ยม

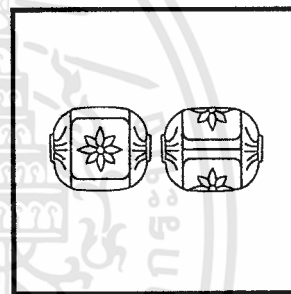
2.19C ตะโพน

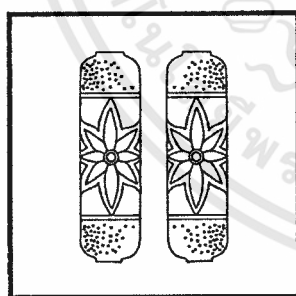
2.19D กะดุม

2.19E โอง์

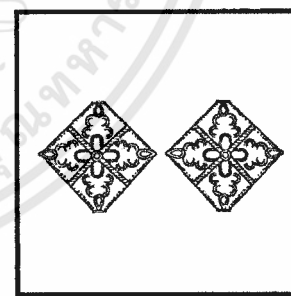
2.19F ถุงเงิน

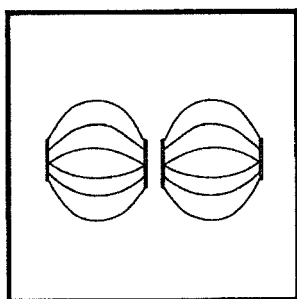
2.19G จายั

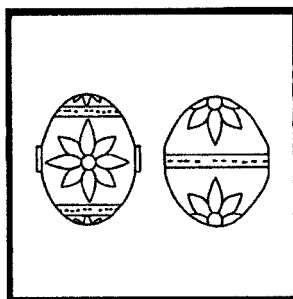
2.19H กรวย

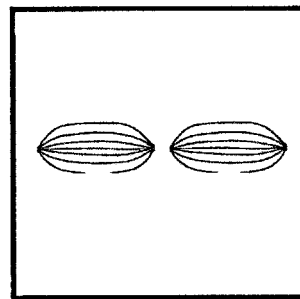
2.19I เมงดา

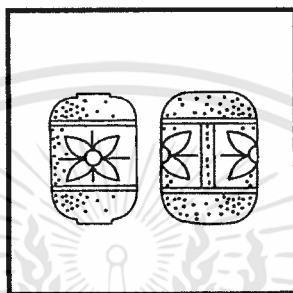
2. 19J ฟักทอง

2. 19K กลิบบัว

2. 19L มะเฟือง

2. 20M หมอน

ภาพที่ 2.19 ประเก็ม

ที่มา : อารีย์ ทองแก้ว. 2537

1. กรรมวิธีการผลิตประเก็ม การทำประเก็มในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะมีการพัฒนารูปแบบให้แตกไปหลากหลายแบบแต่ในภาพรวมก็ยังคงเอกลักษณ์การทำไม่เหมือนที่อื่น และขั้นตอนในการผลิตเครื่องประดับเงินหรือประเก็มก็ยังคงเหมือนเดิม ถึงแม้จะมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ก็เป็นการประดิษฐ์ขึ้นมาใช้เองตามความเหมาะสม เป็นเทคโนโลยีแบบชาวบ้าน

2. วัสดุและอุปกรณ์

- เม็ดเงิน เป็นวัสดุที่สำคัญมีลักษณะเป็นเม็ดกลม หาชื้อได้ตามร้านทองในกรุงเทพมหานคร

- น้ำยาประสาน ได้จากการผสมเงิน ทองแดง และสารละลาย

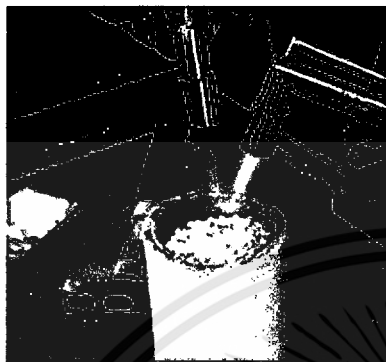
บอแรกซ์ ผสมในปริมาณเงิน 5 หุน ทองแดง 2 หุน บอแรกซ์ ครึ่งซันชา นำไปผ่านความร้อน จะได้ของเหลวที่เป็นสีเงินนำไปใช้ในการประสานรอยต่อของแผ่นเงินให้ติดกัน เวลาประสานแผ่นเงินควรทำบนเขาควางที่ผ่านเป็นแผ่นบางๆข้างบางคนเรียกว่าแท่นประสานหรือเครื่องประสาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการอ่อนตัวในขณะที่ทำงาน

3. กระบวนการและขั้นตอนการทำเม็ดประเก็ม

- กำหนดรูปทรงที่ต้องการจะทำ เช่น ทรงกลม ทรงกระบอก

ทรงกรวย ฯลฯ

- นำโลหะเงินใส่ในเบ้าหลอม ใช้ความร้อนจากชุดเป่าไฟ หลอมละลายโลหะเงินจากของแข็งให้เป็นของเหลว และเทลงในรางเทโลหะ ให้เป็นแท่งโลหะแบบพิมพ์ที่ต้องการ และรอแท่งโลหะเย็นตัว

ภาพที่ 2.20 หลอมละลายโลหะเงิน

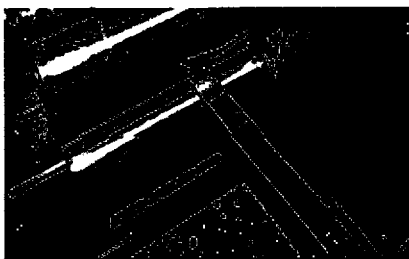
ภาพที่ 2.21 การเทโลหะลงรางเท

- การตีโลหะ การตีถ้าต้องการขอบเสมอให้ได้เวลารีด ควรจะใช้ค้อนตีเก็บเหลี่ยมขอบด้านข้างและหัวท้าย การตีแม่ต้องตีให้ได้ 3 ครั้ง และให้ความร้อนโลหะ 3 ครั้งต่อการตี และให้พอดีกับขนาดที่เครื่องรีด รีดได้

ภาพที่ 2.22 การตีโลหะ

- การรีดโลหะ นำแท่งเงินใส่เข้าไปในแท่งรีดโลหะ เพื่อบีบคั้นโลหะให้บางเป็นแผ่นเงิน

ภาพที่ 2.23 การรีดโลหะ

- นำแผ่นเงินมาตัดเป็นชิ้นตามขนาดที่ต้องการ แล้วนำชิ้นเงินมา
ม้วน ให้เป็นหลอดแล้วนำไปประสานติดกัน การเชื่อมโลหะเป็นการทำให้โลหะเป็นเนื้อเดียวกัน
โดยมีส่วนผสมของน้ำประสานทองค่อ ใช้ความร้อนจากขลุ่ยเป่าไปเชื่อมให้ติดกัน

ภาพที่ 2.24 การม้วนแผ่นเงินด้วยไม้ไผ่ตามขนาดที่กำหนดไว้

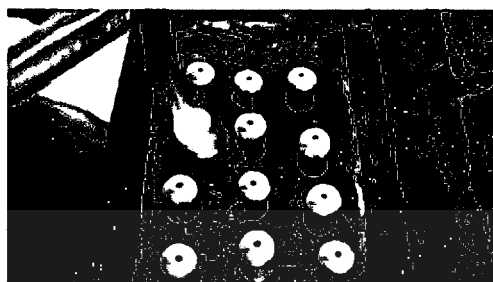
- การตีขึ้นรูป นำหลอดเงินที่เชื่อมประสานกันแล้ว สวมใส่แกนคา
ปูที่แทนตีใช้ค้อนที่หัวค้อนทำจากเขาควาง ตีปรับให้ได้รูปทรงตามที่กำหนดไว้ การตีขึ้นรูปจะต้อง
ใช้ประสาทด้ามและมือที่ประสานสัมพันธ์กัน

ภาพที่ 2.25 ชิ้นงานที่ได้จากการขึ้นรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- นำเม็ดประเก้อมมาแต่งขอบปาก ให้แน่นหนาและช่วยยึดรูปทรง
เม็ดประเก้อมให้คงสภาพ

ภาพที่ 2.26 การแต่งขอบปากเม็ดประเก้อม

- การเข้าชั้นเม็ดประเก้อม คือการเอาชั้นอัดเข้าไปในเม็ดประเก้อม เมื่อสลักกลดลายเม็ดประเก้อมจะได้ไม่บวมหรือยุบตัวตามแรงกดของมือ ชั้นผสมเป็นชั้นที่ใช้ในการทำเม็ดประเก้อม จะมีส่วนผสมของชั้นผง ดินร่วน น้ำมันพืชหรือสัตว์ เคี้ยวไฟให้ละลายเป็นเนื้อเดียวกัน

ภาพที่ 2.27 ชั้น และการเข้าชั้น

- การสลักกลดลายเม็ดประเก้อม ลวดลายที่เห็นอยู่บนเม็ดประเก้อม มาจากการนำเส้นต่างๆมาประกอบกันให้เป็นรูปลวดลายที่สวยงาม เส้นที่นิยมใช้ทำเหล็กสลักลาย ได้แก่เส้นตรง เส้นโค้ง วงกลม ฟันปลา

ภาพที่ 2.28 การสลักลายเมล็ดประเทียม

- การสำรอกชั้น เป็นการเจาะรูเมล็ดลูกประเทียม โดยใช้เหล็กแหลมเผาไฟให้ร้อน แล้วแทงลงไปตรงปากเมล็ดประเทียม คำร้อนจากเหล็กจะช่วยในการสำรอกชั้นออกมา เสร็จแล้วนำไปขัดด้วยแปรงทองเหลืองตากลมให้แห้ง หากต้องการลงคำ ก็ให้ข้อมค้ำกับสารเคมีข้อมค้ำ

ภาพที่ 2.29 การสำรอกชั้น

ภาพที่ 2.30 ลูกประเทียมที่สลักลายเรียบร้อยแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.31 ลูกประเคียมที่นำไปลงคำ

ที่มา : <http://www.elibrary.sacict.net> (2553)

ประเคียม (ลูกประคำ) สามารถสรุปตาม รูปร่างรูปทรง อดฉาย วัสดุกรรมวิธีการผลิต ได้ดังนี้

รูปร่างรูปทรง ประกอบด้วย รูปทรงกลม รูปทรงเหลี่ยม รูปทรงกระบอก รูปทรงกรวย รูปทรงที่เลียนแบบผลไม้ และรูปทรงที่เลียนแบบสิ่งของที่อยู่รอบตัว

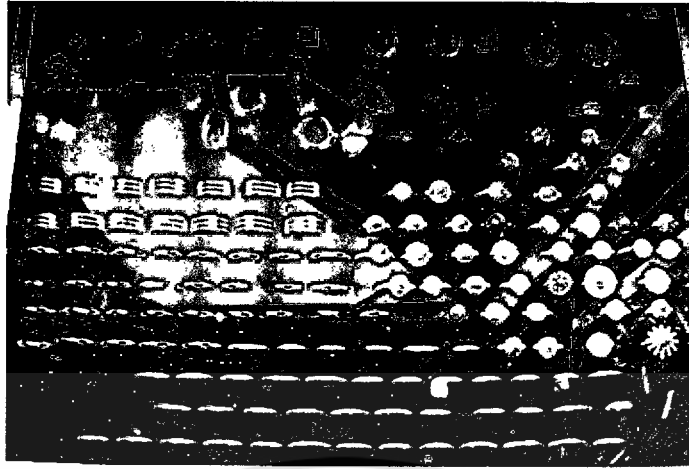
ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้

วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต ขึ้นรูปโดยการรีดเนื้อเงินเป็นแผ่น แล้วนำมาหมุนให้ได้รูปทรงที่ต้องการ จากนั้นเชื่อมติดด้วยน้ำยาประสานเงิน เข้าชั้นแกะลาย สลักออกชั้น นำไปขัด และนำไปลงคำ ชิ้นงานไม่มีการใช้อัญมณี ปัจจุบันยังคงลวดลายโบราณแบบดั้งเดิม

2.1.3.3 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่าร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ จำหน่ายสินค้าประเภทสร้อยคอเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งใช้วัสดุเทียมมาประกอบ เช่น หินสี ไข่มุกเทียม และในบางร้านนำลูกประคำเทียมจากสำเริงมาประกอบ ซึ่งตะเกาหรือต่างหูโบราณมีจำหน่ายที่ร้านผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับบ้านโชคเป็นส่วนใหญ่เนื่องจาก เป็นผู้ผลิตเพียงรายเดียวที่สามารถผลิตตะเกา ซึ่งต้องใช้เวลาในการผลิตเพราะมีความละเอียดประณีต จึงทำให้มีการจำหน่ายน้อย ส่วนประเคียมนั้น สามารถผลิตได้จำนวนมากกว่าตะเกา จึงมีการนำประเคียมมาร้อยเป็นสร้อยมากขึ้น แต่ก็ยังน้อยกว่า วัสดุเทียม ประเภทหินสี และไข่มุกเทียม

1. แหวน มี 2 ลักษณะ คือ

- แบบเก่าโบราณ โดยการใช้รูปแบบตะเกา(ต่างหู)
- แบบใหม่ โดยการใช้วัสดุอื่นเข้ามาผสม เช่น พลอย และหินสี

ภาพที่ 2.32 แหวนรูปแบบต่างๆ

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 2553

2. สร้อยคอ มี 3 ลักษณะ คือ

- ลายโบราณของตะเกา(ต่างหู) ซึ่งราคาสูงมาก 10,000-20,000 บาท แล้วแต่รูปแบบและน้ำหนักของเนื้อเงิน สร้อยคอลักษณะนี้มีผลิตเพียงเจ้าเดียวคือ ครูปวน เจียวทอง เพราะเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายตะเกาเงินลายโบราณ 13 ลาย เพียงเจ้าเดียว และลักษณะการผลิตจะใช้เวลานาน ผลิตขึ้นจากการสั่งซื้อของลูกค้านั่น

- การนำประเก้อมรูปแบบต่างๆมาร้อยผสมกัน ราคาประมาณ ตั้งแต่ 150 ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดเม็ดประเก้อม

- การนำเม็ดประเก้อมมาร้อยผสมผสานกับ หินสี หรือไข่มุก เทียม ราคาประมาณตั้งแต่ 150 ขึ้นไป ขึ้นอยู่กับจำนวนของวัตถุดิบ

ภาพที่ 2.33 ตะเการูปแบบ โบราณประยุกต์เป็นสร้อยคอ

ที่มา : มัณฑนา ทองสุพล. 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.34 สร้อยประเก้อมลั่น

ที่มา : [http://shopping.sanook.com/product/popup/37979/\(2552\)](http://shopping.sanook.com/product/popup/37979/(2552))

ภาพที่ 2.35 สร้อยประเก้อมผสมหินสี

ที่มา : [http://www.thaitambon.com/tambon/tprdlist.asp?ID=321601\(2552\)](http://www.thaitambon.com/tambon/tprdlist.asp?ID=321601(2552))

3. ต่างหู มี 3 ลักษณะ คือ

- ลายโบราณของตะเกา(ต่างหู) มีจำหน่ายเพียงเจ้าเดียวคือ
ครูป่วน เจียวทอง เพราะเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายตะเกาเงินโบราณ 13 ลายเพียงเจ้าเดียวและลักษณะ
การผลิตจะใช้เวลานาน ผลิตขึ้นจากการสั่งซื้อของลูกค้าเท่านั้น
- การนำประเก้อมรูปแบบต่างๆมาร้อยผสมกัน
- การนำเม็ดประเก้อมมาร้อยผสมผสานกับ หินสี หรือไข่มุกเทียม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.36 ตะเการูปแบบโบราณ

ภาพโดย : มณฑนา ทองสุพล. 2553

ภาพที่ 2.37 ประเก็มถั่ววน

ที่มา : <http://www.thaitambon.com/tambon/tprdlist.asp?ID=321601> (2552)

ภาพที่ 2.38 ประเก็มผสมหินสี

ที่มา : <http://www.thaitambon.com/tambon/tprdlist.asp?ID=321601> (2552)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 วัสดุและกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับ

2.2.1 วัสดุเครื่องประดับ

วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ (2526:52) กล่าวว่า ถ้าคิดในด้านประโยชน์ใช้สอยอย่างจริงจังแล้วเครื่องประดับจะให้ประโยชน์น้อยแต่มีประโยชน์โดยตรงด้านความสวยงาม และความสุภาพใจให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ ดังนั้น วัสดุที่นำมาใช้ส่วนใหญ่ มักจะใช้สิ่งของที่มีความสวยงาม หรือมีราคาแพง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการเลือกวัสดุช่างทำเครื่องประดับจะเลือกหินหรือโลหะที่มีราคาแพงไม่เปลี่ยนสภาพได้ง่าย

2.2.1.1 การเลือกโลหะและหิน

1. เลือกโลหะชนิดที่มีความแข็งแรงและคงตัวได้ดี
2. ไม่เปลี่ยนสีเมื่อสัมผัสกับเหงื่อและผิว
3. เวลารีดโลหะเป็นแผ่นเลือกให้เหมาะสมกับกรรมวิธีการผลิต

โลหะที่เหมาะสมจะนำมาใช้ทำเครื่องประดับได้แก่ ทองคำ นาก เงิน ทองแดง ทองเหลือง ทองเค ทองขาว เป็นต้น หินที่มีราคาเป็นที่นิยมใช้ในการทำเครื่องประดับ ได้แก่ เพชร พลอย หินสี ราคาของเพชรขึ้นอยู่กับขนาดและการเจียรระไน ส่วนราคาของหินขึ้นอยู่กับความนิยม วัสดุอื่น ๆ ก็นำมาใช้ในการทำเครื่องประดับได้ เช่น เปลือกไม้ ฝิวไม้ แผ่นไม้ กระดุกสัตว์ งาช้าง เมล็ดข้าวพิช พลาสติก เป็นต้น

วันรุ่นเป็นวัยที่เหมาะสมกับวัสดุราคาถูกลง ดังนั้น เครื่องประดับที่ทำจากวัสดุราคาถูกลง จึงมีรูปแบบใหม่ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เครื่องประดับแพร่หลายไปสู่ชนชั้นกลางและสามัญชนมากขึ้น และในขณะเดียวกัน นักออกแบบก็มุ่งมาสู่วัสดุไม่มีราคามากขึ้น เช่น การทำเครื่องประดับจากกระดุกสัตว์ จากฝิวไม้ จากขนสัตว์ จากพลาสติก ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และค่านิยมหรือรสนิยมที่เปลี่ยนไป การใช้วัสดุถูกทำให้ต้นทุนการผลิตถูก

การเลือกวัสดุมาใช้ทำเครื่องประดับต้องพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. การออกแบบเหมาะสมกลมกลืนกันโดยสภาพส่วนรวมทั้งหมด
2. ประโยชน์ใช้สอย โดยเน้นว่าเครื่องประดับนั้นจะใช้ในเวลาใด เช่น เวลากลางคืน ควรเลือกหิน หรือโลหะที่มีแสงเป็นประกายรับแสงไฟเป็นต้น

3. กระบวนการผลิตที่สัมพันธ์กับการออกแบบและประโยชน์ใช้สอย

4. การบำรุงรักษา สะดวกง่าย และรวดเร็วไม่ยุ่งยากเกินความเป็นจริง

การออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับวัสดุ วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ(2526:52)สรุปได้ว่า

- พิจารณาจากวัสดุที่มีอยู่ก่อนเป็นสำคัญ
- ออกแบบให้สัมพันธ์กับวัสดุที่มีอยู่ ควรเริ่มจากสเก็ตง่ายก่อน และเมื่อ

ได้แบบที่ดีแล้วจึงเขียนแบบจริง

- พิจารณาถึงกระบวนการผลิตเป็นอันดับสุดท้ายว่ามีขั้นตอนการผลิตอย่างไร ถ้าออกแบบไว้ก่อน แล้วหาวัสดุที่จะนำมาใช้ให้เหมาะสมกับแบบก็ได้ แต่ที่ไม่นิยมเพราะการหาวัสดุให้ตรงกับแบบเรื่องยุ่งยากและเสียเวลา การเตรียมวัสดุ เช่น หิน โลหะ หรือวัสดุอื่นๆ ไว้ก่อนแล้วจึงออกแบบให้สัมพันธ์กับวัสดุ จึงเป็นวิธีที่นิยมและสะดวกกว่า

2.2.2 กรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับ

วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ(2526:63-71) กล่าวไว้ว่า การทำเครื่องประดับด้วยวิธีฉลุเป็นขั้นเริ่มแรกของการทำเครื่องประดับโดยใช้วัสดุที่เป็นโลหะวิธีนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นขั้นเริ่มต้นของการทำเครื่องประดับอย่างง่าย

2.2.2.1 วิธีทำเครื่องประดับด้วยวิธีฉลุ

1. กำหนดลักษณะงานที่ออกแบบว่าจะทำเครื่องประดับประเภทใด เช่น เข็มกลัด จี้ห้อยคอ หรือสร้อยข้อมือ
2. ออกแบบลายให้โปร่งควรงลงสีน้ำหนักแตกต่างกันระหว่างรูปและลวดลายอย่างชัดเจน
3. ลอกลายทั้งหมดด้วยกระดาษลอกลาย ใส่น้ำหนักค่าขาระหว่างรูปแลพื้นที่ให้ชัดเจน
4. นำแผ่นกระดาษลอกลายแปะติดบนโลหะ ใช้กาวยางน้ำทาปะติด จะลอกออกง่ายกว่ากาวชนิดอื่น
5. เจาะรูลวดลายด้วยสว่านมือและไสใบเลื่อยในรูปที่เจาะลวดลายภายในให้เสร็จก่อนแล้วจึงจะเลื่อยฉลุ โครงรอบนอก
6. ขัดผิวโลหะด้วยกระดาษทรายน้ำ และขัดด้วยกระดาษขัดเงา ขัดซ้ำด้วยยาหินเหลืองและยาหินแดง ใช้เครื่องขัดไฟฟ้าและหัวขัดสักหลาดขัดจนผิวโลหะขึ้นเงา
7. ขัดขอบโลหะด้วยตะไบและกระดาษทรายน้ำจนกว่าจะเรียบ

2.2.2.2 การตีโลหะ

การตีเป็นวิธีการยืดหรือทำโลหะให้แบน รวมถึงทำโลหะให้โค้ง งอ นูน และเป็นผิวหรือรูปร่างที่แตกต่างกันด้วยการใช้ค้อนที่มีรูปแบบพิเศษ (โลหะที่นำมาตัดหรือทุบจะต้องหลอมด้วยความร้อนให้อ่อนตัวก่อน) โดยทุบจากด้านบนขณะวางแผ่นโลหะไว้บนทั่งไม้หรือทั่งเหล็กเช่นเดียวกับรูปแบบอื่นๆ ของการทำเครื่องประดับ การตีก็คือการเกลี่ยความแกร่งของโลหะที่ต้องใช้การควบคุมความประณีตและความแม่นยำในระดับพื้นฐาน กระบวนการตีโลหะจะมีประโยชน์เป็นพิเศษสำหรับการสร้างรูปแบบลงแผ่นโลหะหรือเส้นลวดโดยการคุมแต่งเพียงเล็กน้อย

2.2.2.3 การควบลายและการตอกลาย

การสลักควบลาย เป็นกระบวนการที่ใช้สำหรับควบโลหะ ที่เป็นแผ่นให้เป็นลวดลายนูนสำหรับกรณีของการสลักลายจะใช้เครื่องมือที่เป็นเหล็ก ทบลงไปบนพื้นผิวหน้าของแผ่นโลหะ ขณะที่การควบลาย จะทำลวดลายจากด้านหลังของแผ่นโลหะ เมื่อใช้วิธีผสมผสานกันแผ่นโลหะสามารถนำไปสร้างแบบที่มีทั้งความนูน และกลวงเป็นโพรงได้ โดยเป็นได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ ร่องรอยที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือ ล้วนทำให้โลหะเกิดการเปลี่ยนแปลง

2.2.2.4 การผิวและการทำขึ้นตอนสุดท้าย (Textures & Finishes)

1. การขัดเงา ขึ้นตอนแรกของการขัดเงา ก็คือการนำเอารอยต่างๆรวมทั้งตำหนิต่างๆที่อยู่บนพื้นผิวออกไปด้วยการใช้กระดาษทรายน้ำเบอร์หยาบ โดยจะใช้กับโลหะที่มีความแข็งแรงมาก เช่นทองเหลือง ทองแดง ทองขาว เป็นต้น ส่วนโลหะที่ราคาแพง เช่น ทองคำ นาก หรือเงิน จะใช้แผ่นกระดาษทรายน้ำเบอร์ละเอียด ขัดอย่างเบามือ จนได้ผิวที่เรียบขึ้น พอสมควรแล้วใช้ขัดกระดาษทรายน้ำเบอร์ละเอียดรองลงมา สลับไปสลับมา ยิ่งขัดกระดาษทรายน้ำเบอร์ละเอียดนานเท่าไรจะทำให้ผิวโลหะราบเรียบเป็นเงายิ่งขึ้น หลังจากขัดกระดาษทรายน้ำเบอร์ละเอียดจนไม่มีรอยขีดเล็กๆแล้วให้ขัดด้วยกระดาษขัดเงา แล้วจึงนำไปขัดเงาด้วยเครื่องขัดหัวสั๊กหลอดในขั้นสุดท้าย โดยใช้ยาทินเหลือง ขัดไปครั้งหนึ่งแล้วจึงขัดด้วยยาทินแดง หัวสั๊กหลอดที่ทำด้วยยาทินเหลืองแล้วไม่ควรทายาทินแดงซ้ำ ให้เปลี่ยนหัวสั๊กหลอดก่อนที่จะทายาทินอีกสีหนึ่ง

2. โลหะแผ่นบางการปิดพื้นผิวด้วยเงิน หรือทอง สามารถทำได้ด้วยการใช้โลหะแผ่นบางๆ ที่เรียกว่า “เงิน” หรือทองคำเปลว ซึ่งผลที่ได้จะแลดูนุ่มนวลกว่าการขัดเงา เงินหรือทองคำเปลวที่ทำเลียนแบบก็สามารถนำมาใช้ได้และถูกกว่าของจริง กระดาษตะกั่วจะหนักรกว่าแผ่นทองคำหรือเงินเปลวเล็กน้อย และโดยทั่วไปจะใช้สำหรับการลงยา

3. การกดเพื่อให้เกิดรอยหยัก วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายสำหรับการสร้างลวดลายลงบนแผ่นโลหะ กระดาษหรือวัสดุอื่นๆ อย่างเช่นผ้า หรือผ้าขนสัตว์ จะถูกนำมาม้วนโดยผ่านเครื่องบดพร้อมด้วยแผ่นโลหะอย่างอ่อน ซึ่งแผ่นโลหะและลวดลายจะถูกยึดออกขณะที่ถูกบด วิธีนี้ไม่เหมาะกับโลหะที่มีความแข็งแรงมากกว่าตัวลูกกลิ้งของเครื่องบด

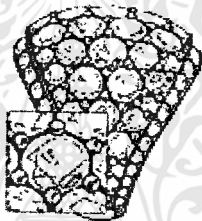
4. การรมดำ เนื่องจากโลหะเฉพาะบางชนิด จะเกิดการออกซิไดซ์ ตามธรรมชาติ และกาลเวลา เมื่อถูกอากาศและความชื้น จึงทำให้เครื่องประดับมีอายุเก่าแก่ มีแนวโน้มว่าจะเกิดการออกซิไดซ์มาแล้ว แต่การจะเกิดออกซิไดซ์ขึ้นได้นั้น สามารถใช้กระบวนการทางเคมีเข้าช่วยได้ ซึ่งจะช่วยให้พื้นผิวของโลหะ เป็นสีดำ และสามารถทำให้เป็นธรรมชาติ และดูมีอายุเก่าแก่ได้ด้วย

5. การชุบและเคลือบผิวการชุบและการเคลือบผิวนั้นงานนอกจากวัตถุประสงค์เพื่อความสวยงามแล้วยังสามารถป้องกันการเกิดออกไซด์บริเวณผิวซึ่งจะทำให้เครื่อง

ประดับหมองอีกด้วย การชุบจะไม่ทำให้ลายละเอียดเปราะเปื้อนหรือทำให้เกิดรอยต่าง ฉะนั้นสิ่งที่นำไปชุบจะต้องเก็บงานให้เรียบร้อยก่อน ซึ่งวัตถุที่นำไปชุบ ไม่จำเป็นจะต้องชุบทั้งชิ้นก็ได้เพราะสามารถกันบางส่วนเอาไว้ได้ แต่การชุบอาจจะเกิดรอยถลอกได้ การชุบและการเคลือบผิวส่วนใหญ่จะเป็นการชุบทองและโลหะกลุ่ม แพตทินัม เช่น โรเดียม พาลาเดียม โดยมีหลายวิธีได้แก่ การพ่นความร้อน การจุ่มโดยการจุ่มร้อน การชุบเคลือบผิวด้วยไอกายภาพ การชุบโลหะด้วยไฟฟ้า (วิธีนี้ได้รับความนิยมมากที่สุดในระบบอุตสาหกรรม)

2.2.2.5 การฝังอัญมณี

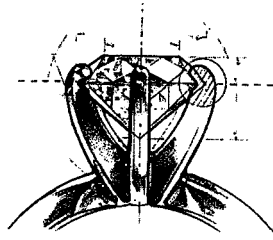
การฝังพลอย คือ การยึดติดอัญมณีนั่นๆ ให้ติดกับตัวเรือน โดยใช้โลหะทำหน้าที่เกาะยึด การฝังพลอยนั้นมีหลายแบบ แต่ละแบบจะมีจุดเด่น จุดด้อย ของตนเองแตกต่างกันออกไป ซึ่งวิธีการฝังพลอยที่นิยมในท้องตลาดมีอยู่ 5 แบบ คือ การฝังแบบไข่ปลา (Pave Setting) การฝังแบบหนามเตย (Prong Setting) การฝังแบบฝังหุ้ม (Bezel Setting) การฝังแบบสอดหรือฝังแบบล็อก (Channel Setting) และการฝังแบบไร้หนาม (Invisible Setting)

ภาพที่ 2.39 การฝังแบบไข่ปลา

ที่มา : <http://engagementrings-brisbane.com.au/engagement-rings/brisbane-engagement-rings-usual-settings-used-to-hold-the-stones/> (2553)

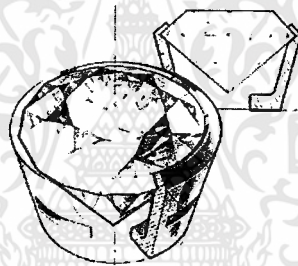
การฝังแบบไข่ปลา (Pave Setting) เป็นการฝังที่มีการตั้งเนื้อโลหะรอบๆ พลอยเพื่อยึดพลอยให้ติดกับตัวเรือน โดยเนื้อโลหะที่ถูกตั้งขึ้นมานั้นจะถูกกดลงที่บริเวณเหนือขอบพลอยเพียงเล็กน้อย ลักษณะในการฝังแบบนี้สามารถใช้ได้ทั้งกับเพชรและพลอยทุกชนิด ถ้าเป็นการฝังพลอยจะทำให้รู้สึกถึงความมีมิติและเจดสีมากขึ้นสื่อให้รู้สึกถึงความเป็นธรรมชาติระยิบระยับ โดยส่วนใหญ่รูปแบบของเครื่องประดับที่นิยมฝังแบบไขปลานั้นจะเป็นรูปใบไม้ดอกไม้ต่างๆ เพราะการฝังแบบนี้ทำให้ชิ้นงานความพลิ้วไหวและการไล่ระดับของโทนสีที่สวยงามกว่าการฝังในแบบอื่นๆ ในกรณีของการฝังเพชรนั้นจะทำให้ชิ้นงานดูเหมือนมีเพชรจำนวนมากขึ้น

ภาพที่ 2.40 การฝังแบบหนามเดย

ที่มา : <http://www.angara.com> (2553)

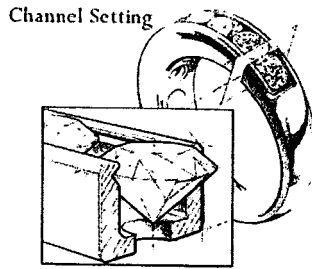
การฝังแบบหนามเดย (Prong Setting) เป็นลักษณะงานฝังที่มีหนามโลหะยึดตัวอัญมณีไว้กับตัวเรือน ซึ่งโดยปกติจะฝังแบบ 4 หนาม หรือในบางครั้งอาจจะมีหนามมากกว่าหรือน้อยกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะงานและแบบของชิ้นงาน การฝังแบบหนามเดยนี้เหมาะกับอัญมณีแทบทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นเพชร พลอยเนื้อแข็ง หรือพลอยเนื้ออ่อนต่างๆ ที่ข้อดีของการฝังแบบหนามเดยนี้เป็นการฝังเพื่อเน้นตัวอัญมณีเป็นหลัก ทำให้อัญมณีเม็ดนั้นดูโดดเด่นขึ้น ซึ่งพบมากในการออกแบบแหวนแต่งงานและแหวนสำหรับสุภาพสตรี

ภาพที่ 2.41 การฝังแบบฝังหุ้ม

ที่มา : http://nonny264.multiply.com/journal?&page_start=40 (2553)

การฝังแบบฝังหุ้ม (Bezel Setting) ลักษณะการฝังประเภทนี้เป็นการฝังที่มีโลหะสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบนๆ มาหุ้มเป็นขอบรอบด้านของพลอย โดยให้โลหะสูงเหนือขอบพลอยเพียงเล็กน้อย ซึ่งประโยชน์ของการฝังแบบนี้จะช่วยให้พลอยที่มีสีอ่อนดูมีสีที่เข้มขึ้น และสามารถหลบตำหนิของพลอยได้อีกด้วย นอกจากนี้ กรอบของโลหะที่ล้อมไว้จะสามารถป้องกันการกระทบกระแทก ซึ่งการฝังแบบนี้มักจะเห็นได้มากในการออกแบบแหวนสำหรับสุภาพบุรุษ

ภาพที่ 2.42 การฝังแบบสอดหรือแบบล็อก

ที่มา : <http://www.freeforum101.com/chaychan/viewtopic.php?t=49&sid=07597a6792548bb388e9efec49f0e5f4&mforum=chaychan> (2553)

การฝังแบบสอดหรือแบบล็อก (Channel Setting) มีลักษณะการฝังแบบเรียงอัญมณีเป็นแถว ซึ่งจะทำให้สีของพลอยนั้นดูโดดเด่นขึ้น ส่วนใหญ่จะใช้อัญมณีชนิดเดียวกัน รูปแบบของเครื่องประดับที่ใช้การฝังประเภทนี้จะเน้นในเรื่องของความเรียบง่ายและแฝงไว้ด้วยความหรูหรา แต่ข้อเสียของการฝังด้วยวิธีนี้คือ เมื่อใช้ไปเป็นเวลานานตัวพลอยอาจหลุดจากตัวเรือนได้

การฝังแบบไร้หนาม (Invisible Setting) การฝังแบบนี้เป็นการฝังที่ยึดอัญมณีให้ติดกับตัวเรือนจากด้านล่าง โดยไม่มีโลหะมาบังคับความงามของอัญมณี ซึ่งลักษณะการฝังแบบไร้หนามนั้นเป็นการฝังที่ยากที่สุด และต้องอาศัยความประณีตของช่างฝังเป็นอย่างมาก เนื่องจากช่างต้องเจียรระไนให้อัญมณีได้ขนาดและรูปทรงพอดีกับตัวเรือนมากที่สุด การฝังแบบไร้หนามนี้นิยมใช้ในการออกแบบเครื่องประดับและแหวนที่เน้นความหรูหราเป็นสำคัญ

(<http://www.ranthon.com/smf/index.php?topic=16124.0>) (2553)

2.3 หลักการออกแบบเครื่องประดับ

วิณะ ฐณะวิภาต (2545 : 73-113) กล่าวว่า การออกแบบเครื่องประดับที่ดี นั้น นอกจากการยึดหลักเกณฑ์ต่างๆ ไปของการออกแบบ แล้วนักออกแบบต้องคำนึงถึงความสวยงามเหมาะสมเป็นประการสำคัญ เพราะงานเครื่องประดับเกิดขึ้นด้วยจุดประสงค์ของการส่งเสริมความมั่นใจให้ผู้สวมใส่ ฉะนั้นงานทุกชิ้นจึงต้องมีความเด่นในตัวเองซึ่งก่อนขึ้นตอนของการร่างแบบ นักออกแบบต้องตอบตัวเองก่อนเสมอว่า เครื่องประดับชิ้นนั้นออกแบบมาเพื่อใคร นั่นคือ ต้องมีความชัดเจนของกลุ่มเป้าหมาย เมื่อรู้เป้าหมายจึงจะทำให้ความคิดไม่กระจัดกระจาย เพราะกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มมีบุคลิกเฉพาะกลุ่มอยู่แล้ว เช่น กลุ่มสุภาพสตรีวัยทำงาน ต้องการเครื่องประดับที่เรียบแต่เด่นด้วยแบบและลวดลาย กลุ่มสุภาพสตรีที่ออกงานสังคัมบ่อย จะชอบเครื่องประดับที่เน้น

ความใหญ่โต หรือมีลวดลายวิจิตรบรรจง มองคู่อลังการส่วนกลุ่มเด็กวัยรุ่น จะชอบอะไรที่เล็กๆ ดู น่าเอ็นดูสมวัย สำหรับสถาปนุรุษ มีอยู่สองแบบ คือ แบบที่ชอบเรียบๆ และแบบที่เน้นขนาด

ความงามของตัวเครื่องประดับจึงเป็นเรื่องของมุมมองแต่ละคน อย่างไรก็ตาม มีหลักการ ที่นักออกแบบเครื่องประดับควรท่องไว้ในใจอยู่ 3 ประการ คือ

2.3.1 ความเป็นหน่วยเดียวกัน

การออกแบบเครื่องประดับก็เช่นเดียวกันกับงานออกแบบอื่นจะมองแบบแยกส่วน ไม่ได้ นักออกแบบจะต้องคำนึงถึงภาพรวมของงานแบบเป็นกลุ่มก้อน มองทุกอย่างสัมพันธ์กันหมด แล้วจึงค่อยแยกพิจารณาส่วนย่อย เช่น จะออกแบบสร้อยคอหนึ่งเส้นต้องรู้ก่อนเลยว่า จะมีจี๊ ประกอบหรือไม่ก็ต้องคิดสัมพันธ์กันทั้งหมดทั้งตัวสร้อยและจี๊ แล้วพอถึงขั้นลงรายละเอียด ตัว สร้อย แบบ-ลาย-ขนาด ก็ต้องไปด้วยกัน หากมีจี๊ด้วยก็ต้องสัมพันธ์กับตัวสร้อยคือทุกอย่างสอดคล้อง กันเพื่อแสดงความเป็นหน่วยเดียว แล้วงานจะมีพลัง

2.3.2 ความสมดุล

ความสมดุลเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของการออกแบบทุกประเภทอยู่แล้ว แต่เพื่อ พูดยถึงการออกแบบเครื่องประดับ ดูจะเป็นข้อแรกที่สำคัญกับจุดประสงค์ในเรื่องความงาม เพราะ ความงามของเครื่องประดับ อยู่ที่ความพอดีไม่มากไม่น้อยเกินไป เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในส่วน ของความคิดที่ดำเนินควบคู่ไปกับความรู้สึกด้านสมดุล ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือความสมดุลในลักษณะ เท่ากัน ตัวอย่างเช่น จะออกแบบต่างหู ก็ต้องคำนึงถึงความสมดุลที่เท่ากันในภาพรวมเพื่อเวลา มองดูจะได้ไม่รู้สึกผิดส่วนผิดมาตรฐาน ถ้าออกแบบสร้อยคอ ก็อาจนำหลักการความสมดุลใน ลักษณะที่ไม่เท่ากันมาใช้ เพราะความสมดุลในลักษณะไม่เท่ากันนี้ หมายถึงการที่ลักษณะของแบบ ไม่เท่ากัน แต่ดูในด้านความรู้สึกแล้วเกิดความสมดุลในตัว ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วย การใช้อองค์ประกอบอื่นเข้ามาใช้ เช่นอาจสมดุลกันด้วยผิวด้วยสีอัญมณี หรือด้วยแสงเงาของวัสดุที่ ใช้ทำเครื่องประดับนั้นๆ

2.3.3 ความสัมพันธ์ทางศิลปะ

หมายถึงการวางองค์ประกอบทางการออกแบบอย่างเหมาะสม เพราะเครื่อง ประดับมีจุดขายที่ความงามและลักษณะเด่นเฉพาะอย่าง นักออกแบบจึงต้องออกแบบให้เห็นส่วนดี ของงานอย่างชัดเจนเพื่อสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้พบเห็น ซึ่งไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะต้อง มีจุดเด่นเพียงอย่างเดียว อาจมีมากกว่าหนึ่ง เพียงแต่ว่าเมื่อดูโดยรวมแล้ว จุดเด่นที่สองนั้นยังเด่น กว่าจุดแรก ฉะนั้นในเรื่องของการแสวงหาจุดเด่นให้กับงานเครื่องประดับนั้น นักออกแบบควรคิด เพื่อไว้สองชั้น เช่น จะออกแบบกำไลข้อมือ ก็อาจเน้นจุดสนใจที่แบบ ความทันสมัยคลาสสิก ขณะเดียวกันก็ไม่ลืมเพื่อถึงลักษณะผิวที่เน้นความแตกต่างของเนื้อวัสดุ เพื่อให้เกิดมิติในด้านความงาม ด้วย นอกจากจุดดีจุดเด่นแล้ว ความสัมพันธ์ทางศิลปะยังหมายรวมถึงจังหวะและระยะหรือความถี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห่างในตัว กล่าวสำหรับงานเครื่องประดับแล้ว จังหวะในตัวเครื่องประดับนับว่ามีความสำคัญไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานเครื่องประดับที่มีลวดลายมาก เช่น การออกแบบเครื่องประดับโดยใช้ลายไทย ความงามก็จะอยู่ที่ระยะช่องไฟ และการวางลายอย่างเหมาะสมกับตั้งโครงสร้างของเครื่องประดับนั้นๆ หรือการออกแบบสร้อยข้อมือแบบมีตุ้ดตุ้ดห้อยรอบๆ หากนักออกแบบวางโครงสร้างของขนาดตุ้ดตุ้ดไม่สัมพันธ์กับตัวสร้อย และระยะความถี่ห่างผิดพลาดแล้ว สร้อยข้อมือนั้นก็จะไม่มีจุดเด่น ธรรมชาติของงานเครื่องประดับอีกประการหนึ่ง คือ หลักการเรื่องความต่างและความกลมกลืน ความรู้สึกในเรื่องของความกลมกลืนและความต่างเป็นสิ่งที่นักออกแบบแทบทุกคนได้หยิบใช้ โดยความกลมกลืนที่ว่านี้ หมายถึงถึงความกลมกลืนในภาพรวม ถึงแม้โดยส่วนย่อยจะมีความขัดกัน ทั้งจากแบบลวดลาย พื้นผิว หรือเส้น หากพิจารณาในส่วนรวมทั้งหมดแล้วไม่เกิดความรู้สึกขัดแย้งก็ถือว่างานเครื่องประดับชิ้นนั้นบรรลุถึงองค์ประกอบศิลป์ อย่างไรก็ตาม การที่นักออกแบบเลือกใช้ความแตกต่างในส่วนใหญ่เพื่อดึงดูดความสนใจ ก็สามารถสร้างความประทับใจได้เช่นกัน

แม้ว่าลักษณะเด่นของงานออกแบบเครื่องประดับจะเน้นที่ความสวยงามเป็นประการแรก หากแต่เรื่องหน้าที่ใช้สอย ความทนทานก็เป็นสิ่งที่นักออกแบบควรคำนึงถึงด้วยเช่นกัน การออกแบบที่ดีต้องวางโครงสร้างของงานอย่างพอดี เลือกใช้วัสดุให้ตรงกับแบบและลาย และหน้าที่ใช้สอยและความทนทานของวัสดุที่ใช้ให้สัมพันธ์กันจึงจะถือได้ว่าการออกแบบนั้นประสบผลสำเร็จ

2.3.3.1 ประเภทของรูปทรงที่ใช้ในการออกแบบเครื่องประดับ

1. รูปทรงเรขาคณิต(geometric form) ได้แก่รูปทรงที่มีลักษณะเรขาคณิต เช่น รูปกลม รูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ฯลฯ ในธรรมชาติผลึกของสสารต่างๆ จะมีรูปทรงแบบเรขาคณิต รูปทรงเหล่านี้เป็นรูปทรงที่ให้โครงสร้าง หรือ เป็นพื้นฐานของรูปทรงอื่นๆทุกประเภท

2. รูปทรงอินทรีย์รูป(organic form)หมายถึงรูปทรงของสิ่งมีชีวิตรูปทรงเลียนแบบธรรมชาติ มีโครงสร้างที่ประกอบขึ้นด้วยการขยายตัวและผลึกตัวของเซลล์ต่างๆ ได้แก่ คน สัตว์ พืช เมื่อกกล่าวถึงอินทรีย์รูปในงานศิลปะ มักจะหมายถึงทรงที่ให้ความรู้สึกว่ามีโครงสร้างของสิ่งมีชีวิตและเติบโตได้ เช่น รูปใบไม้ รูปเปลือกหอย รูปผีเสื้อ รูปผลไม้ เป็นต้น

3. รูปทรงอิสระ (free form) หมายถึงรูปทรงที่ไม่มีโครงสร้าง ที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เป็นรูปทรงสร้างสรรค์ มีลักษณะลื่นไหล รูปทรงอิสระให้ความเคลื่อนไหว ซึ่งมีลักษณะขัดแย้งกับรูปทรงเรขาคณิต แต่กลมกลืนกับรูปทรงอินทรีย์รูป

4. รูปทรงบริสุทธิ์ (pure form) หมายถึง รูปทรงที่มีได้เป็นตัวแทนของสิ่งใดในธรรมชาติ การเข้าถึงรูปทรงบริสุทธิ์ มี 2 วิธี คือ

- พยายามตัดทอนส่วนที่ไม่จำเป็นต่อสาระแท้จริงของรูปทรงจากธรรมชาติออกไปให้มากที่สุด ด้วยกระบวนการที่ควบคุมโดยการเห็นแจ้งหรือสัญชาตญาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่ โดยไม่อาศัยรูปทรงจากธรรมชาติ
เลย ด้วยกระบวนการที่หนักไปทางปัญญา

2.3.3.2 การเลือกลักษณะผิว

ผิว (texture) คือส่วนที่มองเห็นได้รอบๆรูปทรง หรือรูปร่างนั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะขรุขระ เป็นมัน หยาบ ด้าน โปร่งใส ฯลฯ ลักษณะผิวเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสร้างความรู้สึกต่อการพบเห็น ทำให้เกิดความรู้สึกอยากจับต้อง ลูบคลำ โดยลักษณะผิวที่แตกต่างกันจะให้ความรู้สึกตอบสนองต่างกัน ตามแต่ความรู้สึกของแต่ละบุคคลว่าจะตอบสนองไปในด้านใด ลักษณะผิวจึงมีความสำคัญต่อรูปทรงมาก ในด้านการสัมผัส ลักษณะผิวมีส่วนช่วยในการออกแบบรูปทรงเป็นอย่างยิ่ง สิ่งของเครื่องใช้บริเวณที่เป็นด้ามหรือที่จับมือ มักจะออกแบบให้ผิวขรุขระเพื่อที่จะจับได้กระชับมือ และถ้าสิ่งของนั้นเป็นเครื่องประดับ ลักษณะผิวจะต้องมีความกลมกลืนกับส่วนรวมทั้งหมดของรูปทรง ผิวจะเรียบหรือขรุขระขึ้นอยู่กับแบบและความไปกันได้กับวัสดุโดยรวมตลอดจนการนำไปใช้ที่สำคัญด้วย การออกแบบเครื่องประดับให้ลักษณะผิวสะดุดตาได้นั้น มิใช่จะเน้นที่ลักษณะผิวอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงแบบและวัสดุที่จะนำมาใช้ด้วย เช่น ถ้าผู้ออกแบบต้องการที่จะเน้นผิวของโลหะที่จะทำเป็นเครื่องประดับ ก็ไม่ควรมีหินสี หรือสิ่งอื่นๆ มารวมในแบบนั้นอีก เพราะจะทำให้เครื่องประดับมีจุดสนใจหรือจุดเร้าที่สับสน แต่ในขณะเดียวกัน หากจะให้เครื่องประดับเด่นที่ความแตกต่างของพื้นผิว โดยให้มีผิวเรียบและขรุขระต่างกันไปก็ควรใช้ปริมาณเนื้อที่ต่างกัน

2.3.4 ความคิดสร้างสรรค์กับการออกแบบเครื่องประดับ

2.3.4.1 ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิด เน้นเรื่องความคิดที่แปลกใหม่ไม่เคยมีผู้ใดคิดมาก่อน ความคิดนั้นสามารถนำมาใช้ได้จริง หรือเป็นความคิดที่ไม่ต้องสร้างสรรค์วัตถุก็ได้

2.3.4.2 ความคิดสร้างสรรค์ด้านประโยชน์ใช้สอย ได้แก่ ความคิดแปลงการสร้างสรรค์วัตถุ การนำสิ่งของไปใช้ในหลายๆด้าน และการสร้างสิ่งของให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย สำหรับความคิดสร้างสรรค์ด้านนี้ ส่วนใหญ่จะมีผลต่อสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3.4.3 ความคิดสร้างสรรค์ด้านความงาม จะมุ่งที่ความงามแปลกใหม่เป็นหลัก เป็นความสวยงามที่เปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์ด้านความงามนี้นับเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์งานศิลปะทุกประเภท และเป็นหัวใจของการสร้างงานเครื่องประดับด้วย

ฉะนั้น หากผู้ออกแบบสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 3 ลักษณะมารวมเข้าไว้ในงานชิ้นเดียวกันได้ งานชิ้นนั้นจะเป็นงานที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด จนสามารถจัดเป็นงานที่มีคุณค่าอย่างสูง อย่างไรก็ตามผู้สร้างอาจจะมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ไปทางด้านทางหนึ่งได้เช่นกัน เช่น ถ้าผลงานเครื่องประดับใดมีความเด่นในด้านความคิด โดยสามารถสรรหาวัสดุแปลกใหม่ มาใช้ให้

สัมพันธ์กับแบบและคำนึงถึงคุณค่าความงามด้านประโยชน์ใช้สอยและความงามร่วมกันแล้ว ผลงานชิ้นนั้นย่อมเป็นที่ต้องใจของผู้คนทั่วไปได้โดยง่าย

2.3.5 การออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน

ความแตกต่างของการออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบันและเครื่องประดับในอดีตจะมีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องรูปทรง วัสดุที่นำมาใช้ เครื่องประดับในอดีตความแตกต่างจะมีความหรูหรา โครงสร้างซับซ้อน วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่มีราคาแพง มีความประณีตละเอียดอ่อนอย่างชัดเจน ส่วนงานเครื่องประดับในปัจจุบันจะเน้นเรื่องความเรียบง่ายของรูปทรง ลักษณะงานออกแบบที่เรียบง่ายคืองานออกแบบที่ไม่มีความซับซ้อนไม่ต้องใช้ลวดลายมาก เหตุผลที่งานออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบันเน้นเรื่องความเรียบง่ายขึ้นอยู่กับสาเหตุหลายประการ เป็นต้นว่า

2.3.5.1 การออกแบบให้สัมพันธ์กับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไป นำเอาวัสดุราคาถูกมาใช้เพิ่ม

2.3.5.2 รสนิยมในการออกแบบเกี่ยวกับเครื่องประดับที่เปลี่ยนแปลงไป จากความยุ่งยากมาสู่ความเรียบง่าย

2.3.5.3 เสรีภาพทางความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น และเพื่อให้สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็ว

2.3.6 ลักษณะของเครื่องประดับที่ดี มีข้อสังเกตดังนี้

2.3.6.1 มีความสัมพันธ์กันระหว่างแบบและวัสดุ

2.3.6.2 มีความสวยงามและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถดัดแปลงไปใช้ในกรณีอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

2.3.6.3 แบบเรียบง่ายไม่รุงรังเกะกะ ไม่เกะเกี้ยวเสื่อผ้า ใช้สบาย ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้

2.3.6.4 ราคาไม่สูงจนเกินไป

2.3.6.5 สร้างความสง่าภาคภูมิใจให้กับผู้ใช้ เสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ให้ดีขึ้น

2.3.6.6 ทำความสะอาดง่าย วัสดุที่ใช้ทำมีความทนทาน ทนต่อดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลง และไม่เปลี่ยนสภาพได้ง่ายเมื่อเปลี่ยนอุณหภูมิ

2.3.6.7 มีความสมดุลกันในรูปทรง สี สันกลมกลืน มีจุดเร้าความสนใจที่ดี (วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ. 2526)

2.3.7 ข้อพิจารณาในการเลือกวัสดุมาใช้ทำเครื่องประดับ

2.3.7.1 การออกแบบ การเลือกวัสดุมาใช้ให้สัมพันธ์กับการออกแบบเป็นปัญหาสำคัญมากสำหรับผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการออกแบบและการทำเครื่องประดับมา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก่อน ฉะนั้นจึงควรพิจารณาจากวัสดุ ที่มีอยู่ก่อนเป็นสำคัญ เช่น หินสีอะไร รูปทรงแบบใด โลหะชนิดใดและสีอะไร โดยพยายามออกแบบให้สัมพันธ์กับความกลมกลืนกันทุกส่วน ทั้งแบบ ลวดลาย และสีของวัสดุที่มีอยู่

2.3.7.2 ประโยชน์ใช้สอย โดยเน้นว่าเครื่องประดับนั้นใช้ในเวลาใด เช่น เวลากลางวัน ควรเลือกหินหรือโลหะที่มีแสงเป็นประกายรับแสงไฟ ส่วนในเวลากลางวัน ถ้าเป็นการออกแบบเครื่องประดับสำหรับชุดทำงาน ก็ไม่ควรใช้พลอยขนาดใหญ่โตมโหฬาร หรือประดับพลอยหลายสี จนสุคุดตา เป็นต้น

2.3.7.3 กระบวนการผลิตต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับการออกแบบและ ประโยชน์ใช้สอยเพราะวัสดุบางอย่างมีความบอบบางมากการผลิตโดยใช้เครื่องจักรแบบงานพาณิชย์ จะได้ชิ้นงานที่ไม่ประณีต หรืองานบางชิ้นที่ช่างผู้ออกแบบใส่รายละเอียดของตัวลายซับซ้อนมากๆ หากเป็นงานฝีมือ เราก็อาจเลือกใช้เพชรพลอยประดับ แต่ถ้าเป็นงานเครื่องจักรที่ต้องการปริมาณ มากก็อาจเปลี่ยนเพชรพลอยเป็นอย่างอื่นให้เหมาะสมได้

2.3.7.4 การบำรุงรักษา สะดวกและรวดเร็ว ในยุคปัจจุบัน ที่เครื่องประดับ กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของการแต่งกายที่ขาดเสียมิได้ การบำรุงรักษาจึงเป็นเรื่องที่อยู่ใน อันดับต้น โดยจะเลือกวัสดุที่ดูแลรักษาง่าย ผู้ใช้สามารถทำได้ (วัฒนธรรม จุฬะวิภาต. 2545)

2.3.8 หลักในการออกแบบเครื่องประดับประเภทต่างๆ

2.3.8.1 การออกแบบแหวน แหวนเป็นเครื่องประดับที่ใช้กับส่วนที่เป็นนิ้วมือ ฉะนั้น จึงต้องมีการออกแบบที่เหมาะสมกลมกลืนและค่อนข้างทนทานเนื่องจากเป็นเครื่องประดับที่ต้องสัมผัสและกระทบสิ่งต่างๆ ได้โดยง่าย จึงควรออกแบบให้สัมพันธ์กับรูปแบบลักษณะของนิ้ว มีความโค้งมนเพื่อลดการกระแทก

2.3.8.2 การออกแบบต่างหู ต่างหูเป็นเครื่องประดับที่เน้นให้ใบหน้าดูสวยงาม การออกแบบต่างหูส่วนใหญ่ นักออกแบบนิยมออกแบบเป็นชุด เข้าคู่กับเครื่องประดับชนิดอื่นๆ เช่น สร้อยคอ เข็มกลัด แหวน เป็นต้น แต่ถ้าจะออกแบบ เป็นต่างหูอย่างเดียว ควรมีลักษณะเฉพาะตัว เหมือนกันคือมีความสมดุลมีความเหมือนกันในรูปทรง สำหรับการออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบัน อาจจะออกแบบเครื่องประดับต่างหู ให้มีรูปทรงไม่เหมือนกัน ให้ดูมีแรงถ่วงไม่เท่ากัน แต่ใช้การแต่งผมแต่งหน้า เข้าช่วยให้สภาพส่วนรวมทั้งหมดกลมกลืนกันได้ การออกแบบต่างหูในเชิงสร้างสรรค์ไม่จำเป็นต้องเน้นเรื่องการใช้ที่หูเพียงอย่างเดียวอาจออกมาในรูปของการใช้ประโยชน์ร่วมกับอย่างอื่นได้เช่น ใส่ต่างหูแต่อาจโยงมาเป็นสร้อยคอหรือที่ติดผมได้ด้วย สิ่งสำคัญ คือ ต้องคำนึงถึงความสะดวกของการนำไปใช้งานร่วมด้วยเสมอ

2.3.8.3 การออกแบบสร้อยคอ ความเชื่อคือต้นแบบของการสร้างสรรค์ซึ่ง แม้แต่เรื่องของการสวมสร้อย ก็มีความเชื่อกันโดยทั่วไปอยู่ว่าต้องสวมใส่ให้เหนืออก เพื่อสื่อนัย 3

ประการคือ เพื่อความสวยงาม เพื่อบอกความนัยบางอย่าง เพื่อเป็นการป้องกันตัว แต่ในความเป็นจริงนั้น การออกแบบสร้อยคอให้อยู่เหนือกทำให้สะดวกในการสวมใส่ ไม่เป็นอันตรายในการไปเกาะเกี่ยวเสื้อผ้า สร้อยคอส่วนใหญ่จะออกแบบให้เรียบง่ายเพื่อให้หลายโอกาสสามารถใช้ร่วมกับจี้ ดังนั้นการออกแบบสร้อยคอ จึงต้องการรูปแบบที่มากด้วยประโยชน์ใช้สอย ใช้เส้นอิสระในการออกแบบให้เกิดความสมดุลกับร่างกาย ซึ่งเส้นอิสระมักเป็นเส้นที่ใช้ในการออกแบบได้ดี สำหรับการออกแบบสร้อยคอ นักออกแบบมักจะคำนึงถึงความสัมพันธ์ของสร้อยคอ และจี้ที่ห้อยแขวนลงมาโดยความสวยงามเป็นจุดเน้นอันดับแรกและการใช้สอยเป็นอันดับรองลงมา คือคำนึงถึงความสะดวกสบายเวลาสวมใส่เป็นสำคัญ ส่วนใหญ่การออกแบบสร้อยคอมักจะมีลักษณะเรียบง่ายใช้ได้กับจี้ห้อยคอหลายรูปแบบ และไม่ควรมีน้ำหนักมาก

ความยาวมาตรฐานของสร้อยคอ สร้อยคอ มีขนาดความยาวต่างกันและมีชื่อเรียกที่ต่างกัน ดังนี้

1. โขกเกอร์ (พันรอบคอ) ขนาด 30-35 ซม. หรือ 12-13 นิ้วโดยประมาณ เป็นสร้อยคอขนาดสั้นสร้อยคอขนาดนี้จะต้องมีตะขอเกี่ยวเวลาสวมใส่สร้อยคอจะอยู่ติดกับคอพอดีทำให้สร้อยมองดูเด่นชัด เหมาะสำหรับสร้อยที่ไขว้อัญมณี หรือสร้อยที่มีลวดลายสวยงาม
2. พรินเซส (ต่ำกว่าไหปลาร้า) ขนาด 36-42 ซม. หรือ 14-18 นิ้วโดยประมาณ เป็นสร้อยคอขนาดสั้นสร้อยคอแบบนี้จะต้องมีตะขอเกี่ยวเหมือนกับแบบโขกเกอร์เวลาสวมใส่สร้อยคอจะอยู่ต่ำกว่าแบบโขกเกอร์เล็กน้อย หรือบริเวณไหปลาร้าถึงอก ทำให้สร้อยมองดูเด่นชัดเหมือนกับโขกเกอร์ สร้อยแบบนี้เหมาะสมสำหรับโซวี่สวยงาม หรือสร้อยที่มีลวดลายสวยงาม
3. มาตินี่ (บริเวณหน้าอก) ขนาด 55-60 ซม. หรือ 20-24 นิ้วโดยประมาณ เป็นสร้อยคอขนาดยาว สร้อยคอขนาดนี้จะมีตะขอหรือไม่มีก็ได้เพราะสามารถสวมศรีษะได้เวลาสวมใส่สร้อยคอจะอยู่บริเวณอกถึงลิ้นปี่
4. โอเปร่า (บริเวณท้อง)ขนาด70-80 ซม. หรือ 28-30 นิ้วโดยประมาณ เป็นสร้อยคอขนาดยาวสร้อยคอแบบนี้จะมีตะขอหรือไม่มีก็ได้เพราะสามารถสวมศรีษะได้ เวลาสวมใส่สร้อยจะอยู่บริเวณใต้ลิ้นปี่ส่วนมากเป็นสร้อยเพร็ชชั่น http://www.weloveshopping.com/template/a21/show_artcle.php?shopid=204381&gid97215 (2553)

2.3.8.4 การออกแบบสร้อยข้อมือและกำไล สร้อยข้อมือและกำไลมือมีความหมายใกล้เคียงกันมาก แม้แต่ด้านประโยชน์ก็เหมือนกัน แต่รูปร่างเครื่องประดับไม่เหมือนคือใช้กับการตกแต่งข้อมือเช่นเดียวกัน คือสร้อยข้อมือจะมีความอ่อนไหวทั้งตัว ส่วนกำไลจะมีลักษณะแข็งไม่ทั้งตัว เวลาใส่จะสวมเข้าไป อาจมีทั้งที่เปิดปิดซึ่งเป็นตัวขอ และไม่มีตัวขอการออกแบบกำไลจะเป็นแบบเรียบ มีความสวยงามเฉพาะตัว มีความสมดุลของลวดลายต่างๆ มักจะเน้นความสวยงามด้านหน้าให้เด่นชัดกว่าส่วนอื่น (วิไลวรรณ จุฑะวิภาค, 2545)

2.4 กลุ่มเป้าหมาย

2.4.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

สิ่งที่นักออกแบบและผู้ประกอบการจะต้องศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายในเรื่องต่างๆและจะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนในสถานะระหว่างผู้ซื้อและผู้ใช้ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรด้วย คนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะแก้ปัญหาการออกแบบจากมุมมองของตัวเอง จากวัสดุและงานผลิตหรือจากหลักการทางศิลปะที่ตนคุ้นเคย แต่ไม่ค่อยจะมองในมุมมองของกลุ่มเป้าหมายในแง่รูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ สี สัน ราคาขาย การขนส่ง วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมทางสังคมของกลุ่มเป้าหมายสินค้านั้นๆมากนัก แต่ในทางที่ถูกต้องแล้วการแบบผลิตภัณฑ์ที่สินค้านั้นจะต้องตอบสนองความต้องการทั้งของผู้ออกแบบและกลุ่มเป้าหมายได้ โดยหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากความสนใจส่วนตัว ดังนั้นความสำเร็จของการออกแบบจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราได้ให้ผู้บริโภคในสิ่งที่เขาต้องการจริงๆ ไม่ใช่สิ่งที่เราต้องการจะให้กลุ่มเป้าหมายเป็น สำหรับนักออกแบบแล้วมักจะคาดหรือมองไม่เห็นว่าการออกแบบ จะมองความคิดของเขาว่าอย่างไร แต่สำหรับกลุ่มเป้าหมายในทุกระดับชั้นแล้วจะจ่ายเงินก็ต่อเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นเป็นของที่เขาต้องการจริงๆ เท่านั้น (วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2548 : 148) โดยแยกทั้งผู้ซื้อและกลุ่มเป้าหมายสินค้า ในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

2.4.1.1 เพศ (Sex) เพศของกลุ่มเป้าหมายนั้นมีทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงตามธรรมชาติการออกแบบผลิตภัณฑ์บางชนิดจำเป็นต้องออกแบบให้มีความเฉพาะเจาะจงลงไปว่าจะให้ใช้กับเพศใด หรือ ผลิตภัณฑ์บางชนิดก็สามารถใช้ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิงนักออกแบบก็จะต้องทำการออกแบบให้มีความเหมาะสมทั้ง 2 เพศด้วย แต่การลงทุนเพื่อทำการผลิตสินค้าให้เหมาะสมกับแต่ละเพศนั้น จะเป็นการลงทุนที่สูง อีกทั้งยังเกิดความไม่ชัดเจนด้วยว่าจะสามารถขายได้ดีทั้ง 2 แบบกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพศของสินค้าบางชนิดมีจำนวนของความต้องการที่น้อยไม่คุ้มกับการลงทุนจำเป็นต้องตัดออกไป ซึ่งนักออกแบบและผู้ประกอบการจะต้องทำการศึกษาวิจัยและสรุปผลกับฝ่ายการตลาดหรือฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อตัดสินใจขั้นสุดท้ายก่อนที่จะผลิตและจำหน่ายสินค้านั้นๆ

2.4.1.2 วัยวุฒิ (Age) เราจะพบเห็นอยู่เสมอว่าผลิตภัณฑ์บางชนิดจะเจาะจงอายุของกลุ่มเป้าหมายที่มีความเหมาะสมกับสินค้านั้นๆ โดยตรง เพื่อประโยชน์ในการใช้งานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดหรือเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายกับผู้ใช้นั้นๆ ที่มีอายุไม่เหมาะสมกับสินค้านั้นๆ และในขณะที่วัยวุฒิของของกลุ่มเป้าหมายที่มีอยู่หลายช่วงอายุก็จะเป็นตัวกำหนด เพื่อให้เกิดสินค้า และผลิตภัณฑ์ใหม่ๆหลายรูปแบบหลายชนิดซึ่งก็เป็นข้อดีที่ผู้ประกอบการหรือนักออกแบบที่จะช่วยกันหาทางออกและหาช่องทาง เพื่อผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้น

2.4.1.3 การศึกษา (Education) การศึกษาเป็นการเรียนรู้เพื่อเพิ่มภูมิและสติปัญญา กลุ่มเป้าหมายจึงมีความรู้และความเข้าใจในสิ่งต่างๆ มากขึ้น ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพล

ต่อการจัดสินใจเลือกซื้อสินค้า ผู้ที่มีการศึกษาดี้อย่อมมีเหตุผลที่มากพอที่จะแยกแยะว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าตัวใดดีมีคุณภาพ หรือมีประโยชน์อย่างไรกับตนเอง มีการไตร่ตรองหรือวางแผนในการซื้อ และส่วนมากจะใช้เหตุผลต่างๆ มาประกอบการตัดสินใจ แต่ก็เชื่อว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยจะตัดสินใจหรือเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ดีไปบริโภคกลุ่มเป้าหมายทุกคนย่อมต้องการสินค้าที่ดีมีคุณภาพไปใช้เช่นกัน ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยและความเหมาะสมอื่นๆที่เป็นตัวช่วยตัดสินใจก่อนที่จะซื้อ

2.4.1.4 รสนิยม (Test) เรื่องรสนิยมเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก จำเป็นต้องมีการศึกษาให้ละเอียดและลึกซึ้ง เพราะสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ หรือความเจริญในแต่ละสังคมจะทำให้รสนิยมเกิดขึ้นต่างกันอย่างมาก การที่จะออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการและรสนิยมของแต่ละคนจะเป็นเรื่องยากมาก เพราะผลิตภัณฑ์ เป็นกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่เน้นจำนวนมากโดยการเลือกผลิตให้เหมาะสมกับรสนิยมของกลุ่มเป้าหมาย ในกลุ่มใหญ่ๆเท่านั้น และควรเป็นกลุ่มของกลุ่มเป้าหมายที่มีรสนิยมไปในทางที่ดีด้วยเพื่อเป็นการยกระดับของผลิตภัณฑ์และสินค้าให้สูงขึ้นไปอีก นักออกแบบและผู้ประกอบการสามารถผลิตสินค้าให้ตรงกับผู้บริโภคที่มีรสนิยมต่างจากกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มใหญ่ได้ถ้าผู้บริโภคกลุ่มเล็กนั้นมีกำลังซื้อมากพอ

2.4.1.5 กำลังทรัพย์ (Budget) ถึงแม้ว่านักออกแบบและผู้ประกอบการจะทำการผลิตผลิตภัณฑ์และสินค้าที่ดีมากแค่ไหน หากกลุ่มเป้าหมายไม่มีกำลังทรัพย์มากพอที่จะซื้อหามาใช้ได้ ผลิตภัณฑ์หรือสินค้านั้นก็จะไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด สินค้าบางชนิดที่กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการเป็นอย่างมาก แต่เมื่อพิจารณาดูอย่างรอบคอบแล้วไม่สามารถทำการผลิตได้ เพราะต้นทุนในการผลิตสูงเกินไปถึงแม้จะมีกลุ่มเป้าหมายส่วนหนึ่งหาซื้อมาใช้ได้ แต่ก็ยังไม่พอที่จะทำให้คุ้มทุน สินค้าจึงไม่ควรผลิตเพื่อจัดจำหน่ายแต่อย่างใด หรือหาทางออกทางอื่นๆ ที่เหมาะสม เช่น ลดคุณสมบัติบางอย่างของสินค้าลง หรือลดประโยชน์ใช้สอยบางอย่างของผลิตภัณฑ์ลง เพื่อให้ราคาต้นทุนต่ำพอที่จะผลิตเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายหาซื้อมาใช้ได้

2.4.1.6 ความเชื่อและศาสนา (Believing and religion) เรื่องของความเชื่อและศาสนาเป็นเรื่องของความศรัทธาเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มคนยากที่จะวัด หรือวิเคราะห์ด้วยเหตุผล จึงเป็นการยากที่จะออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย สินค้าที่ออกแบบเพื่อกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใหญ่สามารถขายได้ในทุกๆประเทศ แต่ในบางภูมิภาคของประเทศเราเองกลับขายไม่ได้เลย เพราะความเชื่อทางศาสนาของกลุ่มเป้าหมายในภูมิภาคนั้น ไม่ยอมรับรูปทรงหรือสีสันทนของผลิตภัณฑ์ เช่น ขวดแป้งเด็กที่ทำเป็นรูปหมูจะไม่สามารถขายได้ในเขตจังหวัดภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นต้น

2.4.2 การศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

จำกัดความของพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจในทางปฏิบัติ พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายควรจะจำกัดขอบเขตในลักษณะที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจกรรม

ของมนุษย์เราจะจำกัดความที่รัดกุมไว้ ณ ที่นี้ว่า “พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย หมายถึงการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มา และการซึ่งสินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายความรวมถึงกระบวนการตัดสินใจซึ่งมีมาอยู่ก่อนแล้วซึ่งมีส่วนในการกำหนดให้มีการกระทำดังกล่าว”

2.4.3 พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย

ในทางปฏิบัติเราจะสนใจถึงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการปฏิบัติในความพึงพอใจ พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย หมายถึงการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนซื้อสินค้าและบริการด้วยเงิน และรวมทั้งกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้มีการกระทำนี้ พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายนั้น เราหมายรวมถึงผู้ซื้อที่เป็นอุตสาหกรรม (Industrial Buyer) หรือที่เป็นการซื้อของบริษัทในอุตสาหกรรม หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อ (คือผลิตเป็นสินค้าแล้วนำไปขายต่อ) ด้วยนั่นเองแต่พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายนั้น เรามุ่งเน้นถึงการซื้อของผู้ซื้อเกิดความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์คำว่าพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายนั้น ในความหมายที่ถูกต้องมิใช่หมายถึงการบริโภค (Consumption) หากแต่ศึกษาถึงการซื้อ (Buying) ของกลุ่มเป้าหมาย ในที่นี้เราจึงเน้นถึงตัวกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญและที่ถูกต้องแล้วการซื้อเป็นเพียงจุดหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ และไม่สามารถแยกออกได้จากกลุ่มเป้าหมายสินค้าทั้งที่กระทำโดยตัวผู้ซื้อเอง หรือกลุ่มเป้าหมายโดยสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวซึ่งมีผู้ซื้อแทนนั้น จะเป็นผู้ทำงานแทนความพอใจของกลุ่มเป้าหมายอีกต่อหนึ่งด้วยเหตุผลนี้เองที่ผู้วิเคราะห์การตลาดจึงต้องระวังอยู่เสมอถึงความสัมพันธ์เหล่านี้

2.4.4 ประโยชน์ของพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย

เหตุผลที่เราสนใจศึกษาถึงตัวกลุ่มเป้าหมายนั้นสืบเนื่องจากสาเหตุสำคัญ คือ เพื่อที่จะหาหนทางที่จะให้มีการใช้เครื่องมือทางการตลาดให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพสูงสุด และหาหนทางที่จะปัญหาทางการตลาดต่างๆ (Marketing Problems) ให้สำเร็จผลดีที่สุดอีกด้วย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายนั้นอาจแยกออกได้ 2 ทางใหญ่ ๆ คือ

2.4.4.1 ช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาทางการตลาดโดยส่วนรวม (Macromarketing Problems) ปัญหาในที่นี้คือ ทำอย่างไรสังคมจึงจะสามารถสนองความต้องการของคนในสังคมนั้นได้ ผู้ที่รับผิดชอบในหน้าที่ที่เกี่ยวกับปัญหาทางการตลาดส่วนรวม จำต้องรับผิดชอบในการสนองความต้องการดังกล่าว นักเศรษฐศาสตร์ซึ่งทำงานวางแผนระดับชาติ ผู้บริหาร และผู้วางแผนสำหรับองค์กรของรัฐบาล ผู้บริหารของสถาบันทางสังคม และอื่นๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิภาพกรรมของผู้บริโภคส่วนรวมว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำไปประกอบกับการแก้ไขปัญหาในเรื่องการจัดการหาอาหารให้ประชาชนบริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.4.2 ช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาทางการตลาดส่วนย่อย (Micromarketing Problems)

ผู้รับผิดชอบในการบริหารงานเฉพาะส่วนของสังคมธุรกิจ ซึ่งหมายรวมถึงนักธุรกิจต่างๆ ที่รับผิดชอบต่อหน้าที่ทางการตลาดขององค์การธุรกิจที่ตนอยู่ จะสามารถเข้าใจปัญหา และแก้ปัญหาได้ โดยอาศัยการทราบถึงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นอย่างไร ผู้บริหารงานตลาดขององค์การธุรกิจจะสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้องด้วยดี ถ้าหากเขาสามารถทราบพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นอย่างไรแต่อย่างไรก็ตาม เราไม่อาจที่จะแยกกันโดยเด็ดขาด เราจะศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยเฉพาะปัญหาทางการตลาดทั้งหลายมักจะต้องอาศัยการแก้ไขจากทั้งสองทาง คือ ทั้งในแง่ปัญหาทางการตลาดของส่วนรวมและส่วนย่อยพร้อมกันไป

ประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ๆ อาจสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้คือ

- เพื่อช่วยสามารถเข้าใจถึงปัญหาความต้องการของสังคม
- เพื่อช่วยให้กลไกทางการตลาดสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการตัดสินใจของสังคมได้ถูกต้องยิ่งขึ้น
- เพื่อช่วยในการหาตลาดใหม่
- เพื่อช่วยในการเสาะหาส่วนของตลาดสำหรับสินค้า
- เพื่อช่วยในการปรับปรุงกิจกรรมทางการตลาดที่มีอยู่

2.4.5 ความแตกต่างกันในการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริโภคอาจอดทนตัว หรือหยุดตัดสินใจก่อนที่จะมีการซื้อจริงก็ได้เช่น ความต้องการเปลี่ยนแปลงไป(ลดลง) หรือไม่มีทางเลือกที่น่าพอใจ กระบวนการจะหยุดทันทีการข้ามบางขั้นตอนเป็นของธรรมดาของกลุ่มเป้าหมายจะใช้ทุกขั้นตอนก็เฉพาะกับสถานการณ์การซื้อบางอย่าง เช่น ซื้อสินค้าราคาสูง หรือซื้อนานๆ ครั้ง ถ้าซื้อบ่อย หรือมีความคุ้นเคยกับสินค้า หรือซื้อเป็นกิจวัตรก็จะข้ามขั้นตอนการเสาะแสวงหาข่าวสารจากแหล่งภายนอก และ ปริมาณค่าทางเลือกความยาวนานของแต่ละขั้นตอนไม่จำเป็นต้องเท่ากัน การตระหนักถึงความต้องการอาจจะกินเวลานิดเดียว แต่การเสาะแสวงหา และประเมินค่าทางเลือกอาจกินเวลาหลายสัปดาห์ก็ได้ นอกจากนั้นขั้นตอนหลังอาจจะเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน (เกิดซ้ำ) กับขั้นตอนก่อนหน้านั้นก็ได้กลุ่มเป้าหมายอาจทำการตัดสินใจหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และผลของกระบวนการตัดสินใจอย่างหนึ่งอาจกระทบกระบวนการตัดสินใจอย่างอื่นก็ได้เราจะเห็นบ่อยว่าคนเอาเงินไปซื้อรถ และต้องเลิกซื้อบ้านการทุ่มเทความพยายามสูงหรือต่ำในกระบวนการตัดสินใจซื้อ

ปัจจุบันที่กระทบต่อระดับการทุ่มเทความพยายาม เราพอสรุปได้ดังนี้

- ประสบการณ์ที่มีมาแต่ก่อนการมีประสบการณ์มาก มักนำไปสู่การทุ่มเทน้อย

- ความสนใจ ยิ่งสนใจมากมักนำไปสู่การทุ่มเทสูง
- การรับรู้ภัยจากผลในทางลบที่จะตามมา ยิ่งรับรู้ภัยสูง ยิ่งทุ่มเทสูง
- สถานการณ์ สถานการณ์อาจกำหนดว่าจะทุ่มเทค่า หรือสูง
- สินค้าที่สังคม “จ้องมอง” มักต้องทุ่มเทสูงเพราะเกี่ยวข้องกับภัยทางสังคม

สำหรับนักการตลาดแล้วเรื่องนี้สำคัญยิ่งจะเห็นได้ว่าโฆษณาที่แจ้งข่าวสาร และมีรายละเอียดพร้อมมูลนั้น มักจะสร้างเพิ่มเสนอข่าวให้ผู้บริโภคที่เสาะแสวงหาข่าวสารอย่างกระตือรือร้น เพราะมีการทุ่มเทความพยายามสูงการสังเกตหรือมองเห็นปัญหาของสิ่งที่ตัดสินใจซื้อ (problem recognition) นั้นจะเป็นแต่เพียงจุดเริ่มต้นของกระบวนการตัดสินใจซื้อ เมื่อกลุ่มเป้าหมายคิดจะซื้อแน่แล้ว กระบวนการตัดสินใจก็จะดำเนินการต่อไป ดังเราจะแยกพิจารณาเป็นขั้น ๆ ที่สำคัญดังนี้ คือ

- การแสวงหาทางเลือกต่าง ๆ (Search of Alternatives)
- การประเมินผลทางเลือกเหล่านั้น (Evaluation of Alternatives)
- การซื้อ (Purchase)

ผลที่ตามมาจากการซื้อเรื่องราวต่าง ๆ หาได้หมดสิ้นภายหลังจากที่ได้มีการตัดสินใจซื้อ ทั้งนี้เพราะอาจเป็นไปได้ที่อีกสองสิ่งอาจเกิดขึ้นดังนี้ คืออาจเกิดความไม่แน่ใจเกี่ยวกับความสมเหตุสมผลของการตัดสินใจซื้อไปแล้วนั้น และอาจทำให้ยังคงมีการเสาะหาข้อมูลเพิ่มเติมมาเปรียบเทียบกับความได้ผลของการตัดสินใจดังกล่าวด้วย (Postpurchase evaluation) และผลที่ออกมาอาจทำให้มีผลกระทบให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ ซึ่งทำให้กลายเป็นการกระตุ้นสำหรับพฤติกรรมอื่น ที่ต่อเนื่องสำหรับกรณีแรก หรือการประเมินผลการตัดสินใจที่ทำไปแล้ว จะแสดงออกในภาพด้วยเส้นทางซ้ำที่จะมีการเสาะหา (Search) ดังที่กล่าวมาและสำหรับกรณีของการส่งผลต่อไปให้เกิดพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง ก็จะกลายเป็นสิ่งใหม่ที่ส่งเข้าสู่ระบบที่ 1 inputs ข้อแตกต่างที่สำคัญของการตัดสินใจซื้อของกลุ่มเป้าหมายมักจะแตกต่างกันไปตามขั้นของสังคม คือ แต่ละขั้นของสังคมจะมีภาษาของขั้นของตนที่ต่างจากขั้นอื่นขั้นของสังคมจะมีอิทธิพลทำให้กิจกรรมประจำวันของคน ในขั้นต่างกันไป ด้วย เช่น การตื่นนอนและการกินอาหารในเวลาที่แตกต่างกัน หรือเลือกสถานที่กินไม่เหมือนกันแต่ละขั้นจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางด้านศาสนาต่างกัน กระบวนการตัดสินใจต่างกัน (Decision process) ขั้นของสังคมมักจะเป็นปัจจัยประการสำคัญที่ทำให้กระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ แตกต่างกันไป แหล่งข้อมูลที่ได้มาแตกต่างกัน (Information sources) กลุ่มเป้าหมายทั้งหลายมักจะได้รับขนาดและแหล่งที่มาของข้อมูลแตกต่างกันไปตามฐานะสังคม กระบวนการซื้อต่างกัน (Purchasing processes) ฐานะทางสังคมมักจะมีอิทธิพลต่อกลุ่มเป้าหมาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการซื้อ จะเลือกซื้อที่ไหนอย่างไร หลักฐานที่ปรากฏเสมอก็คือ คนที่มีฐานะต่ำมักจะนิยมซื้อจากร้านในท้องถิ่นที่ใกล้ ๆ ที่

เป็นที่รู้จักกัน ในขณะที่คนมีฐานะปานกลางและค่อนข้างสูงมักจะมีความมั่นใจในการซื้อและจะทำการเสาะหาและเปรียบเทียบจากหลาย ๆ ร้าน และจากที่ไกลขึ้นตอนการตัดสินใจซื้อภายใต้สภาวะการจัดจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต ขึ้นตอนของความสนใจในผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่วางอยู่บนห้องมักจะเกิดในระยะประมาณ 3 เมตร ขึ้นไป หรือในระยะที่คนผ่านหัวชั้น การออกแบบให้เกิดความสนใจในระยะนี้มักจะเกิดจากรูปทรง และส่วนประกอบโดยรวมของผลิตภัณฑ์ เช่น ตราสินค้า เป็นต้น บ่อยครั้งที่เกิดจากโฆษณา หรือมีความทรงจำที่ดีมาก่อน ในบางครั้งอาจเกิดจากป้ายโฆษณา ณ จุดขาย ราคาที่ละพิเศษ หรือมีการส่งเสริมการขาย เป็นต้น (วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร, 2548 : 17)

2.4.6 กระแสนิยมเครื่องประดับเงินไทยในตลาดยุโรป

ปัจจุบันกระแสนิยมเครื่องประดับในตลาดโลกยังคงมาแรงอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลมาจากราคาทองคำที่ปรับตัวสูงขึ้นมา โดยตลอด ผนวกกับการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในหลายตลาดโลกทำให้ผู้บริโภคชะลอการจับจ่ายสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับราคาสูงหันมาให้ความสนใจกับสินค้าที่มีความย่อมเยาเหมาะกับกำลังซื้อที่ลดลง หากแต่มีความทันสมัยและเข้าได้กับกระแสแฟชั่นที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเครื่องประดับเงินสามารถตอบโจทย์ผู้บริโภคได้ดีที่สุด ทั้งนี้เครื่องประดับเงินของไทยได้รับยอมรับในตลาดโลกทั้งในเรื่องคุณภาพมาตรฐาน รูปแบบที่สวยงามและราคาที่แข่งขันได้จนสามารถครองใจผู้ซื้อได้อย่างต่อเนื่องและมีส่วนแบ่งตลาดสูงกว่าหนึ่งในสามของมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับเงินในตลาดโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดสหภาพยุโรปนั้น อาจกล่าวได้ว่า เครื่องประดับเงินไทยสามารถยึดครองพื้นที่ทางการตลาดในหลายๆประเทศไว้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ

2.4.6.1 ศักยภาพเครื่องประดับเงินไทยในยุโรป

จากข้อมูลของ Global Trend Atlas พบว่า ภาพรวมการค้าเครื่องประดับเงินในตลาดโลกขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มูลค่าเฉลี่ย ในช่วงปี 2548-2552 อยู่ที่ราวปีละ 7.33 พันล้านเหรียญสหรัฐ มีเพียงปี 2552 เท่านั้น ที่ชะลอตัวลงเล็กน้อยเนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 โดยในสหภาพยุโรปเป็นตลาดเครื่องประดับเงินที่มีขนาดใหญ่และสำคัญที่สุด การค้าในปี 2552 มีมูลค่าราว 2.83 พันล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นหนึ่งในสามของมูลค่าการค้าโดยรวม ในปี 2552 ไทยส่งออกเครื่องประดับเงินไปยังสหภาพยุโรปได้มูลค่า 386.87 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 40.46 ของมูลค่าการส่งออกเครื่องประดับเงินโดยรวม มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.08

2.4.6.2 ตลาดหลักเครื่องประดับเงินไทย

แม้ว่าปัจจุบันชาวยุโรปส่วนหนึ่งจะหันไปเลือกซื้อเครื่องประดับ โดยคำนึงถึงราคาสินค้ามากยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังมีกำลังซื้อค่อนข้างดี รูปแบบของเครื่องประดับจึงเป็นตัวแปรหลักในการตัดสินใจซื้อ รองลงมาได้แก่ ตราสินค้า และราคา โดยรูปแบบเครื่องประดับเงินที่

ได้รับความนิยมในตลาดนี้จะแตกต่างกันออกไปตามความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม แต่โดยทั่วไปจะเน้นเครื่องประดับที่ดูเรียบง่ายแต่ทันสมัย บ่งบอกถึงบุคลิกและตัวตนของผู้สวมใส่ และต้องสามารถใช้งานได้นาน

เยอรมนี ชาวเยอรมนีนิยมเครื่องประดับเงินที่ค่อนข้างเรียบ แต่ดูแข็งแรง เน้นที่ความหนา หนัก และมีรูปทรงเหลี่ยม นอกจากนี้ เครื่องประดับเงินที่ตกแต่งด้วยพลอยสีก็เป็นที่ยอมรับเช่นกัน โดยผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในตลาดนี้ ได้แก่ วัยรุ่น วัยทำงาน ทั้งนี้การส่งออกเครื่องประดับเงินไทยไปยังตลาดเยอรมนีขยายตัวมาโดยตลอดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2552 มูลค่าการส่งออกของไทยอยู่ที่ 91.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นจากปี 2551 ที่มีมูลค่า 81.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นการขยายตัว ร้อยละ 12.95

ฝรั่งเศส เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้บริโภคชาวฝรั่งเศสเกาะติดกระแสแฟชั่นอย่างเหนียวแน่น เครื่องประดับที่จำหน่ายในตลาดนี้จึงมีการออกแบบที่แปลกใหม่ และมีความเป็นแฟชั่นค่อนข้างสูง ปัจจุบันเครื่องประดับเงินในลักษณะเงินล้วน (Plain Silver Jewelry) ไม่ตกแต่งอัญมณีได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากราคาไม่แพงและมีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งนี้ในปี 2552 มูลค่าการส่งออกเครื่องประดับเงินไทยสู่ตลาดฝรั่งเศสปรับตัวลดลงร้อยละ 3.73 ซึ่งสอดคล้องกับภาวะการนำเข้าในตลาดนี้ที่ปรับตัวลงเล็กน้อย

เดนมาร์ก โดยทั่วไปชาวเดนมาร์กนิยมสวมใส่เครื่องประดับเงินมากกว่าเครื่องประดับทอง โดยมีสตรีวัยทำงานเป็นผู้บริโภคกลุ่มหลักในตลาดนี้ ซึ่งสตรีวัยทำงานชาวเดนมาร์กมีจำนวนมากที่สุดในยุโรปนี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนการขยายตัวของตลาด เครื่องประดับเงิน นอกจากนี้เครื่องประดับสำหรับผู้ชายเริ่มได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นในหมู่คนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะเครื่องประดับที่ช่วยเสริมบุคลิกภาพให้ดูเข้มแข็งมากขึ้น ทั้งนี้การส่งออกเครื่องประดับเงินไทยสู่เดนมาร์กมีแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการส่งออกในปี 2552 เพิ่มขึ้นจากปี 2551 คิดเป็นร้อยละ 38.83 และเป็นที่น่าสังเกตว่ามูลค่าการส่งออกเครื่องประดับเงินไทยสู่เดนมาร์กในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาขยายตัวอย่างก้าวกระโดดถึงร้อยละ 70 ผู้ประกอบการเครื่องประดับเงินของไทยไม่ควรมองข้ามตลาดแห่งนี้

สหราชอาณาจักร ความต้องการผู้บริโภคเครื่องประดับเงินในตลาดนี้มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ผู้บริโภคในตลาดสหราชอาณาจักรส่วนใหญ่มีรสนิยมดี ทันสมัย โดยผู้บริโภคในตลาดระดับบนจะนิยมเครื่องประดับแบรนด์เนมตกแต่งด้วยพลอยแท้คุณภาพดี ขณะที่รูปแบบเครื่องประดับในระดับกลางและล่างจะแตกต่างออกไป โดยมีราคาค่อนข้างต่ำและไม่เน้นการตกแต่งด้วยอัญมณี หรือหากตกแต่งอัญมณีก็มักเป็นอัญมณีสังเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้แม้ว่าปี 2552 มูลค่าการส่งออกเครื่องประดับเงินไทยสู่ตลาดนี้จะชะลอตัวลง หากแต่ไทยยังสามารถครองตำแหน่งนำเข้าที่สำคัญที่สุดในตลาดสหราชอาณาจักรด้วยสัดส่วนการนำเข้าอยู่ที่ร้อยละ 26.12

2.4.6.3 แนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคในตลาดยุโรป

จากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวรวมถึงความผันผวนของราคาทองคำล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมในการบริโภคเครื่องประดับ โดยชาวยุโรปบางกลุ่มหันมาให้ความสนใจเลือกซื้อเครื่องประดับเงินในตลาดระดับบน โดยมองว่าเป็นสินค้าทดแทนเครื่องประดับราคาสูงอย่างเครื่องประดับทองและแพลทินัมได้ ซึ่งส่งผลต่อการขยายตัวของตลาดเครื่องประดับเงินในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ที่เอื้อต่อการขยายตัวของตลาดดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

- การขยายตัวของกลุ่มสตรีวัยทำงาน การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้หญิงในสหภาพยุโรป โดยเฉพาะผู้หญิงวัยทำงานเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สนับสนุนการขยายตัวของตลาด เนื่องจากผู้บริโภคในกลุ่มนี้มีกำลังซื้อสูง การซื้อเครื่องประดับมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง และเพื่อการเข้าสังคมเป็นหลัก

- เครื่องประดับเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันและของขวัญในโอกาสพิเศษ โดยปัจจุบันชาวยุโรปจะเลือกเครื่องประดับที่เข้ากับเสื้อผ้าที่สวมใส่อันจะปรับเปลี่ยนไปตามฤดูกาล เช่น เครื่องประดับที่สวมใส่ในฤดูหนาวจะมีรูปแบบที่ค่อนข้างเรียบง่าย ขณะที่เครื่องประดับที่มีสีสันสดใสจะเหมาะกับฤดูร้อน เป็นต้น นอกจากนี้ เครื่องประดับยังเป็นสินค้าที่นิยมซื้อให้กันเพื่อเป็นของขวัญในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น เทศกาล คริสต์มาส วันปีใหม่ วันเกิด วันวาเลนไทน์ เป็นต้น (สถาบันอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2553)

2.4.7 แนวโน้มการออกแบบเครื่องประดับปี 2011

โดย TJF trend book 2011

ภาพที่ 2.43 แนวโน้มการออกแบบเครื่องประดับปี 2011

ที่มา : <http://www.tjfgroup.com> (2553)

แนวความคิดหลักในการออกแบบเครื่องประดับปี 2011 แบ่งได้เป็น 11 ลักษณะ

1. Hypercolour (ความคลั่งไคล้ในสีสัน) สีรุ้ง, สีลูกกวาด, ความสนุกสนานของแฟร์รี่ขึ้นเป็นที่มาของงานออกแบบเครื่องประดับรูปแบบ Hypercolour ในปี 1980 ธุรกิจเสื้อผ้าได้รับผลกระทบอย่างหนัก หลายปีต่อมาธุรกิจเครื่องประดับก็ได้เข้ามาแซงซึมในธุรกิจโลก ในช่วงปี

1980 candy colors (สีลูกกวาด) ก็เกิดขึ้น ในปัจจุบันนักออกแบบเครื่องประดับมักใช้การผสมผสานของสีสีนมากกว่าการใช้สีเดียว จึงนำแนวคิดสีรุ้ง สีลูกกวาด และความสนุกสนานของเฟรนด์มาใช้ ซึ่งเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายที่ชอบความสนุกสนานและความมีสีสัน

2. Storytelling (บอกเล่าเรื่องราว) บางครั้งเครื่องประดับที่ดึงดูดก็เป็นแบบเรียบง่าย บางคนก็ชอบเครื่องประดับที่บอกเล่าเรื่องราวซึ่งอาจเป็นสัญลักษณ์ของสถานที่ หรือเรื่องที่สำคัญของท้องถิ่นนั้น 3. ID-Evolution (วิวัฒนาการของเอกลักษณ์) สร้อยข้อมือ, ล็อกเก็ต, สร้อยคอ สุนัข, เป็นประเภทเครื่องประดับที่เหมาะสมกับงานลักษณะนี้ แรงบันดาลใจจากรูปแบบเก่าโบราณ นำมาผสมผสานรูปแบบใหม่ทำให้มีคุณค่าทางด้านจิตใจ และดูมีราคาด้วยการใช้อัญมณีเม็ดใหญ่

4. Animal Attraction (แรงดึงดูดจากสัตว์) จี้, เข็มกลัด, กำไล, เป็นประเภทเครื่องประดับที่เหมาะสมกับงานลักษณะนี้แม้ว่าหลายคนจะชอบเครื่องประดับรูปทรงเรียบง่ายแข็งแรงหรือดูอ่อนหวานแต่เครื่องประดับที่ได้แรงบันดาลใจจากรูปแบบของสัตว์ต่างๆ ทั้งสัตว์บก และสัตว์ทะเล เช่น งู ผีเสื้อ ช้าง ปลา ปลามึก ซึ่งใช้วัสดุจากกระดูก เขาสัตว์ ไทเทเนียม และมีการใช้อัญมณีประกอบ ก็ยังได้รับความสนใจอยู่

5. Hypernature (ความคลั่งไคล้ในธรรมชาติ) ธรรมชาติ, ดอกไม้, ผลไม้, ความเบ่งบานของดอกไม้ดอกใหญ่ ความสมจริงสมจังของรูปแบบดอกไม้ที่นำมาออกแบบเป็นที่มาของการออกแบบเครื่องประดับในลักษณะนี้

6. Graphic pop (กราฟิกนิยม) ใช้รูปแบบง่ายๆ เช่น วงกลม ลายเส้น แม้ว่ารูปแบบจะดูเรียบง่ายแต่เน้นรูปแบบที่ดูแข็งแรง ความมีพลัง แต่ละชิ้นมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัว

7. Gothic mood (อารมณ์โกธิค) บางครั้งเครื่องประดับของสตรีรับบอกถึงความเชื่อบางชิ้นก็ดูดีเมื่อต้องแสงจันทร์ และส่งประกายสีนเมื่ออยู่ในความมืด เครื่องประดับแบบนี้จะแสดงความรู้สึกที่เกี่ยวกับการเงิน การปกครองหรือสงคราม เพชรสีดำนบอกถึงความสำคัญและมีเสน่ห์เฉพาะตัว ปัจจุบันใช้เป็นเครื่องประดับของนักดนตรี ร็อกแอนด์โรลล์ และเป็นส่วนประกอบของผีเสื้อเลือดในภาพยนตร์

8. Cybertribal (กลุ่มชนไซเบอร์) รูปแบบของเครื่องประดับแบบนี้ นิยมออกแบบให้เป็น ปลอกคอ ปลอกแขน จีขนาดใหญ่ ที่มีลักษณะเหมือนนักรบ ใช้ทองคำอัญมณีและไข่มุกเทียม ออกแบบให้มีลักษณะการประยุกต์ศิลปะแบบโบราณสู่การล้ำอนาคต

9. Reworked vintage (รูปแบบเก่ากลับมาทำใหม่) นักออกแบบใช้เครื่องประดับโบราณนำกลับมาใช้ในการออกแบบใหม่ เพื่อให้ได้ความรู้สึกใหม่ และดูทันสมัย การออกแบบรูปแบบโซ่ ตรงกลางเป็นอัญมณี โดยโซ่อาจทำจากทองเหลือง เงิน หรือทองคำ ออกแบบให้บิดเป็นเกลียวหรือเรียงตัวเป็นชั้น อาจมีการเติมลูกปัดและเพชร

10. Modern Archaeology (โบราณคดีสมัยใหม่) อาจใช้วัตถุศิลปะจากธรรมชาติ เช่น หิน ตามธรรมชาติ หรือใช้เพชรที่เจียรนัยในแบบที่แตกต่างออกไปจากปกตินักออกแบบ บางคน

ออกแบบและประทับตราเครื่องประดับให้ดูเป็นของโบราณ เช่น ใช้อักษรอียิปต์โบราณ ความหมายอาจไม่ชัดเจน แต่รากฐานการออกแบบมาจากรากเหง้าของประวัติศาสตร์

11. Everyday Luxury (หรูหราทุกวัน) งานรูปแบบนี้ เครื่องประดับทำจากโลหะ และออกแบบให้เรียบง่าย ใช้ทองคำ มาทำเป็นรูปทรงธรรมชาติ

การทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ดังตารางที่ 2.1

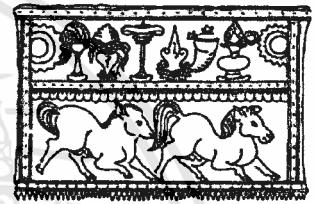
ตารางที่ 2.1 สรุปทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุป
1. ทางประติมากรรม (อยู่ในสมัยอาณาจักรเจนละ)	<p>ที่มีความชัดเจนที่สุดคือ ลวดลายที่ปราสาทศิขรภูมิซึ่งเป็นศิลปะสมัยอาณาจักรเจนละ เครื่องประดับ ประดับในเทวดาหรือเทพเจ้าที่นับถือ ซึ่งได้แก่ กระบังหน้าและ ชฎามงกุฎมีหูและดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองสรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ ประดับด้วยเพชรพลอย เถ้าเรื่องราวในภาพท่ามกลางสายพรรณพฤกษา</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>เครื่องประดับ นางอัปสร สมัยเจนละ (ที่ปราสาทศิขรภูมิ)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ลักษณะดอกไม้เครื่องประดับ บนมงกุฎนางอัปสร</p> </div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>ลวดลายทับหลังซึ่งสมบูรณ์มากที่สุดที่ปราสาทศิขรภูมิ (ช่วงอาณาจักรเจนละ)</p> </div>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โบราณวัตถุ
สมัยอาณาจักรฟูนัน และ
อาณาจักรทวารวดี

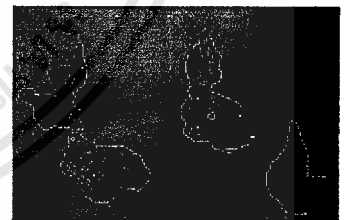
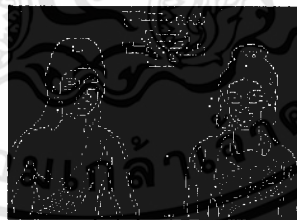
สมัยอาณาจักรฟูนัน กรองศอมีลักษณะตรงกลางกว้างและเรียวขาออกไปด้านข้าง
ซึ่งเป็นลักษณะสามเหลี่ยมตรงกลางส่วนที่กว้างทำเป็นลายดอกไม้ ส่วน
ล่างเป็นรูปอุบะสั้นๆ เรียงร้อยกันไปตลอด ต่างหู มีลักษณะวงกลม และรูปหู
อุบะทรงกรวยแหลม มีการฉลุลาย

ต่างหูสมัยฟูนัน ลายบุคคลอื่น

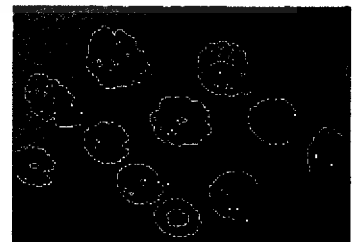
หัวทับรูปสัตว์

สมัยอาณาจักรทวารวดี กรองศอ มี 2 ลักษณะ คือ รูปทรงสามเหลี่ยม
ตรงกลางเป็นจีแบบทับสรวง ประดับด้วยเพชรพลอย และมีลักษณะเป็นสร้อย
ลูกปัด แหวน เป็นแหวนปดอกมีคมีทั้งแบบมีสวดลายและไม่มีสวดลาย มีอัญมณี
ประกอบ ต่างหู มีลักษณะวงกลม กำไล มีทั้งแบบเกลี้ยงและมีสวดลาย มีการ
ประดับอัญมณีในบางชิ้น

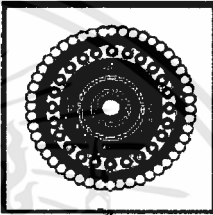
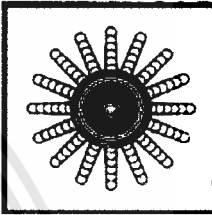

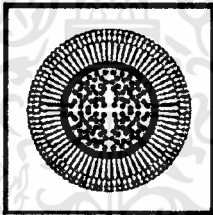
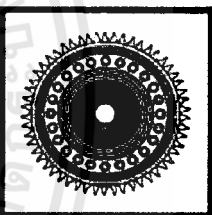
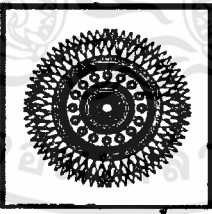
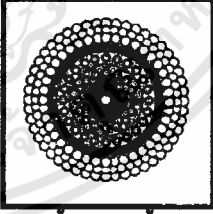
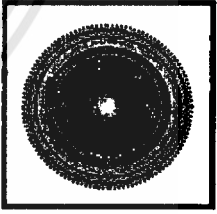
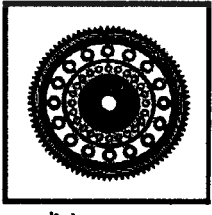
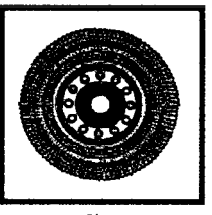
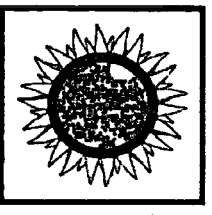

เครื่องประดับบุรุษและสตรีสมัยทวารวดี

แหวนสมัยทวารวดี

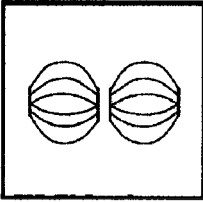
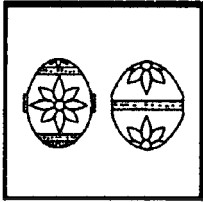
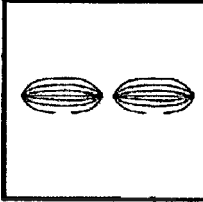
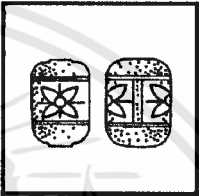
ต่างหูสมัยทวารวดี

ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุป
<p>3. ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์</p>	<p>ตะเกา หรือ ต่างหูโบราณ มีรูปแบบเลียนแบบดอกไม้ มีความละเอียดประณีตมีหลายระดับชั้น มีชิ้นส่วนในการประกอบคือ เส้นลวดและแผ่นเงินบาง ประสานติดโดยใช้น้ำยาประสานเงิน ซึ่งมีกรรมวิธีการขึ้นรูปคือดึงลวดให้ได้ขนาด 0.50 มิลลิเมตร นำลวดมาดัดให้ได้รูปทรงกลีบดอกไม้ นำไปเชื่อมติดกับพื้นดอกซึ่งเป็นแผ่นเงินที่รีดไว้ ก่อเป็นชั้นเช่นนี้ขึ้นไปเรื่อยๆมีทั้งหมด 13 ชั้น แต่ลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ลายไข่มงคดา</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>ลายรำหอกโปรง</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ลายตั้งโอ้</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ดอกระเวียง</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>รำหอกปิด</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>รังผึ้ง</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ดอกปลีก</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ดอกปลีก 3 ชั้น</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ตั้งโอ้ 3 ชั้น</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ดอกขจร</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ไข่มงคดา</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ดอกรังแตน</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ดอกทานตะวัน</p> </div> </div>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุป
<p>3. ผลศึกษาค้นคว้าหัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ (ต่อ)</p>	<div data-bbox="841 332 1045 534" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="896 541 986 573" style="text-align: center;">ดอกมะลิ</p> <p data-bbox="546 584 1339 864">ประเก้อม หรือ ประคำประเก้อม มีลักษณะการขึ้นรูปโดยการรีดเนื้อเงินเป็นแผ่นก่อน แล้วนำมาฉวีตามรูปทรงที่ต้องการ จากนั้นเชื่อมติด เข้าชั้น แกะลาย สลักอกชัน นำไปขัด และนำไปลงคำ ชิ้นงานไม่มีการใช้อัญมณี ปัจจุบันยังคงลวดลายโบราณแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นลวดลายที่เลียนแบบธรรมชาติ ได้แก่ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้ หรือ สิ่งที่อยู่รอบตัวในชีวิตประจำวัน สามารถแบ่งตามรูปแบบ ลวดลาย กรรมวิธีการผลิต ได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบ มาจากรูปทรงกลม เหลี่ยม กรวย ทรงกระบอก และรูปแบบผลไม้ และสิ่งที่อยู่รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้แก่ กระจุม โอง หมอน - ลวดลาย มาจากดอกไม้ ใบไม้ - กรรมวิธีการผลิต เป็นแบบ แกะลายลงคำ <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="605 1112 801 1310" style="text-align: center;"> <p data-bbox="654 1317 749 1349">หกเหลี่ยม</p> </div> <div data-bbox="841 1112 1036 1310" style="text-align: center;"> <p data-bbox="868 1317 1009 1349">สิบสองเหลี่ยม</p> </div> <div data-bbox="1076 1112 1272 1310" style="text-align: center;"> <p data-bbox="1132 1317 1210 1349">คะโทน</p> </div> <div data-bbox="599 1403 795 1601" style="text-align: center;"> <p data-bbox="662 1608 729 1640">กระจุม</p> </div> <div data-bbox="835 1403 1031 1601" style="text-align: center;"> <p data-bbox="905 1608 943 1640">โอง</p> </div> <div data-bbox="1076 1403 1272 1601" style="text-align: center;"> <p data-bbox="1139 1608 1206 1640">ถุงเงิน</p> </div> <div data-bbox="596 1696 781 1895" style="text-align: center;"> <p data-bbox="662 1901 715 1933">จารย์</p> </div> <div data-bbox="822 1696 1018 1895" style="text-align: center;"> <p data-bbox="905 1901 958 1933">กรวย</p> </div> <div data-bbox="1065 1696 1260 1895" style="text-align: center;"> <p data-bbox="1148 1901 1215 1933">แมงดา</p> </div> </div>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุป
<p>3. ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ (ต่อ)</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>หีกทอง</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>กลีบบัว</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>มะเฟือง</p> </div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>หมอน</p> </div>

สรุปการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

หัตถกรรม เครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทางประติมากรรม

ที่มีความชัดเจนที่สุดคือ ลวดลายที่ปราสาทศรีขรภูมิซึ่งเป็นศิลปะสมัยอาณาจักรเจนละ เครื่องประดับ ประดับในเทวดาหรือเทพเจ้าที่นับถือ ซึ่งได้แก่ กระบังหน้าและขลุ่ยนางกูดมีพู่และดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองสรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ ประดับด้วยเพชรพลอย เล่าเรื่องราวในภาพท่ามกลางสายพรรณพฤกษา

ทางโบราณวัตถุ

เครื่องประดับสมัยอาณาจักรพูนัน กรองศอมีลักษณะตรงกลางกว้างและเรียวยาวออกไปด้านข้าง ซึ่งเป็นลักษณะสามเหลี่ยมตรงกลางส่วนที่กว้างทำเป็นลายดอกไม้ส่วนล่างเป็นพู่อุบะสั้นๆ เรียงร้อยกันไปตลอด ต่างหู มีลักษณะวงกลม และรูปพู่อุบะทรงกรวยแหลม มีการฉลุลาย เครื่องประดับสมัยอาณาจักรทวารวดี กรองศอ มี 2 ลักษณะ คือ รูปทรงสามเหลี่ยมตรงกลางเป็นจีแบบทับสรวง ประดับด้วยเพชรพลอย และมีลักษณะเป็นสร้อยลูกปัดแหวน เป็นแหวนปลอกมีคมีทั้งแบบมีลวดลายและไม่มีลวดลาย มีอัญมณีประกอบ ต่างหู มีลักษณะวงกลม กำไล มีทั้งแบบเกลี้ยงและมีลวดลาย มีการประดับอัญมณีในบางชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อสรุปตาม รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีข้อสรุปดังนี้
รูปร่างรูปทรง เครื่องประดับส่วนมาก มีรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ สามเหลี่ยม วงกลม และ
รองลงมาคือรูปทรงกรวยแหลม

ลวดลาย ส่วนมากเป็นลวดลายจากดอกไม้ ใบไม้

วัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีทั้งสัมฤทธิ์ ทองคำ และอัญมณี ใช้กรรมวิธี แกะลาย คุณลาย

รูปแบบเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในปัจจุบัน

มี 2 รูปแบบ คือ ตะเกา(ต่างหู) และ ประเก้อม(ลูกประคำ)

1. ตะเกา(ต่างหู)

รูปร่างรูปทรง รูปทรงกลม เลียนแบบดอกไม้ มีหลายระดับชั้น

ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ มีทั้งหมด 13 ลาย ได้แก่ ลายรำหอก ลายตั้งโอ้ ดอกกระเวียง รำหอก
โปร่ง รังผึ้ง ดอกปลีก ดอกปลีก 3 ชั้น ตั้งโอ้ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกรังแตน
ดอกทานตะวัน ดอกมะลิ ลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ลายไข่แมงดา

วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต มีส่วนประกอบคือ เส้นลวดขนาด 0.5 มิลลิ
เมตร และแผ่นเงินบาง ซึ่งผ่านการรีดโดยเครื่องรีด โดยนำเส้นลวดมาคัดให้ได้โครงของดอกไม้
แล้วนำไปติดกับพื้นดอก ด้วยการประสานติดจากน้ำยาประสานเงิน มีลักษณะการประสานติด
หลายระดับชั้น และมีความละเอียดประณีต

2. ประเก้อม(ลูกประคำ)

รูปร่างรูปทรง ประกอบด้วย รูปทรงกลม รูปทรงเหลี่ยม รูปทรงกระบอก รูปทรงกรวย รูปทรง
ที่เลียนแบบผลไม้

ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้

วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต ขึ้นรูปโดยการรีดเนื้อเงินเป็นแผ่น แล้วนำมา
ม้วนให้ได้รูปทรงที่ต้องการ จากนั้นเชื่อมติดด้วยน้ำยาประสานเงิน เข้าชั้น แกะลาย ตำรอกชั้น
นำไปขัด และนำไปลงคำ ชิ้นงานไม่มีการใช้อัญมณี ปัจจุบันยังคงลวดลายลวดโบราณแบบดั้งเดิม

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ(2539) ได้ศึกษาการผลิตและจำหน่ายประเก้อม ตำบลเขวาสิน-
รินทร์ จังหวัดสุรินทร์ กล่าวว่า กระบวนการผลิตเครื่องประดับเงินหรือประเก้อมพบว่าผู้ประกอบ
การผลิตเครื่องประดับโดยใช้ลูกหลานในครอบครัว ผลิตที่บ้าน วัสดุอุปกรณ์และทุนที่ใช้ในการ
ผลิตเป็นของชาวบ้านเอง ที่มีอยู่และหาได้ภายในหมู่บ้าน ยกเว้นเม็ดเงินต้องเอามาจากกรุงเทพ
ขั้นตอนการผลิตเครื่องประดับเงินคือการนำเอาเม็ดเงินเล็กๆ มาหลอมละลายให้เป็นเนื้อเดียวกัน
แล้วแผ่รีด เผ คัด ม้วน เชื่อม ตีให้เป็นรูปทรง ดึงลวดทำขอบปาก ตบแต่งริม ยัดชั้น แกะลาย

เจาะร่อง ชัดขาว ทำสีดำ แล้วนำออกขาย และผู้ผลิตต้องรวมตัวกันรักษาคุณภาพของสินค้าเพื่อให้สินค้าสามารถแข่งขันกับเครื่องเงินจากที่อื่นๆ ได้ สร้างสินค้าให้มีคุณภาพอย่างประณีต สร้างสรรค์แบบและลวดลายให้แตกต่างจากที่อื่น โดยอนุรักษ์แบบเก่าโบราณ และผสมผสานกับสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ลวดลายต่างๆตามปราสาท หรือความเชื่อ พิธีกรรมของท้องถิ่น

อารีย์ ทองแก้ว (2537) เครื่องเงินของไทยเป็นศิลปหัตถกรรมโบราณ ที่แสดงถึงลำดับชั้นทางสังคม และแสดงถึงฐานะความเป็นอยู่ในระดับสามัญชน ชาวบ้านนิยมซื้อมาประดับได้ตามความพอใจตามฐานะ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ กระดุม เข็มขัด ปิ่นปักผม ตุ่มหู กำไลข้อมือ ข้อเท้า สังกวาล เข็มหมาก ชันเงิน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้บางครั้งอาจยั้งสะสมไว้เป็นมรดกให้ลูกหลานด้วยความภาคภูมิใจในศิลปหัตถกรรมที่ต้องการเก็บรักษาไว้ เพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ถือได้ว่าเครื่องเงินของเมืองสุรินทร์ เป็นหัตถกรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อเนื่องมาช้านานช่างเครื่องเงินที่มีความสามารถและเป็นต้นแบบของการทำหัตถกรรมเครื่องเงินมีอายุมากแล้วถ้าไม่มีการศึกษาค้นคว้าและนำมาเผยแพร่ในวันจะสูญหายไป

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ(2539) และงานวิจัย ของ อารีย์ ทองแก้ว(2537) สรุปได้ว่า เครื่องประดับเงินของจังหวัดสุรินทร์เป็นหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์ มีคุณค่า ซึ่งมีกรรมวิธีการผลิตด้วยมือ เริ่มจากการ นำเม็ดเงินมาหลอมละลายแล้ว เผรีด เผา ตัดม้วน เชือดติด ให้ได้รูปทรง และมีเทคนิคเฉพาะโดยใช้ การยัดชันเข้าไปในชิ้นงาน เพื่อชิ้นงานคงรูปเพื่อใช้ในการแกะลาย จากนั้นจึงนำไปลงคำต่อไป และผู้ผลิต จะต้องสร้างสินค้าใหม่ให้มีคุณภาพอย่างประณีต สร้างสรรค์แบบและลวดลายให้แตกต่างจากที่อื่น โดยอนุรักษ์แบบเก่าโบราณและผสมผสานกับสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่นลวดลายต่างๆตามปราสาท หรือความเชื่อ พิธีกรรมของท้องถิ่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ
อำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน
ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

3.2.2 การสร้างเครื่องมือ

3.2.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.3 กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับอำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัย
ได้ศึกษา เครื่องประดับในด้าน รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีในการผลิต ทั้งจาก
การศึกษาด้านประติมากรรม และโบราณวัตถุที่ขุดค้นพบในสมัยอาณาจักรฟูนัน และทวารวดี
และเครื่องประดับ อำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ประชากร ได้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับในเขต
อำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 หมู่บ้าน จำนวน 32 ราย (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
เวาสินรินทร์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับในเขต
อำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 หมู่บ้าน โดยเจาะจงเลือกรายที่ใหญ่ที่สุด จำนวน 3 ราย
คือ ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาดัง ประธาน
กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3

ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 613,603 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2551)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวและเยี่ยมชมร้านค้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์จำนวน 100 คน เป็นการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามความคลาดเคลื่อน 10% ของ (Glenn 2004 cited in Yamane, 1967)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

3.2.1.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ซึ่งใช้รวบรวมข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับในด้านต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์เป็นแบบกำหนดรูปแบบ (Formal Interview) คือมีการกำหนดโครงสร้าง ของคำถามไว้เรียบร้อยแล้ว นำไปสัมภาษณ์ผู้ผลิตและจำหน่าย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน บ้านโชค
2. กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน บ้านนาดัง
3. กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน บ้านนาโพธิ์

3.2.1.2 แบบประเมินผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ใช้ประเมินตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภทแหวน สร้อยคอ ต่างหู จะทำการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริศนา บุญศักดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ อาจารย์ประจำสาขาแม่พิมพ์เครื่องประดับ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2. นายป่วน เจียวทอง (ครุศิลป์ของแผ่นดิน) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับเงินบ้านโชค อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

3. นายเฉลิมชัย พิศโสระ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับเงินและทองเหลืองบ้านนาดัง อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

4. นางสาวอ่อน เหลือถัน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับบ้านนาโพธิ์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

5. นายณัฐวัฒน์ สุ่นเท็ก ตำแหน่ง Jewelry Designer บริษัท Beauty Gem จำกัด

โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แบบประเมินมีมาตราส่วน โดยกำหนดน้ำหนักประมาณค่าความเหมาะสม 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

3.2.1.3 แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ใช้ประเมินความพึงพอใจใช้ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ใช้รวบรวมข้อมูลจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเลือกซื้อและเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แบบประเมินมีมาตราส่วน โดยกำหนดน้ำหนักประมาณค่าความเหมาะสม 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง ฟังพอใจน้อย

1 หมายถึง ฟังพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

3.2.2 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2.1 แบบสัมภาษณ์มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อสรุปประเด็นการสัมภาษณ์

2. กำหนดรูปแบบในการสัมภาษณ์เพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ครอบคลุม มีความกระชับ และรัดกุม โดยมีจำนวนคำถามไม่มากนักแต่ตรงประเด็นตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการตอบ

3. ร่างแบบสัมภาษณ์ โดยประเด็นที่ต้องการศึกษาตามวัตถุประสงค์

- กำหนดผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์

- กำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์

- กำหนดวันเวลา และสถานที่เพื่อทำการสัมภาษณ์

3.2.2.2 แบบประเมินผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ มีขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กำหนดข้อคำถามด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

3.2.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายมีขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.2.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.2.3.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruent: IOC) มีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

1. ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์

สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีการดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผศ. ธเนศ ภิรมย์การ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์
สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร. ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์
สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
โดยมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับคำนิยาม
0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
-1 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

จากนั้นนำคะแนนผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง
R หมายถึง คะแนนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ
N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย

ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวมคะแนน	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
2.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
3.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
4.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
5.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
6.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
7.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
8.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
9.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
10.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง

(ข้อคำถามสามารถดูได้ใน ภาคผนวก ข หน้า 111)

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินผลงานการออกแบบ (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ)

ด้าน/ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม คะแนน	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านความสวยงาม						
1	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
2.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
3.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
4.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
5.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
6.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
7.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
ด้านความคิดสร้างสรรค์						
1.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
2.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
3.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
4.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
5.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
6.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
ด้านประโยชน์ใช้สอย						
1.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
2.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
3.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
4.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินความพึงพอใจของ
กลุ่มเป้าหมาย

ด้าน/ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม คะแนน	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านความสวยงาม						
1	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
2.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
3.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
4.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
5.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
6.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
ด้านความคิดสร้างสรรค์						
1.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
2.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
3.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
4.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
5.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
ด้านประโยชน์ใช้สอย						
1.	1	0	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง
2.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
3.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
4.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
5.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
6.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
7.	1	1	1	3	1.00	มีความเที่ยงตรง
8.	0	1	1	2	0.66	มีความเที่ยงตรง

3.2.3.2 ปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปเสนอ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.3.1 ศึกษาข้อมูลทฤษฎีเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ และสัมภาษณ์ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

3.3.2 พัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ โดยการร่างแบบ ให้มีความหลากหลาย แต่ครอบคลุมประเด็นตามแนวคิดหลักการออกแบบเครื่องประดับ ในด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยคำนึงถึงรูปร่างรูปทรง ลวดลาย และวัสดุกรรมวิธีการผลิต เครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

3.3.3 นำเสนอแบบประเมินผลงานการออกแบบ ไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะ

3.3.4 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

3.3.5 ทำการผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ลักษณะทั่วไปของเครื่องประดับ ข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและจำหน่าย

3.4.2 เก็บข้อมูล โดยการบันทึกภาพและรายละเอียดของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบใหม่

3.4.3 การเก็บแบบสอบถาม

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

3.4.4 การเก็บแบบประเมินผลงานการออกแบบ

ติดต่อแจ้งความจำนง ในการแจกแบบประเมินผลงานการออกแบบต่อผู้ประเมิน และรับแบบประเมินคืนด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยาย

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

3.5.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.5.2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ซึ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์จะใช้ช่วงค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

3.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย

3.5.3.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.5.3.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ซึ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์จะใช้ช่วงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ ดังนี้

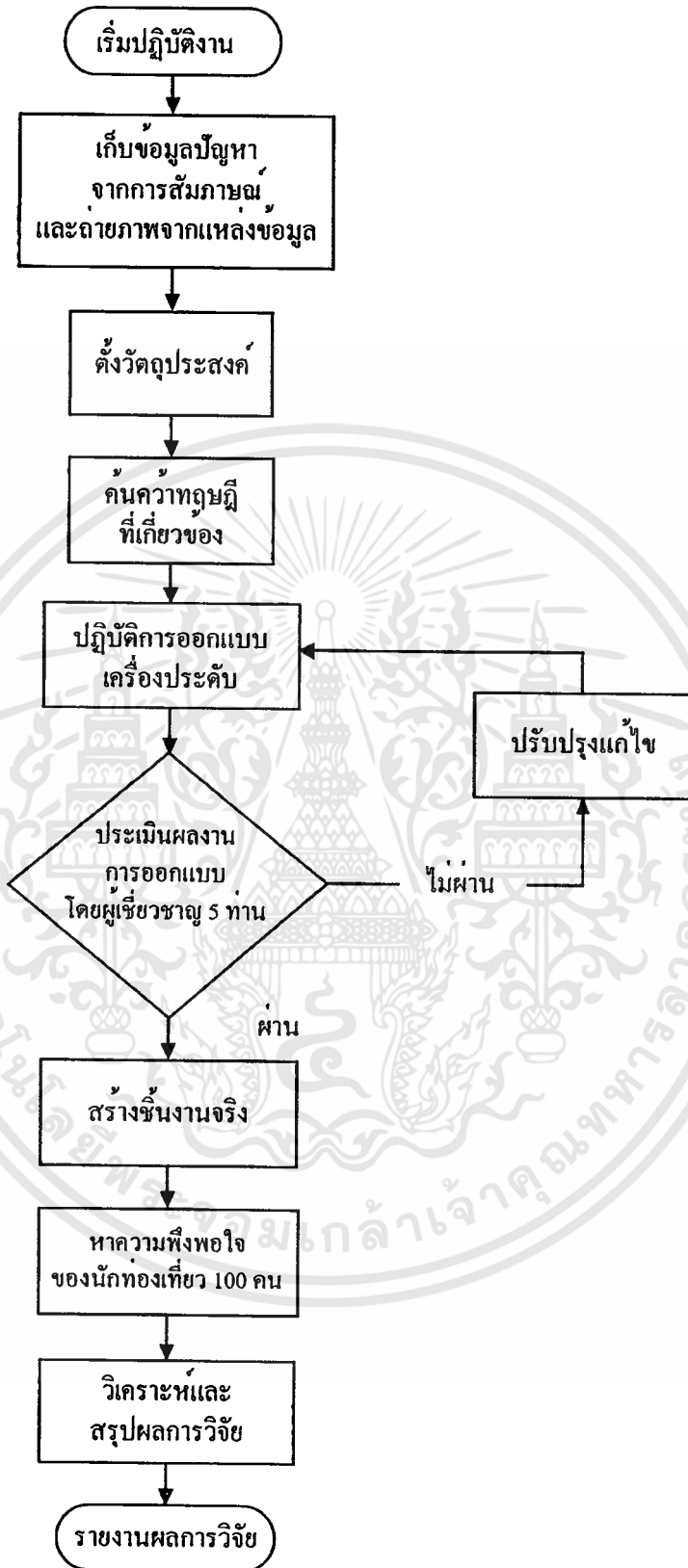
4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

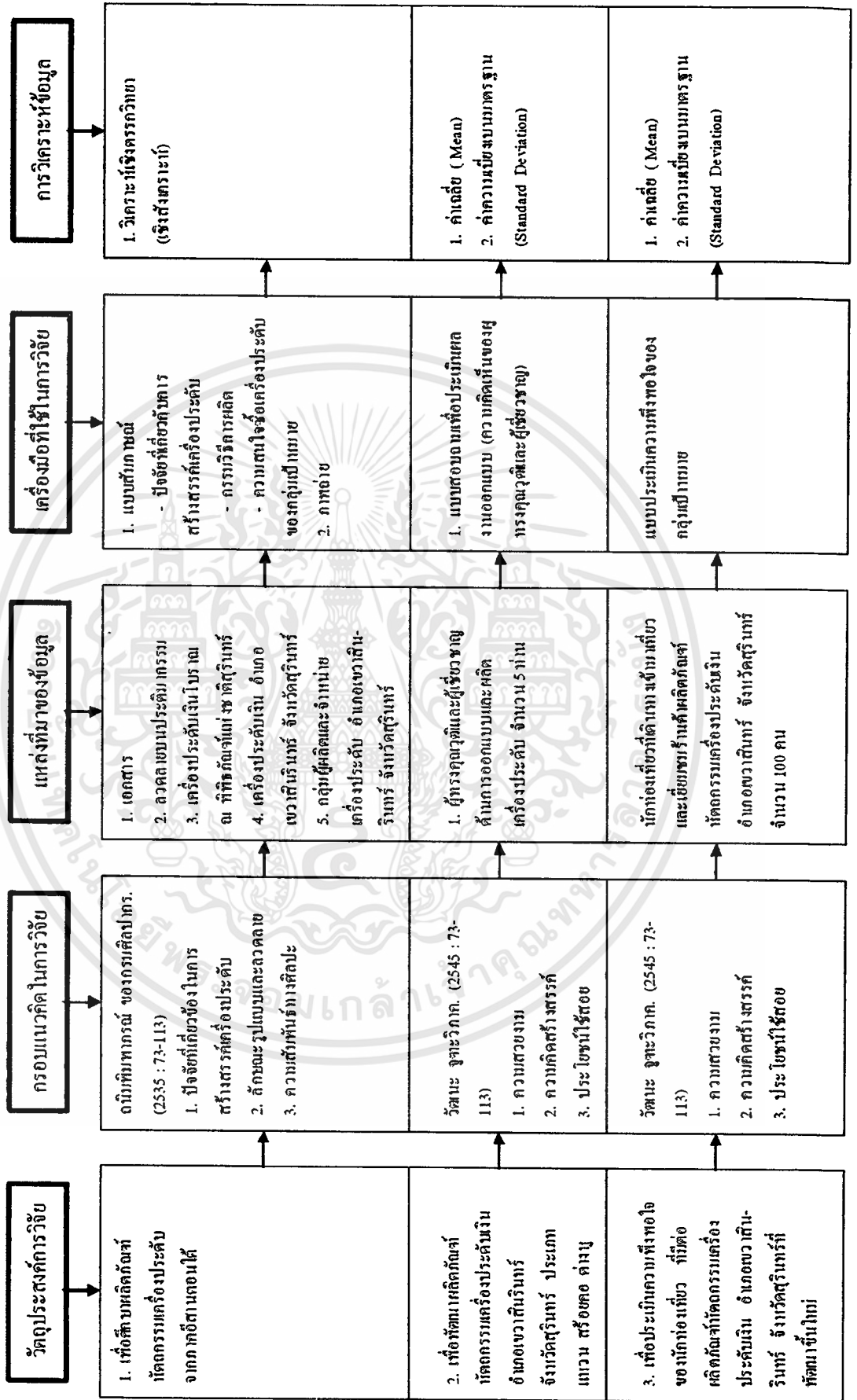
1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 3.4 สรุปขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยในการออกแบบผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.5 ตารางประกอบวิธีการดำเนินงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่นำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับตามประติมากรรมสมัยอาณาจักรเจนละ เครื่องประดับสมัยอาณาจักรพูนัน และสมัยอาณาจักรทวารวดีและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่พัฒนาขึ้นใหม่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับตามประติมากรรมสมัยอาณาจักรเจนละ โบราณวัตถุสมัยอาณาจักรพูนัน และสมัยอาณาจักรทวารวดีและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน

4.1.1.1 ทางประติมากรรม ลวดลายที่ปราสาทศรีขรภูมิซึ่งเป็นศิลปะสมัยอาณาจักรเจนละ เครื่องประดับ ประดับในเทวดาหรือเทพเจ้าที่นับถือ ซึ่งได้แก่ กระบังหน้าและชฎามงกุฎมีพู่และดอกไม้ประดับ สวมต่างหูและกรองสรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ ประดับด้วย

ลายเพชรพลอย เล่าเรื่องราวในภาพท่ามกลางสายพรรณพฤกษา

4.1.1.2 ทางโบราณวัตถุ สมัยอาณาจักรพูนัน กรองศอมีลักษณะสามเหลี่ยม ตรงกลางส่วนที่กว้างทำเป็นลายดอกไม้ส่วนล่างเป็นพู่ช่อระต้นๆ เรียงร้อยกันไปตลอด ต่างหู มีลักษณะวงกลม และรูปพู่ช่อทรงกรวยแหลม มีการฉลุลาย สมัยอาณาจักรทวารวดี กรองศอ มี 2 ลักษณะ คือ รูปทรงสามเหลี่ยมตรงกลางเป็นจีแบบทับสรวง ประดับด้วยเพชรพลอย และมีลักษณะเป็นสร้อยลูกปัดแหวน เป็นแหวนปลอกมิดมีทั้งแบบมีลวดลายและไม่มีลวดลาย มีอัญมณี ประกอบ ต่างหู มีลักษณะวงกลม กำไล มีทั้งแบบเกลี้ยงและมีลวดลาย มีการประดับอัญมณีในบางชิ้น

เมื่อสรุปตาม รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีข้อสรุป ดังนี้ รูปร่างรูปทรง เครื่องประดับส่วนมาก มีรูปร่างรูปทรงเลขาคณิต ได้แก่ สามเหลี่ยม วงกลม และรองลงมาคือรูปทรงกรวยแหลม ลวดลาย ส่วนมากเป็นลวดลายจากดอกไม้ ใบไม้ วัสดุและกรรมวิธีการผลิต มีทั้งสัมฤทธิ์ ทองคำ และอัญมณี ใช้กรรมวิธี แกะลาย ฉลุลาย

4.1.1.3 รูปแบบเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบ คือ ตะเกา(ต่างหู) และ ประเก้อม(ลูกประคำ)

1. ตะเกา(ต่างหู) รูปร่างรูปทรง เป็นทรงกลม เลียนแบบดอกไม้ มีหลายระดับชั้น ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ มีทั้งหมด 13 ลาย ได้แก่ ลายรำหอก ลายตั้งโธ่ ดอกกระเวียง รำหอกโปร่ง รังผึ้ง ดอกปลีก ดอกปลีก 3 ชั้น ตั้งโธ่ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกรังแตน ดอกทานตะวัน ดอกมะลิ ลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ลายไข่แมงดา วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต มีส่วนประกอบคือ เส้นลวดขนาด 0.5 มิลลิเมตร และแผ่นเงินบาง ซึ่งผ่านการรีดโดยเครื่องรีด โดยนำเส้นลวดมาตัดให้ได้โครงของดอกไม้ แล้วนำไปติดกับพื้นดอก ด้วยการประสานติดจากน้ำยาประสานเงิน มีลักษณะการประสานติดหลายระดับชั้น และมีความละเอียดประณีต

2. ประเก้อม(ลูกประคำ) รูปร่างรูปทรง ประกอบด้วย รูปทรงกลม รูปทรงเหลี่ยม รูปทรงกระบอก รูปทรงกรวย รูปทรงที่เลียนแบบผลไม้ ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้ วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต ขึ้นรูปโดยการรีดเนื้อเงินเป็นแผ่น แล้วนำมาฉนวนให้ได้รูปทรงที่ต้องการ จากนั้นเชื่อมติดด้วยน้ำยาประสานเงิน เข้าชั้น แกะลาย สාරอกชัน นำไปขัด และนำไปลงคำ ชิ้นงานไม่มีการใช้อัญมณี ปัจจุบันยังคงลวดลายโบราณแบบดั้งเดิม สามารถสรุปเป็นตารางสรุปการวิเคราะห์ในภาคผนวก ค (หน้า 126)

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ สามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1. การถ่ายทอดกรรมวิธีในการผลิตเครื่องประดับ ได้รับการถ่ายทอดมาจากเครือญาติ (ถ่ายทอดจาก ปู่ ย่า ตา ยาย) และจะไม่สอนรูปแบบ กรรมวิธีการผลิตแก่คนต่างถิ่น เพราะต้องการให้คนจังหวัดสุรินทร์สืบทอด และให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสุรินทร์

2. ลวดลายที่นำมาใช้ในการผลิตเครื่องประดับเป็นลวดลายที่มาจากรูปแบบธรรมชาติ ได้แก่ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้ สิ่งที่รอบตัวในชีวิตประจำวัน (หรือ ขึ้นอยู่กับการสั่งทำของลูกค้า)

3. จุดเด่นของเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ คือ มีแบบโบราณ 2 แบบ คือ ตะเกา และ ประเก้อม ตะเกา หรือต่างหู ใช้วิธีการผลิตด้วยการรีดเป็นแผ่นและเป็นลวด ลวดนำมาดัดเป็นรูปทรงกลีบดอกไม้ แล้วนำมาประสานติดเป็นชั้นๆกับพื้นที่รีดเป็นแผ่น ส่วน ประเก้อม หรือลูกประคำ เป็นมีการแกะลาย ตามรูปแบบ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้ และสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวัน แล้วนำไปลงคำ ด้วยสารเคมีย้อมผสมคำ

4. การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับ ควรพัฒนาให้มีการผสมผสานรูปแบบโบราณกับรูปแบบใหม่ที่ทันสมัย เพราะอยากให้คงความเป็นเครื่องประดับดั้งเดิมอยู่ด้วย

5. ลักษณะเครื่องประดับที่ได้รับความนิยม มี 2 ลักษณะ คือ ไม่มีอัญมณี และมีอัญมณีขนาดใหญ่ ซึ่งสีของอัญมณีขึ้นอยู่กับการสั่งจากลูกค้า

6. สีของอัญมณีที่ใช้ในเครื่องประดับที่ได้รับความนิยม เป็นการสั่งทำโดยใช้สีจากวันเกิดของลูกค้า

7. ใช้กรรมวิธีในการทำลวดลายเครื่องประดับโดยการ แกะลายแล้วลงคำมากที่สุด และในบางชิ้นงานมีการฉลุด้วย

8. กลุ่มลูกค้าหลักอยู่ในวัยทำงาน กลุ่มลูกค้ารองอยู่ในวัยรุ่น

9. ชุคเครื่องประดับที่จำหน่ายไม่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้มากกว่า 1 รูปแบบ

10. ราคาของเครื่องประดับ ราคาตั้งแต่ 150-20,000 บาท หรือ แล้วแต่การสั่งทำ ของลูกค้า

11. มีความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับชิ้นใหม่ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับลูกค้า

ข้อเสนอแนะ - อยากให้ออกแบบโดยคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องประดับสุรินทร์ มีเอกลักษณ์ของสุรินทร์

- ต้องการบรรจุภัณฑ์เครื่องประดับ

เมื่อสรุปตามประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์จังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นสำคัญ คือ จุดเด่นของเครื่องประดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ตะเกา และ ประเทียม มีรูปแบบเลียนแบบธรรมชาติ ได้แก่ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้ และสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวัน โดยตะเกาเลียนแบบดอกไม้ มีทั้งหมด 13 ลาย ประเทียม เลียนแบบ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้ และสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวัน มีทั้งหมด 13 ลาย เช่นกัน ตะเกา มีกรรมวิธีการผลิตขึ้นรูปเป็นระดับชั้นโดยการประสานติด ประเทียม มีกรรมวิธีการขึ้นรูปให้เป็นลักษณะกลม มีการแกะลายและลงคำ ในเครื่องประดับที่นอกเหนือจากตะเกาและประเทียมบางชิ้นงานมีการฉลุด้วย ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบโดยการผสมผสานรูปแบบโบราณกับรูปแบบใหม่ที่ทันสมัยขึ้น ลักษณะเครื่องประดับที่ได้รับความสนใจ คือ เครื่องประดับที่ไม่มีอัญมณี และมีอัญมณีเม็ดใหญ่ กลุ่มลูกค้าหลักอยู่ในวัยทำงาน กลุ่มลูกค้ารองอยู่ในวัยรุ่น ราคาของเครื่องประดับราคาตั้งแต่ 150-20,000 หรือแล้วแต่การส่งทำจากลูกค้า (สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบพัฒนาเครื่องประดับ สามารถดูได้ใน ภาคผนวก ค หน้า 125)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

4.2.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องประดับ ตั้งแต่ประติมากรรมในสมัยอาณาจักรเจนละ เครื่องประดับสมัยอาณาจักรพูนัน และอาณาจักรทวารวดี ตะเกา(ต่างหู) และประเทียม(ประคำ) ทั้งรูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุ และกรรมวิธีการผลิต และจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แล้วนำไปออกแบบเครื่องประดับ และคัดเลือกชิ้นงานที่ครอบคลุมตามแนวคิดหลักการออกแบบเครื่องประดับ ด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยคำนึงถึงรูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีในการผลิต จำนวน 3 รูปแบบ และนำไปเขียนแบบในโปรแกรม Rhino เพื่อให้ดูสมจริงมากที่สุด จากนั้นนำรูปแบบที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ ประเมิน ได้รูปแบบเครื่องประดับและผลการประเมินดังนี้

ภาพที่ 4.1 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบที่ 1

จากภาพรูปแบบที่ 1 ผู้วิจัยออกแบบเครื่องประดับในแบบที่ไม่มีอัญมณีมาประกอบ ใช้รูปร่างรูปทรงกลมแบบประเก้อม ใช้ลวดลายใบไม้ ใช้กรรมวิธีแกะลายลงคำ มีหลายระดับชั้นเพื่อไม่ให้ชิ้นงานดูแบนราบ ใช้รูปแบบสร้อยแบบโอเปร่า (บริเวณท้อง) ขนาด 70-80 ซม. หรือ 28-30 นิ้วโดยประมาณ เวลาสวมใส่สร้อยจะอยู่บริเวณใต้ลิ้นปี่ส่วนมากเป็นสร้อยแฟร์ชั้น ซึ่งในร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเวียงสา สิบสองปันนา นิยมร้อยสร้อยให้มีความยาวขนาดนี้ แต่ส่วนมากเป็นวัสดุ หินสี ไข่มุกเทียม

ภาพที่ 4.2 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบที่ 2

จากภาพรูปแบบที่ 2 ผู้วิจัยออกแบบเครื่องประดับชุดนี้ในแบบไม่มีอัญมณี ขึ้นรูปเครื่องประดับให้มีความโค้งมน และลวดลาย โดยใช้ลวดลายใบไม้ ใช้รูปแบบสร้อยแบบโอเปร่า เหมือนกับรูปแบบที่ 1

ภาพที่ 4.3 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบที่ 3

จากภาพรูปแบบที่ 3 ผู้วิจัยออกแบบเครื่องประดับชุดนี้โดยมีอัญมณีประกอบใช้รูปร่างรูปทรงที่ประยุกต์มาจากสามเหลี่ยม และใช้อัญมณีกลม ใช้ลวดลายใบไม้ และใช้กรรมวิธีการผลิตแบบแกะลายลงคำ

ตารางที่ 4.1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ

รายการ	รูปแบบที่ 1			รูปแบบที่ 2			รูปแบบที่ 3		
	n = 5		ระดับความคิดเห็น	n = 5		ระดับความคิดเห็น	n = 5		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
ด้านความสวยงาม									
1. ความเหมาะสมของขนาดเครื่องประดับ	4.40	0.54	มาก	4.40	0.89	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
2. แหวน สร้อยคอ ต่างหูเข้าชุดกัน	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
3. ความลวดลายของโครงสร้างและวัสดุ	4.40	0.54	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด	4.20	0.44	มาก
4. การจัดวางลวดลายมีองค์ประกอบที่ลงตัวน่าสนใจ	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมของอัญมณีที่ใช้ในชิ้นงานได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง	-	-	-	-	-	-	4.00	0.00	มาก
6. กรรมวิธีการผลิตผลิตได้ตามรูปแบบ	4.20	0.44	มาก	4.80	0.44	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
7. ความประณีตของชิ้นงาน	4.40	0.54	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม	4.50	0.43	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.60	0.42	มากที่สุด
ด้านความคิดสร้างสรรค์									
1. ลวดลายนำมาออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	4.80	0.44	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
2. ลวดลายที่ใช้มีการตัดทอนอย่างลงตัว	4.40	0.54	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด	4.80	0.44	มากที่สุด
3. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ มีการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับโบราณกับเครื่องประดับสมัยปัจจุบันอย่างเหมาะสม	4.40	0.54	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน	4.20	0.44	มาก	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
5. รูปร่างรูปทรง ลวดลาย มีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.40	0.54	มาก	4.40	4.40	มาก	4.40	0.54	มาก
6. ความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการผลิตกับรูปแบบเครื่องประดับ	4.20	0.44	มาก	4.40	0.54	มาก	4.40	0.54	มาก
รวม	4.40	0.49	มาก	4.46	1.07	มาก	4.46	0.49	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	รูปแบบที่ 1			รูปแบบที่ 2			รูปแบบที่ 3		
	n = 5		ระดับความ คิดเห็น	n = 5		ระดับความ คิดเห็น	n = 5		ระดับความ คิดเห็น
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
ด้านประโยชน์ใช้สอย									
1. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่มีความเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน	4.40	0.54	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ชิ้นงานง่ายต่อการใช้งาน	4.20	0.83	มาก	4.40	0.54	มาก	4.40	0.54	มาก
3. เครื่องประดับมีความปลอดภัยไม่เกะกะเกี่ยวขณะสวมใส่	4.60	0.54	มากที่สุด	4.40	0.54	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
4. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ง่ายต่อการดูแลรักษา	4.40	0.54	มาก	4.40	0.54	มาก	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม	4.40	0.61	มาก	4.55	0.40	มากที่สุด	4.65	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 ผู้วิจัยนำรูปแบบเครื่องประดับทั้ง 3 รูปแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ จำนวน 5 ท่านทำการประเมิน และนำแบบประเมินความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับในขั้นต่อไป ดังนี้

ด้านความสวยงาม โดยภาพรวมของคุณลักษณะด้านต่างๆ ได้แก่ ความเหมาะสมของขนาดเครื่องประดับ แหวน สร้อยคอ ต่างหู เข้าชุดกัน ความลงตัวของโครงสร้างและวัสดุ การจัดวางลวดลายมีองค์ประกอบที่ลงตัวน่าสนใจ ความเหมาะสมของอัญมณีที่ใช้ในชิ้นงาน ได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง กรรมวิธีการผลิตผลิตได้ตามรูปแบบ ความประณีตของชิ้นงาน รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

เนื่องจากในด้านความสวยงาม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในรูปแบบที่ 1 รายข้อแหวน สร้อยคอ ต่างหู เข้าชุดกัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เมื่อเทียบกับรูปแบบที่ 2 และรูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เท่ากันทั้ง 2 รูปแบบ และในรายข้อความลงตัวของโครงสร้างและวัสดุ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) และ รูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อเทียบกับรูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$)

ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบตามรายชื่อดังกล่าว ได้แก่ รายชื่อ แหวน สร้อยคอ ต่างหูเข้าชุดกัน ในรูปแบบที่ 1 รายชื่อ ความลงตัวของการสร้างโครงสร้างและวัสดุ ในรูปแบบที่ 2 ไปพิจารณาเพื่อใช้ในการปรับปรุงเครื่องประดับต่อไป

ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมของคุณลักษณะด้านต่างๆ ได้แก่ ลวดลายที่ออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์จังหวัดสุรินทร์ ลวดลายที่ใช้มีการตัดทอนอย่างลงตัว เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่มีการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับโบราณกับเครื่องประดับสมัยปัจจุบันอย่างเหมาะสม ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน รูปร่างรูปทรง ลวดลาย มีความเหมาะสมกับการใช้งาน ความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการผลิตกับรูปแบบเครื่องประดับ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$) รูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$) รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ($\bar{X}=4.46$)

เนื่องจากด้านความคิดสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ในรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 รายชื่อลวดลายที่ออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) เมื่อเทียบกับรูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และในรายชื่อความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อเทียบกับรูปแบบที่ 2 และรูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบตามรายชื่อดังกล่าว ได้แก่ รายชื่อลวดลายที่นำมาออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์จังหวัดสุรินทร์ ในรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 รายชื่อความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน รูปแบบที่ 1 ไปพิจารณาเพื่อใช้ในการปรับปรุงเครื่องประดับต่อไป

ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยภาพรวมของคุณลักษณะด้านต่างๆ ได้แก่ เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่มีความเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน ชิ้นงานง่ายต่อการใช้งาน เครื่องประดับมีความปลอดภัยไม่เกะเกี้ยวขณะสวมใส่ เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ง่ายต่อการดูแลรักษา รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$) รูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$)

ตารางที่ 4.1.1 แสดงลำดับรวม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รูปแบบ	ด้านความสวยงาม		ด้านความคิดสร้างสรรค์		ด้านประโยชน์ใช้สอย		รวม		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
	(\bar{x})	(S.D)	(\bar{x})	(S.D)	(\bar{x})	(S.D)	(\bar{x})	(S.D)		
รูปแบบที่ 1	4.50	0.43	4.40	0.49	4.40	0.61	4.43	0.51	มาก	3
รูปแบบที่ 2	4.60	0.58	4.46	1.07	4.55	0.40	4.53	0.68	มากที่สุด	2
รูปแบบที่ 3	4.60	0.42	4.46	0.49	4.65	0.40	4.57	0.43	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 4.1.1 แสดงลำดับรวม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีผลดังนี้

รูปแบบที่ 1 ด้านความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.43$) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อยู่ในลำดับที่ 3

รูปแบบที่ 2 ด้านความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.53$) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในลำดับที่ 2

รูปแบบที่ 3 ด้านความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.57$) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในอันดับที่ 1

เนื่องจากรูปแบบที่ 3 มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ($\bar{X}=4.57$) อยู่ในอันดับที่ 1 แต่จากการพิจารณาในด้านความสวยงาม มีรายชื่อที่มีระดับความเหมาะสมมากกว่ารูปแบบที่ 3 ดังนี้ รูปแบบที่ 1 รายชื่อ แหวน สร้อยคอ ต่างหู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ($\bar{X}=5.00$) รูปแบบที่ 2 รายชื่อความลงตัวของสร้างโครงสร้างและวัสดุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ($\bar{X}=4.60$) ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีรายชื่อที่มีระดับความเหมาะสมมากกว่ารูปแบบที่ 3 ดังนี้ รูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 รายชื่อ ลวดลายที่ออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และในรายชื่อความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบตามรายชื่อดังกล่าว ไปพิจารณาเพื่อใช้ในการปรับปรุงเครื่องประดับให้มีความเหมาะสมในทุกด้านมากขึ้น ซึ่งได้รูปแบบดัง ภาพที่ 4.4 และนำไปผลิตเป็นต้นแบบต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 แหวน สร้อยคอ ต่างหู ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

สามารถวิเคราะห์ตามแบบประเมินความพึงพอใจได้ 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	9	9
	หญิง	91	91
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	36	36
	30-40 ปี	37	37
	41-50 ปี	17	17
	51 ปี ขึ้นไป	10	10
อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	21	21
	ข้าราชการ	35	35
	รัฐวิสาหกิจ	5	5
	ลูกจ้าง	22	22
	ธุรกิจส่วนตัว	15	15
	อื่นๆ ไปรตระนู	2	2
รายได้/เดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	33	33
	10,001-20,000 บาท	39	39
	20,001-30,000 บาท	16	16
	30,001 ขึ้นไป	12	12
ระดับการศึกษา	ม. 6 (ปวช.) หรือ ต่ำกว่า	31	31
	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	6	6
	ปริญญาตรี	56	56
	สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	7	7

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ระดับสูงสุดคือ เพศหญิง (ร้อยละ 91.0) อายุ 30-40 ปี (ร้อยละ 37.0) อาชีพรับราชการ(ร้อยละ 35.0) รายได้/เดือน 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 39.0) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 56.0) รองลงมา อายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 36.0) อาชีพลูกจ้าง (ร้อยละ 22.0)รายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 22.0) ระดับการศึกษา ม.6 (ปวช.) หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 31.0) ซึ่งข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตรงกับข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ผลิตและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำหน่ายเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่ว่า กลุ่มผู้สนใจซื้อผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมเครื่องประดับอยู่ในวัยทำงาน รองลงมาคือวัยรุ่น

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อผลิตภัณฑ์
หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่
ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจในรูปแบบของเครื่องประดับ โดย แบ่งเป็นด้าน
ความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย

รายการ	\bar{x}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านความสวยงาม			
1. ความสวยงามของลวดลายที่นำมาใช้	4.45	0.62	มาก
2. ความสวยงามของการจัดองค์ประกอบในตัวเรือน แหวน สร้อยคอ ต่างหู	4.31	0.66	มาก
3. ความสวยงามของอัญมณี ได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง	4.20	0.72	มาก
4. รูปแบบชิ้นงานสัมพันธ์กับอัญมณี	4.39	0.66	มาก
5. ความสัมพันธ์ของแต่ละชิ้นงานเข้าชุดกัน	4.47	0.68	มาก
6. ความประณีตของชิ้นงาน	4.39	0.75	มาก
รวม	4.36	0.68	มาก
ด้านความคิดสร้างสรรค์			
1. ลวดลายที่นำมาแสดงถึงเอกลักษณ์ของ อำเภอเขวาสิน รินทร์ จังหวัดสุรินทร์	4.15	0.64	มาก
2. ความเหมาะสมในการประยุกต์ ตัดทอนลวดลาย	4.23	0.66	มาก
3. ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของ ชิ้นงาน	4.10	0.67	มาก
4. รูปร่างและรูปทรงมีเอกลักษณ์ น่าสนใจ	4.31	0.72	มาก
5. ความเหมาะสมในการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับ โบราณกับรูปแบบเครื่องประดับสมัยปัจจุบัน	4.50	0.70	มากที่สุด
รวม	4.25	0.76	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	\bar{x}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านประโยชน์ใช้สอย			
1. มีขนาดเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน	4.34	0.72	มาก
2. ชี้นงานมีน้ำหนักเบาเหมาะกับการใช้งาน	4.50	0.65	มากที่สุด
3. สามารถประยุกต์ใช้งานได้หลายโอกาส	4.33	0.68	มาก
4. ชี้นงานสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามต้องการ	4.24	0.71	มาก
5. ชี้นงานมีความปลอดภัยไม่เกาะเกี่ยวขณะสวมใส่	4.42	0.66	มาก
6. รูปแบบง่ายต่อการดูแลรักษา	4.37	0.70	มาก
7. ราคามีความเหมาะสม	3.86	0.65	มาก
8. การบรรจุมีความเหมาะสมกับเครื่องประดับที่พัฒนาขึ้นใหม่	4.17	0.71	มาก
รวม	4.27	0.68	มาก
รวมทุกด้าน	4.29	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่ มีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็นทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้

ด้านความสวยงาม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) โดยสามารถเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ ความสัมพันธ์ของแต่ละชิ้นงานเข้าชุดกัน ($\bar{x} = 4.47$) ความสวยงามของลวดลายที่นำมาใช้ ($\bar{x} = 4.45$) รูปแบบชิ้นงานสัมพันธ์กับอัญมณี ($\bar{x} = 4.39$) ความประณีตของชิ้นงาน ($\bar{x} = 4.39$) ความสวยงามของการจัดองค์ประกอบในตัวเรือนแหวน สร้อยคอ ต่างหู ($\bar{x} = 4.31$) ความสวยงามของอัญมณี ได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง ($\bar{x} = 4.20$) ตามลำดับ

ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) โดยสามารถเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ ความเหมาะสมในการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับโบราณกับรูปแบบเครื่องประดับสมัยปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.50$) รูปร่างและรูปทรงมีเอกลักษณ์น่าสนใจ ($\bar{x} = 4.31$) ความเหมาะสมในการประยุกต์ ดัดทอนลวดลาย ($\bar{x} = 4.23$) ลวดลายที่นำมาแสดงถึงเอกลักษณ์ของ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ($\bar{x} = 4.15$) ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน ($\bar{x} = 4.10$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) โดยสามารถเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ ชี้นงานมีน้ำหนักเบาเหมาะกับการใช้งาน ($\bar{x} = 4.50$) ชี้นงานมีความปลอดภัยไม่เกาะเกี่ยวขณะสวมใส่ ($\bar{x} = 4.42$) รูปแบบง่ายต่อการดูแลรักษา ($\bar{x} = 4.37$) มีขนาดเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน ($\bar{x} = 4.34$) สามารถประยุกต์ใช้งานได้หลายโอกาส ($\bar{x} = 4.33$) ชี้นงานสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามต้องการ ($\bar{x} = 4.24$) การบรรจุมีความเหมาะสมกับเครื่องประดับที่พัฒนาขึ้นใหม่ ($\bar{x} = 4.17$) ราคามีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.86$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนของการวิจัยซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.2 ขอบเขตของการวิจัย

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.6 ผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นมา

5.1.2 ขอบเขตของการวิจัย

5.1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
ศึกษารูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีการผลิต

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ประชากร ได้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับในเขตอำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 หมู่บ้าน จำนวน 32 กลุ่ม (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเวาสินรินทร์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับในเขตอำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ใน 3 หมู่บ้าน โดยเจาะจงเลือกรายที่ใหญ่ที่สุด จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาตั้ง กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ข้อที่ 3

ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 613,603 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2551)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชม และเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 100 คน เป็นการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตามความคลาดเคลื่อน 10% ของ (Glenn 2004 cited in Yamane, 1967)

5.1.2.2 แหล่งที่มาของข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัยในการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการถ่ายภาพ
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้ทำเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร งานวิจัย บทความ เว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ มีดังนี้

- 5.1.3.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ เพื่อใช้สำหรับการศึกษาลักษณะทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย สัมภาษณ์ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับ ซึ่งจะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบ

5.1.3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ก่อนนำไปผลิต เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามด้านความสวยงาม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้าน ประโยชน์ใช้สอย

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

5.1.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ทดสอบความ พึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เครื่องประดับ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลดังนี้คือ

5.1.4.1 ศึกษาข้อมูลก่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ผู้วิจัย รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค กลุ่ม ผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาตัง กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์

5.1.4.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ประกอบด้วย

การนำข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ผลิตและจำหน่ายมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ และได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมเครื่องประดับประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู จำนวน 6 ชุด จากนั้นคัดเลือกรูปแบบ ที่ครอบคลุมกรอบแนวคิดหลักการออกแบบเครื่องประดับ ด้านความสวยงาม ด้านความคิด สร้างสรรค์ ด้านประโยชน์ใช้สอย ให้มากที่สุด คัดเลือกให้เหลือ 3 รูปแบบ จากนั้นนำไปเขียน แบบด้วยโปรแกรม Rhino เพื่อให้ชิ้นงานสมจริงมากที่สุด นำรูปแบบที่ได้จากการเขียนแบบไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญประเมิน และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินปรับปรุงรูปแบบ เครื่องประดับก่อนที่จะนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบต่อไป

5.1.4.3 การประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ประเมินโดยนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาเลือกซื้อหรือเยี่ยมชมร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ จำนวน 100 คน

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.5.1 ชั้นการศึกษา ข้อมูลในการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ นำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต ภาพถ่าย มาสรุปและแปลผลโดยการบรรยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.5.2 ขั้นการพัฒนา

นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในการประเมินผลงานการออกแบบมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

5.1.5.3 ขั้นการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย

นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 100 คน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

5.1.6 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.1.6.1 การศึกษาผลิตภัณฑ์ที่ลดกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1 ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทางด้าน ประติมากรรม เครื่องประดับ สมัยอาณาจักรพูนัน เครื่องประดับสมัยอาณาจักรทวารวดี เครื่องประดับตะเกา(ต่างหู) เครื่องประดับประเก้อม(ลูกประคำ) โดยศึกษา รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุและกรรมวิธีในการผลิต ผลปรากฏว่า รูปร่างรูปทรงเครื่องประดับส่วนมาก เป็นรูปทรงเลขาคณิต ได้แก่ สามเหลี่ยม วงกลม รองลงมาคือรูปทรงที่เลียนแบบผลไม้ ลวดลาย เป็นลวดลายที่เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้ วัสดุและกรรมวิธีการผลิตมี 2 ลักษณะ คือ การประสานติดหลายระดับชั้น ในตะเกา(ต่างหู) และการแกะลายลงคำในประเก้อม(ลูกประคำ)

2 กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาคัง กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์ เห็นว่า จุดเด่นของเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ตะเกา(ต่างหู) และ ประเก้อม(ลูกประคำ) นอกเหนือจากตะเกาและประเก้อม ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบโดยการผสมผสานรูปแบบโบราณกับรูปแบบใหม่ที่ทันสมัยขึ้น ลักษณะเครื่องประดับที่ได้รับความนิยม คือ เครื่องประดับที่ไม่มีอัญมณี และมีอัญมณีเม็ดใหญ่ กลุ่มลูกค้าหลักอยู่ในวัยทำงาน กลุ่มลูกค้ารองอยู่ในวัยรุ่น ราคาของเครื่องประดับราคาตั้งแต่ 150-20,000 หรือแล้วแต่การส่งทำจากลูกค้า ผู้วิจัยจึงสรุปได้ดังนี้ เครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ มีรูปร่างรูปทรง เลขาคณิต ได้แก่ รูปทรงเหลี่ยม รูปทรงกลม รองลงมาคือรูปทรงเลียนแบบผลไม้ ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้ วัสดุและกรรมวิธีการผลิต เป็นวัสดุเงินใช้กรรมวิธีการผลิตแบบประสานติดเป็นชั้นๆ และการแกะลายลงคำ

5.1.6.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ลดกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับมีความเห็นว่า เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$) ซึ่งได้ให้คำแนะนำ โดยให้ปรับปรุงเรื่องของ แหวน สร้อยคอ ต่างหูต้องเข้าชุดกันให้มากกว่านี้ และปรับเรื่องความลงตัวของสร้างโครงสร้างและวัสดุ เช่น ความโค้งมนของรูปทรงที่ประยุกต์มาจากสามเหลี่ยมควรมีความโค้งมนมากกว่านี้เพื่อให้สอดคล้องกับอัญมณีรูปทรงกลม และลวดลายที่นำมาออกแบบใหม่ต้องบ่งบอกถึงเอกลักษณ์อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ให้มากขึ้น คือตัดลวดลายที่ไม่จำเป็นออกและใส่ลวดลายใบไม้เข้าไปแทน ตลอดจนควรมีการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงานเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มสร้อยคออีก 1 ชั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ดังนี้ ด้านความสวยงาม มีความเหมาะสมทั้งขนาด และแหวน สร้อยคอ ต่างหูมีความเหมาะสมเข้าชุดกัน ความลงตัวโครงสร้างและวัสดุ การจัดวางลวดลายองค์ประกอบน่าสนใจ อัญมณีที่ใช้มีความเหมาะสมทั้ง สี ขนาด รูปร่าง อีกทั้งกรรมวิธีการผลิตผลิตได้ตามรูปแบบ และชิ้นงานมีความประณีต ($\bar{x}=4.60$; S.D=0.42) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ลวดลายนำมาออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ลวดลายที่ใช้มีการตัดทอนอย่างเหมาะสม มีการผสมผสานเครื่องประดับรูปแบบโบราณกับเครื่องประดับสมัยใหม่อย่างเหมาะสม มีความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน มีความเหมาะสมของรูปร่างรูปทรง ลวดลาย มีความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการผลิตกับรูปแบบเครื่องประดับ ($\bar{x}=4.46$; S.D=0.49) ด้านประโยชน์ใช้สอย เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่มีความเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน ชิ้นงานปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามต้องการ มีความปลอดภัยไม่เกาะเกี่ยวขณะสวมใส่ และง่ายต่อการดูแลรักษา ($\bar{x}=4.46$; S.D=0.40)

5.1.6.3 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ นักท่องเที่ยวจำนวน 100 คน มีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับที่พัฒนาขึ้นใหม่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) ด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) ด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถอภิปรายผลได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่า เครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ มีรูปร่างรูปทรง เรขาคณิต ได้แก่ รูปทรงเหลี่ยม รูปทรงกลม รองลงมาคือรูปทรงเลียนแบบผลไม้ ลวดลาย เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้ วัสดุและกรรมวิธีการผลิต เป็นวัสดุเงินใช้กรรมวิธีการผลิตแบบประสานคิดเป็นชั้นๆ และการแกะลายลงคำ

สอดคล้องกับการวิจัยของ อารีย์ ทองแก้ว (2537 : 1) เรื่องหัตถกรรมเครื่องเงินเมืองสุรินทร์ กล่าวว่า การแกะสลักเครื่องเงินเป็นลายต่างๆ นับว่าเป็นศิลปะที่สำคัญมาก เครื่องเงินจะงดงามหรือไม่ขึ้นอยู่กับรูปทรงและการแกะสลักลวดลายเป็นสำคัญ ชาวบ้านในอดีตมีชีวิตผูกพันกับธรรมชาติรอบกาย เช่น ต้นไม้ ผลไม้ สัตว์ แมลง เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งที่อยู่รอบตัวในชีวิตประจำวัน จึงได้ลอกเลียนแบบธรรมชาติลงบนเครื่องประดับ และสอดคล้องกับ สุทัสนา สุทธิกุลสมบัติ(2539 : 45) เรื่อง การผลิตและจำหน่ายประเก้อม ตำบลเขวาสินรินทร์ กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่าผู้ผลิตต้อง สร้างสินค้าให้มีคุณภาพอย่างประณีต สร้างสรรค์แบบและลวดลายให้แตกต่างจากที่อื่น โดยอนุรักษ์แบบเก่าโบราณ และผสมผสานกับสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ลวดลายต่างๆตามปราสาท

5.2.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู

การประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับ ทั้งนี้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู สอดคล้องกับ วัฒนะ จูชะวิภาต (2545 : 73-113) เรื่อง หลักการออกแบบเครื่องประดับ กล่าวว่าไว้ว่า แม้ว่าลักษณะเด่นของงานออกแบบเครื่องประดับจะเน้นที่ความสวยงามประการแรก หากแต่เรื่องหน้าที่ใช้สอย ความทนทาน ก็เป็นสิ่งที่นักออกแบบควรคำนึงถึงด้วยเช่นกัน การออกแบบที่ดีต้องวางโครงสร้างของงานอย่างพอดีเลือกใช้วัสดุให้ตรงกับแบบและลวดลายและหน้าที่ใช้สอยและความทนทานของวัสดุที่ใช้ให้สัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ (2526:63-71) เรื่อง ศิลปะเครื่องประดับ กล่าวว่าไว้ว่า การออกแบบเครื่องประดับในปัจจุบันเน้นเรื่องความเรียบง่ายของรูปทรง ออกแบบให้สัมพันธ์กับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และลักษณะของเครื่องประดับที่ดี ต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างวัสดุ มีความสวยงามและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถดัดแปลงใช้ในกรณีอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

5.2.3 ประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความสวยงาม สอดคล้องกับ วัฒนะ จูชะวิภาต (2545 : 73-113) เรื่อง หลักการออกแบบเครื่องประดับ กล่าวว่าไว้ว่า ความงามเป็นเรื่องมุมมองของแต่ละคน อย่างไรก็ตามมีหลักใน

การออกแบบอยู่ 3 ประการ 1) ความเป็นหน่วยเดียวกันต้องคำนึงถึงภาพรวมของงานออกแบบเป็นกลุ่มก้อน มองทุกอย่างให้สัมพันธ์กันหมด แล้วจึงค่อยพิจารณาส่วนย่อย ส่วนต่างๆต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกัน 2) ความสมดุลของเครื่องประดับอาจนำหลักการสมดุลแบบเท่ากันและไม่ว่ากันมาใช้แก้ปัญหาด้านมุมมอง และไม่รู้ตีก็ผิดสัดส่วนผิดมาตรฐาน 3) ความสัมพันธ์ทางศิลปะต้องแสดงความเป็นจุดเด่นเพียงหนึ่งเดียว และไม่ควรมีส่วนประกอบที่สร้างความน่าสนใจอื่นประกอบ เช่น ความถี่ห่างในตัวของช่องไฟ และจังหวัดในตัวของชิ้นงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์สอดคล้องกับ กิตติคุณ ศักดา ศิริพันธ์(ราชบัณฑิต) เรื่อง อัญมณีและเครื่องประดับ กล่าวไว้ว่า อัญมณีและเครื่องประดับไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่ในหลายประเทศทั่วโลก อัญมณีและเครื่องประดับยังมีความหมายหรือนัยยะในเชิงวัฒนธรรมอีกด้วย ด้านประโยชน์ใช้สอย และสอดคล้องกับ วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ (2526:52) เรื่อง ศิลปะเครื่องประดับ กล่าวไว้ว่า ช่างทำเครื่องประดับจะเลือกหินหรือโลหะที่มีราคาแพงไม่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย เลือกวัสดุชนิดที่มีความแข็งแรงและทรงตัวได้ดี และพิจารณาจากวัสดุที่มีอยู่เป็นสำคัญ และสอดคล้องกับแนวโน้มการออกแบบเครื่องประดับปี 2553 เรื่อง T.J.F trend book 2011 กล่าวว่า ID-Evolution เป็นรูปแบบเครื่องประดับที่มีแรงบันดาลใจจากรูปแบบเก่าโบราณนำมาผสมผสานรูปแบบใหม่ทำให้ดูมีคุณค่าทางด้านจิตใจ และควมมีราคาด้วยการใช้อัญมณีเม็ดใหญ่

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. นอกจากความสวยงามของเครื่องประดับที่ผลิตแล้ว ควรเพิ่มประโยชน์ใช้สอยให้ได้มากกว่า 1 อย่าง เช่น สร้อยคอที่ผู้วิจัยออกแบบสามารถใส่ได้ 3 ลักษณะ คือ ใส่เฉพาะสร้อยเส้นบน ใส่จี้กับสร้อยแบบอื่น และใส่รวมกันเป็น 2 ชั้น
2. สามารถพัฒนาเป็นเครื่องประดับประเภทต่างๆได้ เช่น ที่ติดผม เข็มกลัด กำไล
3. สามารถพัฒนาให้มีการผสมผสานเทคนิคการประสานติดให้ได้หลายระดับชั้น แบบตะเกา กับเทคนิคแกะลายลงคำแบบประเก้อม เพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยที่ต้องคำนึงถึง การออกแบบด้านความสวยงามควบคู่ไปกับกรรมวิธีการผลิตที่เป็นแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะการแกะลายลงคำถือเป็นเอกลักษณ์เครื่องเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์และต้องคำนึงถึงการใช่วิธีความคิดสร้างสรรค์ในการนำลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์มาใช้ในชิ้นงาน โดยควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สามารถนำลวดลายของประเพณีทั้ง 13 ลายมาใช้ในการออกแบบ
2. ลวดลายทำได้หลายวิธีในงานชิ้นเดียวกัน เช่น การแกะลายลงคำร่วมกับการฉลุลาย เพื่อให้ชิ้นงานโปร่งเบาและประหยัดต้นทุนมากขึ้น
3. ควรมีการประยุกต์รูปทรงเครื่องประดับให้มีความหลากหลายมากกว่านี้
4. สามารถนำวัสดุอื่นๆในท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับวัสดุเงิน เช่น ฝ้ายไหม ไม้ เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับกลุ่มลูกค้าและประหยัดต้นทุนขึ้น และหากมีการนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ร่วม ควรมีการออกแบบหรือสาริตวิธีการให้ผู้ผลิตและจำหน่ายได้เห็นความหลากหลาย
5. ควรจัดตู้แสดงสินค้าให้เกิดความน่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กิตติคุณ ศักดา ศิริพันธุ์ (ราชบัณฑิต). 2552. **อัญมณีในเครื่องประดับ**. กรุงเทพฯ : บริษัทด้านอุตสาหกรรมพิมพ์ จำกัด.
- กรมศิลปากร. กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. 2535. **ฉนิมพิมพาภรณ์**. กรุงเทพฯ จรรยา มาณะวิท, และคณะ. 2533. **แหล่งท่องเที่ยวอีสานล่าง**. กรุงเทพฯ
- เจริญ ไวรวิจันกุล และคณะ. 2536. **แหล่งสุรินทร์อารยธรรมโบราณ**. สุรินทร์ : รุ่งอรุณเกียรติ ออฟเซ็ท.
- บล็อกแก๊งค์ดอทคอม. **การแต่งกายของชาวพุนัน**. สืบค้นข้อมูล วันที่ 15/08/2552 : <http://www.Bloggang.com/viewdiary.php?id=monfleet&month=012010&date=03&group=121&gblog=4>
- วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2548. **หลักการและแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : Idesign Publishing.
- วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ. 2526. **ศิลปะเครื่องประดับ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สันติศิริ.
- วัฒนะ จุฑะวิภาต. 2545. **การออกแบบเครื่องประดับ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิริ ผาสุก และคณะ. 2536. **สุรินทร์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : เอสแอนด์ จี กราฟฟิค.
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ(องค์การมหาชน). 2552. **ครุศิลป์ของแผ่นดิน 1**. กรุงเทพฯ
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ(องค์การมหาชน). 2551. **วิธีการและเทคนิคการทำประเก้อม**. สืบค้นข้อมูล วันที่ 15/08/2552 http://www.elibrary.sacict.net/th/edocuments/silversmith/index.php?SECTION_ID=882
- ส่วนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2548. **อัญมณีและเครื่องประดับ**. กรุงเทพฯ
- สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2551. **เทคนิคการฝังอัญมณี เสน่ห์แห่งเครื่องประดับ**. สืบค้นข้อมูลวันที่ 10/09/2552 : <http://www.ranthon.com /smf/ index.php?topic=16124.0>
- สุทัศนาศูทริกุลสมบัติ. 2539. **การผลิตและจำหน่ายประเก้อม ตำบลเขวาสินรินทร์**. จ.สุรินทร์.
- สมัย สุทธิธรรม. 2542. **สุรินทร์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

อารีย์ ทองแก้ว. 2549. วัฒนธรรมท้องถิ่นสุรินทร์. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
 โอบุช เนชั่นคอกคอก. 2550. ลวดลายดอกไม้บนมงกุฎอัครราชที่มณฑลสุรินทร์อีสานใต้.

สืบค้นข้อมูล วันที่ 18/08/2552 : http://www.ubru.ac.th/ccu/webboardkhmer_/View.php?No=1521

โอเชียนสไมล์คอมคอม. สถาปัตยกรรมขอมโบราณ. สืบค้นข้อมูล วันที่ 22/09/2552 :

<http://www.oceansmile.com/KHM/AngkorArt.htm>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

- หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
- หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย
- หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย
- หนังสือการตอบรับการตีพิมพ์บทความวารสารวิชาการ “ศิลปกรรมบูรพา”

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / ๑๖๕๕

วันที่ ๑๔ มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

ด้วย นางสาวมณฑนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สารินุต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อภิศักดิ์ สีนุทภัค เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยไปในงานวิจัยของ นางสาวมณฑนา ทองสุพล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

(ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / 0844

วันที่ ๔๒ มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ธนศ ภิรมย์การ

ด้วย นางสาวมณฑนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ
อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สารินุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
และ ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวมณฑนา ทองสุพล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบ
แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสเสกข์ ศรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / กธ ๕๕

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา

ด้วย นางสาวฉันทนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ
อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สารินุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
และ ดร.อภิศักดิ์ สีนุจักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณา
แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจแบบสอบถามครั้งที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวฉันทนา ทองสุพล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบ
แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระเสกข์ จิรมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 0871

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒4 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริศนา บุญศักดิ์

ด้วย นางสาวมณฑนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุบลศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อภิศักดิ์ สินธุภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุดมศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัยของนางสาวมณฑนา ทองสุพล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-529-7149

เห็นสมควรให้นำเสนอไปผลิตได้
มีศ.ดร. อุบลศักดิ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริศนา บุญศักดิ์)

ที่ ศธ 0524.04/ 0871

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๔ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย

เรียน นายณัฐวัฒน์ สุ่มเท็ก

ด้วย นางสาวมณฑนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ ออแกนเวา สีนรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุดมศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย ของนางสาวมณฑนา ทองสุพล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสเสกข์ ศรีเบษสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-529-7149

DESTANER ๒๕๕๓ จำกัด

ที่ ศช 0524.04/ 0871

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕4 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย

เรียน นายเฉลิมชัย พิศโสระ

ด้วย นางสาวมณฑนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สารินุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อภิศักดิ์ สินธุภัก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัยของนางสาวมณฑนา ทองสุพล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสเสกข์ ตรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-529-7149

(นาย เฉลิมชัย)

(นาย พิศโสระ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0871

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๔ มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย

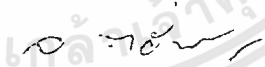
เรียน นายป่วน เจียวทอง

ด้วย นางสาวมณฑนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อภิศักดิ์ สิ้นธุภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัยของนางสาวมณฑนา ทองสุพล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรเสกข์ ศรีเชษฐบุตร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

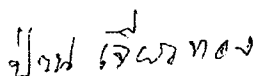
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-529-7149

ป่วน เจียวทอง

ที่ ศท 0524.04/ 1200

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

27 เมษายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวอ่อน เหลือสั้น

(ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับบ้านนาโพธิ์)

ด้วย นางสาวฉันทนา ทองสุพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” โดยมี รศ.อุคมศักดิ์ สารินุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อภิศักดิ์ สิ้นธุภัก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบและผลิตเครื่องประดับเพื่อการวิจัยของนางสาวฉันทนา ทองสุพล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสเสกข์ ศรีเมธสุนทร)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-529-7149

ที่ ศธ ๖๖๒๐.๑/ ๗/๕๗

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ค.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๗๑๓๑

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง การตอบรับการตีพิมพ์บทความวารสารวิชาการ "ศิลปกรรมบูรพา"

เรียน คุณมัณฑนา ทองสุพล

ตามที่ท่านได้ส่งบทความงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์" เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ "ศิลปกรรมบูรพา" ทางคณะกรรมการจัดพิมพ์วารสาร ได้พิจารณาและจัดส่งบทความงานวิจัยของท่าน ให้คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวิชาการ (Peer Review) พิจารณาแล้ว โดยในกรณีต้องมีการปรับแก้พร้อมข้อเสนอแนะ ทางกองบรรณาธิการจะดำเนินการแจ้งให้ท่านผู้ส่งบทความได้ปรับแก้เนื้อหาบทความวิจัย จนแล้วเสร็จสมบูรณ์ ตามข้อเสนอแนะของกรรมการกลั่นกรอง

ในการนี้ ทางกองบรรณาธิการขอแจ้งให้ทราบว่าบทความวิจัยของท่านจะได้รับการลงตีพิมพ์วารสารปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ ประจำภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ซึ่งจะเผยแพร่ในเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ นี้ และจะดำเนินการจัดส่งวารสารให้ท่านในโอกาสต่อไป

คณะศิลปกรรมศาสตร์ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง)

บรรณาธิการ

สำนักงานคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

โทรศัพท์ (๐๓๘) ๑๐๒๒๒๒ ต่อ ๒๕๑๐ ๒๕๑๑

โทรสาร (๐๓๘) ๓๕๑๐๔๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
- แบบประเมินผลงานการออกแบบ (ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ)
- แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย

แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

เรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

โดย นางสาวมัณฑนา ทองสุพล

ชื่อ-สกุล.....

ชื่อกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย.....

ประสบการณ์ทำงานการผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับ.....

1. ท่านได้รับการถ่ายทอดกรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับมาจากที่ใด.....

2. ลวดลายที่นำมาใช้ในการออกแบบเครื่องประดับมีที่มาจากอะไร.....

3. อธิบายจุดเด่นของเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์.....

4. หากมีการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับ ท่านคิดว่าควรเป็นไปในทิศทางใด

ผสมผสานรูปแบบ โบราณกับรูปแบบใหม่ที่ทันสมัย

รูปแบบใหม่ที่ทันสมัย

อื่นๆ.....

5. ลักษณะเครื่องประดับที่ได้รับความนิยมประกอบด้วยอัญมณีแบบใดมากที่สุด

ใช้อัญมณีขนาดใหญ่

ใช้อัญมณีเม็ดเล็กหลายๆเม็ด

ไม่ใช้อัญมณี (งานเกลี้ยง)

อื่นๆ

**แบบสอบถามเพื่อประเมินผลงานออกแบบ
(ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ)**

**เรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ
อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์**

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นใหม่

นางสาวมณฑนา ทองสุพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2553

แบบสอบถามเพื่อประเมินผลงานออกแบบ

(ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ)

เรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

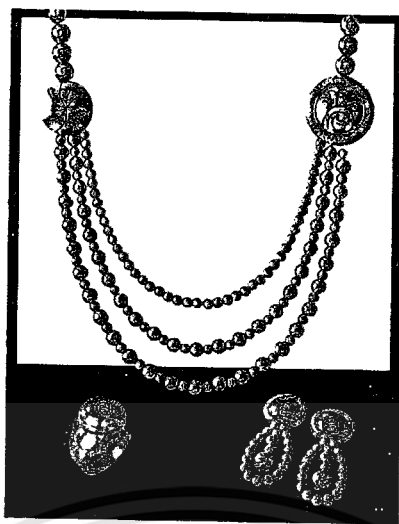
โดย นางสาวมณฑนา ทองสุพล

ตอนที่ 1 ประเมินความพึงพอใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในด้าน ความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ ประโยชน์ใช้สอย

คำชี้แจง: พิจารณาแบบร่างของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ใน แต่ละรูปแบบ แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ตามระดับความพึงพอใจในด้านต่างๆของท่าน

1.1 ท่านมีความพึงพอใจในผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แต่ละรูปแบบในระดับใด

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รูปแบบที่ 1

ผลงานการออกแบบ : รูปแบบที่ 1

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านความสวยงาม	ระดับความเหมาะสมรูปแบบที่ 1				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมของขนาดเครื่องประดับ					
2. แหวน สร้อยคอ ต่างหู เข้าชุดกัน					
3. ความลงตัวของ โครงสร้างและวัสดุ					
4. การจัดวางลวดลายมีองค์ประกอบที่ลงตัวน่าสนใจ					
5. ความเหมาะสมของอัญมณี ที่ใช้ในชิ้นงานได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง					
6. กรรมวิธีการผลิตผลิตได้ตามรูปแบบ					
7. ความประณีตของชิ้นงาน					
ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านความคิดสร้างสรรค์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ลวดลายที่นำมาออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเวียงสา จังหวัด สุรินทร์					
2. ลวดลายที่ใช้มีการคัดลอกอย่างลงตัว					
3. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ มีการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับโบราณ กับเครื่องประดับสมัยปัจจุบัน อย่างเหมาะสม					
4. ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน					
5. รูปร่างรูปทรง ลวดลาย มีความเหมาะสมกับการใช้งาน					
6. ความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการผลิตกับรูปแบบเครื่องประดับ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่มีความเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน					
2. ชิ้นงานง่ายต่อการใช้งาน					
3. เครื่องประดับมีความปลอดภัยไม่เกาะเกี่ยวขณะสวมใส่					
4. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ง่ายต่อการดูแลรักษา					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอนณะ

.....

.....

.....

รูปแบบที่ 2

ผลงานการออกแบบ : รูปแบบที่ 2

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านความสวยงาม	ระดับความเหมาะสมรูปแบบที่ 2				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมของขนาดเครื่องประดับ					
2. แหวน สร้อยคอ ต่างหู เข้าชุดกัน					
3. ความลวดลายของโครงสร้างและวัสดุ					
4. การจัดวางลวดลายมีองค์ประกอบที่ลงตัวน่าสนใจ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

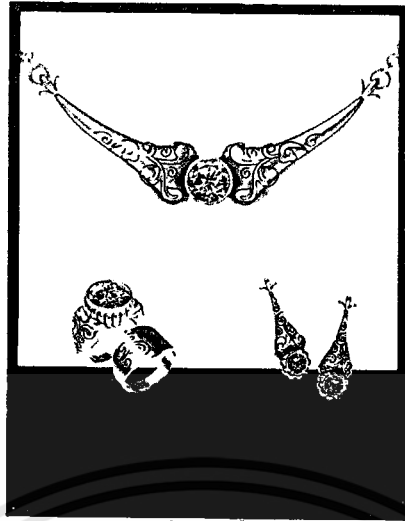
5. ความเหมาะสมของอัญมณีที่ใช้ในชิ้นงาน ได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง					
6. กรรมวิธีการผลิตผลิตได้ตามรูปแบบ					
7. ความประณีตของชิ้นงาน					
ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านความคิดสร้างสรรค์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ลวดลายที่นำมาออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัด สุรินทร์					
2. ลวดลายที่ใช้มีการคัดลอกอย่างเหมาะสม					
3. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ มีการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับโบราณ กับเครื่องประดับสมัยปัจจุบัน อย่างเหมาะสม					
4. ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน					
5. รูปร่างรูปทรง ลวดลาย มีความเหมาะสมกับการใช้งาน					
6. ความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการผลิตกับรูปแบบเครื่องประดับ					
ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่มีความเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน					
2. ชิ้นงานง่ายต่อการใช้งาน					
3. เครื่องประดับมีความปลอดภัยไม่เกาะเกี่ยวขณะสวมใส่					
4. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ง่ายต่อการดูแลรักษา					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

รูปแบบที่ 3

ผลงานการออกแบบ : รูปแบบที่ 3

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านความสวยงาม	ระดับความเหมาะสมรูปแบบที่ 3				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความเหมาะสมของขนาดเครื่องประดับ					
2. แหวน สร้อยคอ ต่างหู เข้าชุดกัน					
3. ความลวดลายของโครงสร้างและวัสดุ					
4. การจัดวางลวดลายมีองค์ประกอบที่ลงตัวน่าสนใจ					
5. ความเหมาะสมของอัญมณี ที่ใช้ในชิ้นงาน ได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง					
6. กรรมวิธีการผลิตผลิตได้ตามรูปแบบ					
7. ความประณีตของชิ้นงาน					
ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านความคิดสร้างสรรค์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ลวดลายที่นำมาออกแบบใหม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัด สุรินทร์					
2. ลวดลายที่ใช้มีการคัดลอกอย่างเหมาะสม					
3. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ มีการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับโบราณ กับเครื่องประดับสมัยปัจจุบัน อย่างเหมาะสม					
4. ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน					
5. รูปร่างรูปทรง ลวดลาย มีความเหมาะสมกับการใช้งาน					
6. ความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการผลิตกับรูปแบบเครื่องประดับ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่มีความเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน					
2. ชิ้นงานง่ายต่อการใช้งาน					
3. เครื่องประดับมีความปลอดภัยไม่เกาะเกี่ยวขณะสวมใส่					
4. เครื่องประดับที่ออกแบบใหม่ง่ายต่อการดูแลรักษา					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวมณฑนา ทองสุพล

นักศึกษาริปัญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยเรื่อง

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประเภท แหวน สร้อยคอ ต่างหู
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับเงิน อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

นางสาวมณฑนา ทองสุพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน และกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

1.1 เพศ ชาย หญิง**1.2 อายุ** ต่ำกว่า 30 ปี 30-40 ปี 41-50 ปี 51 ปี ขึ้นไป**1.3 อาชีพ** นักเรียน / นักศึกษา ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้าง ธุรกิจส่วนตัว อื่น ๆ โปรดระบุ**1.4 รายได้ / เดือน** ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,000 - 20,000 บาท 20,001 - 30,000 บาท 30,001 บาทขึ้นไป**1.5 ระดับการศึกษา** ม.6 (ปวช.) หรือต่ำกว่า อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจในรูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง : พิจารณารูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างตามระดับความพึงพอใจในด้านต่างๆของท่าน

5 หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3 หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1 หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

คุณลักษณะด้านความสวยงาม คิดสร้างสรรค์ ประโยชน์ใช้สอย	ระดับความพึงพอใจในรูปแบบเครื่องประดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านความสวยงาม					
1. ความสวยงามของลวดลายที่นำมาใช้					
2. ความสวยงามของการจัดองค์ประกอบในตัวเรือน แหวน สร้อยคอ ต่างหู					
3. ความสวยงามของอัญมณี ได้แก่ สี ขนาด รูปร่าง จำนวน					
4. รูปแบบชิ้นงานสัมพันธ์กับอัญมณี					
5. ความสัมพันธ์ของแต่ละชิ้นงานเข้าชุดกัน					
6. ความประณีตของชิ้นงาน					
ด้านความคิดสร้างสรรค์					
1. ลวดลายที่นำมาแสดงถึงเอกลักษณ์ของ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์					
2. ความเหมาะสมในการประยุกต์ ดัดทอนลวดลาย					
3. ความเหมาะสมในการเล่นระดับความซับซ้อนของชิ้นงาน					
4. รูปร่างและรูปทรงมีเอกลักษณ์ น่าสนใจ					
5. ความเหมาะสมในการผสมผสานรูปแบบเครื่องประดับ โบราณ กับรูปแบบเครื่องประดับสมัยปัจจุบัน					
ด้านประโยชน์ใช้สอย					
1. มีขนาดเหมาะสมกับสรีระผู้ใช้งาน					
2. ชิ้นงานมีน้ำหนักเบาเหมาะสมกับการใช้งาน					
3. สามารถประยุกต์ใช้งานได้หลายโอกาส					
4. ชิ้นงานสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามต้องการ					
5. ชิ้นงานมีความปลอดภัยไม่เกาะเกี่ยวขณะสวมใส่					
6. รูปแบบง่ายต่อการดูแลรักษา					
7. ราคามีความเหมาะสม					
8. การบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสม กับเครื่องประดับที่พัฒนาใหม่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวมณฑนา ทองสุพล

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ภาคผนวก ค

- สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบพัฒนาเครื่องประดับ
- ภาพการออกแบบและเขียนแบบเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบพัฒนาเครื่องประดับ

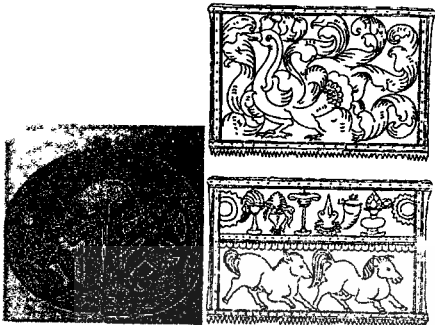
ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องประดับของอำเภอเขวาสินรินทร์ ด้านรูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุกรรมวิธีการผลิต ศึกษาทั้งทางประติมากรรมสมัยอาณาจักรเจนละที่ปรากฏใน จังหวัดสุรินทร์ โบราณวัตถุสมัยอาณาจักรฟูนัน และทวารวดี และเครื่องประดับโบราณอำเภอ เขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่มีในปัจจุบัน ซึ่งพบว่า ข้อมูลด้านรูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุ กรรมวิธีการผลิตเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ มีรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ วงกลม สามเหลี่ยม กรวย และมีรูปทรงที่เลียนแบบผลไม้ ลวดลายส่วนมากมาจากลวดลายธรรมชาติ ได้แก่ ดอกไม้ ใบไม้ ไข่สัตว์ สัตว์ทึบ ดินุก ทองคำ และมีอัญมณีในบางชิ้นงาน แต่ในปัจจุบัน ใช้เงินเป็นวัสดุหลัก และใช้กรรมวิธีฉลุ ประสานติดเป็นชั้นๆ และการแกะลายลงคำ ซึ่งผู้วิจัยได้ สรุปเป็นตารางโดยแยกเป็นข้อมูลที่มาจากประติมากรรม โบราณวัตถุ และเครื่องประดับอำเภอ เขวาสินรินทร์ในปัจจุบัน ดังนี้

ตารางสรุป รูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุกรรมวิธีการผลิต แบ่งเป็นข้อมูลประติมากรรม โบราณวัตถุ และเครื่องประดับ โบราณอำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ที่มีในปัจจุบัน

ข้อมูลเครื่องประดับ	รูปร่างรูปทรงของเครื่องประดับ	ลวดลาย	วัสดุกรรมวิธีผลิต
สมัยอาณาจักรเจนละ พบในประติมากรรม	วงกลม สามเหลี่ยม กรวย	ดอกไม้ ใบไม้ (มีการใช้เส้นที่มี ความโค้งมน อ่อนช้อย)	แกะสลัก เป็นรูป เครื่องประดับประดับ เทพเจ้าเล่าเรื่องราว ท่ามกลางสายพรรณ พกฤษยา

เครื่องประดับที่ได้จากข้อมูลสมัยอาณาจักรเจนละ เป็นข้อมูลทางประติมากรรม ที่ช่างผู้ แกะสลัก แกะสลักเครื่องประดับประกอบบนตัวเทพเจ้า เครื่องประดับมี รูปร่างรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ วงกลม สามเหลี่ยม กรวย มีลวดลาย ดอกไม้ ใบไม้ วัสดุกรรมวิธีการผลิตไม่ปรากฏวัสดุ จริง เป็นเพียงแต่การแกะสลักบนทับหลัง ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องราวท่ามกลางสายพรรณพฤษยา

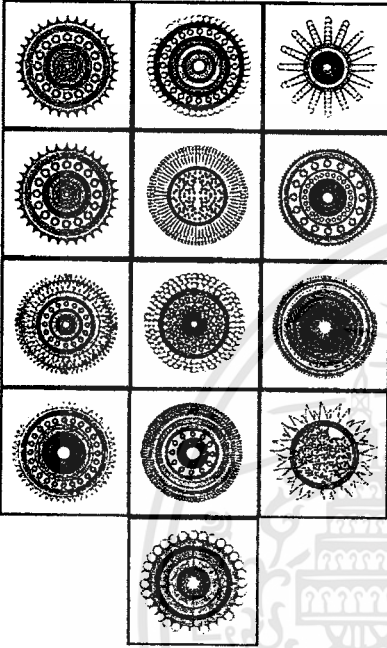
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเครื่องประดับ	รูปร่างรูปทรงของเครื่องประดับ	ลวดลาย	วัสดุกรรมวิธีผลิต
โบราณวัตถุสมัยอาณาจักรฟูนัน 	วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม กรวย	ดอกไม้ สัตว์ คน (มีการใช้ เส้นที่มีความ โค้งมนอ่อน ช้อย)	ใช้วัสดุสัมฤทธิ์ แกะลาย ฉลุลาย

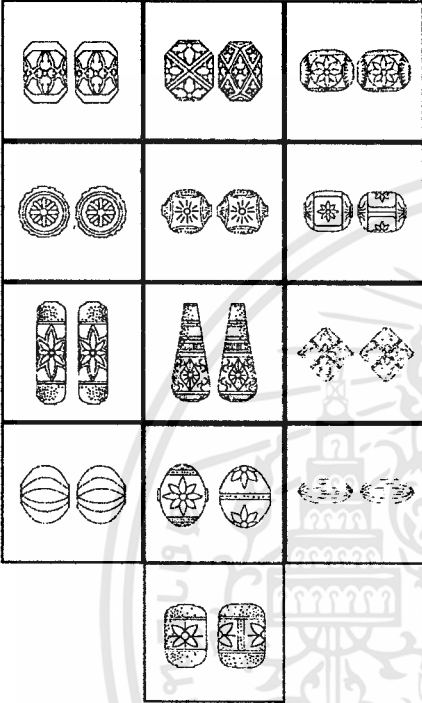
เครื่องประดับที่ได้จากข้อมูลสมัยอาณาจักรฟูนัน เครื่องประดับมีรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม กรวย มีลวดลาย ดอกไม้ สัตว์ คน ใช้วัสดุสัมฤทธิ์ กรรมวิธีผลิต แกะลาย และฉลุลาย

ข้อมูลเครื่องประดับ	รูปร่างรูปทรงของเครื่องประดับ	ลวดลาย	วัสดุกรรมวิธีผลิต
โบราณวัตถุสมัยอาณาจักรทวารวดี 	วงกลม สามเหลี่ยม	ลายดอกไม้	ตีบุก ทองคำเกลี้ยง ประดับอัญมณี แกะ ลาย และฉลุลาย

เครื่องประดับที่ได้จากข้อมูลสมัยอาณาจักรทวารวดี เครื่องประดับมีรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ วงกลม สามเหลี่ยม มีลวดลายเป็นลายดอกไม้ ใช้วัสดุ ตีบุก และทองคำ ใช้กรรมวิธีการผลิตแกะลาย และฉลุลาย

ข้อมูลเครื่องประดับ	รูปร่างรูปทรงของเครื่องประดับ	ลวดลาย	วัสดุกรรมวิธีผลิต
<p>ตะเกา (ต่างหู) โบราณ เป็นเครื่องประดับ ที่มีในอำเภอเขวาสินรินทร์ในปัจจุบัน มี ทั้งหมด 13 ลาย</p> 	มีรูปร่างรูปทรงกลม	เลียนแบบ ดอกไม้	ใช้วัสดุเงิน ใช้กรรมวิธีการผลิต ประสานติดเป็นชั้นๆ

ตะเกา (ต่างหู) โบราณ รูปร่างรูปทรงกลม มีหลายระดับชั้น ลวดลายเลียนแบบดอกไม้ มีทั้งหมด 13 ลาย ได้แก่ ลายรำหอก ลายตั้งโอ้ ดอกกระเวียง รำหอกโปร่ง รังผึ้ง ดอกปลี๊ก ดอกปลี๊ก 3 ชั้น ตั้งโอ้ 3 ชั้น ดอกขจร ดอกไข่แมงดา ดอกรังแตน ดอกทานตะวัน ดอกมะติ ลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ลายไข่แมงดา วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต ประสานติดจากน้ำยาประสานเงิน มีลักษณะการประสานติดหลายระดับชั้น

ข้อมูลเครื่องประดับ	รูปร่างรูปทรงของเครื่องประดับ	ลวดลาย	วัสดุกรรมวิธีผลิต
<p>ประเก้อม (ลูกประคำ) เป็นเครื่องประดับที่มีในอำเภอเวทาสินรินทรในปัจจุบัน มีทั้งหมด 13 ลาย</p> 	วงกลม เหลี่ยม ทรงกระบอก กรวย รูปทรงที่เลียนแบบผลไม้	เลียนแบบดอกไม้ ใบไม้	แกะลายลงคำ

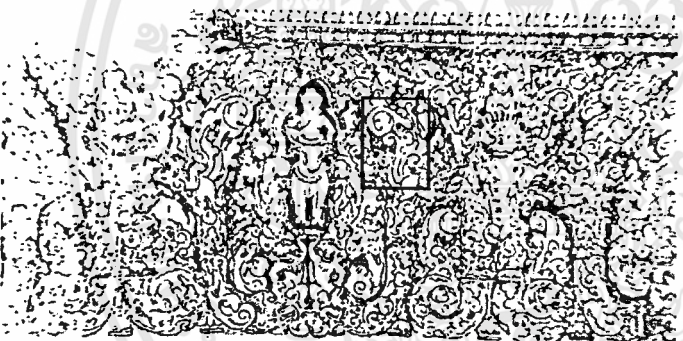

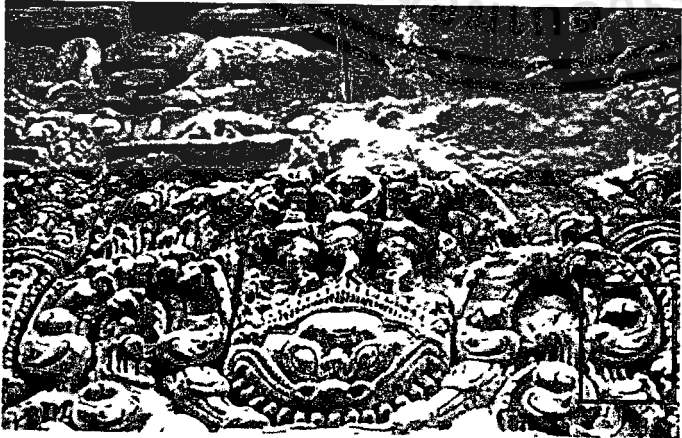
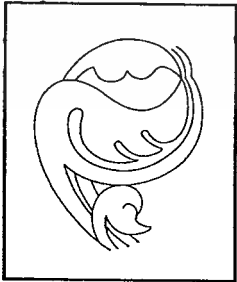
ประเก้อม(ลูกประคำ) รูปร่างรูปทรง กลม เหลี่ยม กระบอก กรวย และรูปทรงที่เลียนแบบผลไม้ ลวดลายเลียนแบบดอกไม้ ใบไม้ วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ใช้เงินเป็นวัสดุในการผลิต ใช้กรรมวิธีการผลิตแกะลายลงคำ

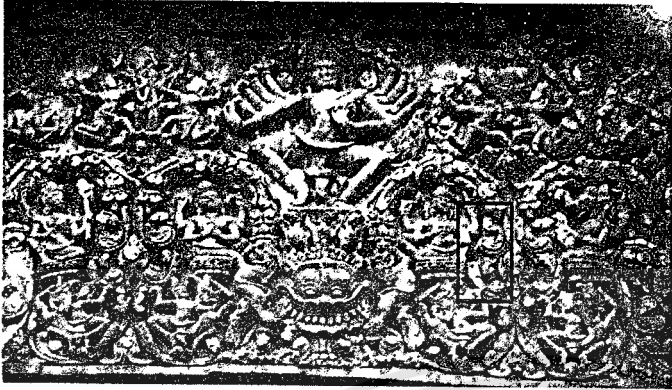
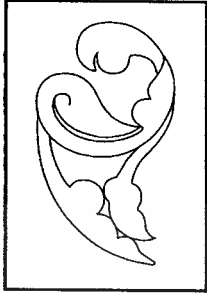
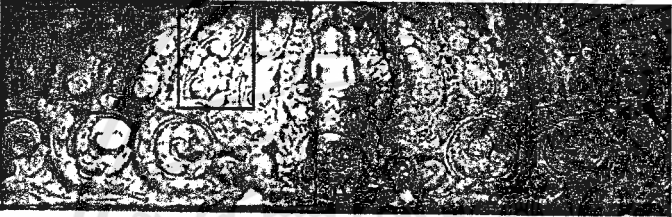
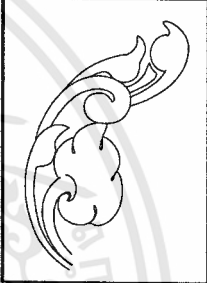
จากตารางสรุปรูปร่างรูปทรง ลวดลาย วัสดุกรรมวิธีการผลิต แบ่งเป็นข้อมูลประติมากรรม โบราณวัตถุ และเครื่องประดับโบราณอำเภอเวทาสินรินทร จังหวัดสุรินทร์ที่มีในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ารูปร่างรูปทรงเครื่องประดับ ส่วนใหญ่เป็นรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ วงกลม สามเหลี่ยม กรวย และบางชิ้นงานเป็นรูปร่างรูปทรงเลียนแบบผลไม้ ส่วนลวดลายเป็นลวดลายที่เลียนแบบธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ ดอกไม้ ใบไม้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลรูปร่างรูปทรงเรขาคณิตไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน

ส่วนลวดลายที่นำไปใช้ในการออกแบบนั้น ผู้วิจัยได้ใช้ลวดลายใบไม้ที่พบบนประติมากรรมในจังหวัดสุรินทร์ซึ่งเป็นประติมากรรมสมัยอาณาจักรเจนละ มีทั้งหมด 5 แบบนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบพัฒนาลวดลายเครื่องประดับอำเภอเวทาสินรินทร เนื่องจากเป็นลวดลายที่มาจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ เครื่องประดับสมัยอาณาจักรพูน

ทวารวดี และ ตะเกา(ต่างหู) ประเก้อม(ลูกประคำ) ซึ่ง ตะเกา และประเก้อมเป็นเครื่องประดับโบราณที่มีในอำเภอเวหาสินรินทร์ในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้นำลวดลายทั้ง 5 แบบ มาแกะลาย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบ ดังนี้

ตารางการแกะลวดลายจากประติมากรรม 5 แบบ ที่พบในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบพัฒนาลวดลายเครื่องประดับอำเภอเวหาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

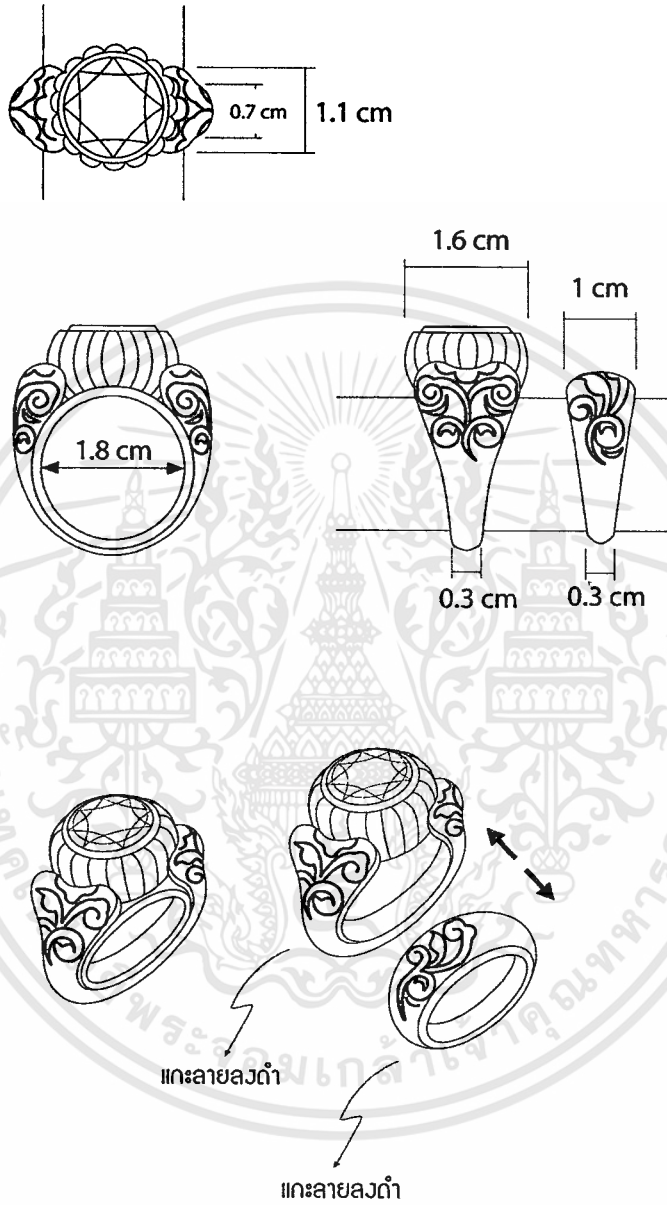
ลวดลายเดิม	แกะลวดลาย
 <p data-bbox="200 799 608 836">1. ศิลปะไพรกะแมง (พ.ศ. 1180-1250)</p>	
 <p data-bbox="200 1293 608 1330">2. ศิลปะแบบเกาะแกร์ (พ.ศ. 1465-1490)</p>	
 <p data-bbox="193 1886 608 1923">3. ศิลปะแบบปาปวน (พ.ศ. 1553-1623)</p>	

ลวดลายเดิม	แกะลวดลาย
	
<p>4. ศิลปะแบบนครวัด (พ.ศ. 1650-1718)</p> 	
<p>5. ศิลปะแบบบายน (พ.ศ. 1720-1780)</p>	

ผู้วิจัยได้นำลวดลายทั้ง 5 แบบมาพิจารณา และลองนำลายแต่ละลายวาดลงบนชิ้นงานเครื่องประดับ ผลปรากฏว่า ลวดลายศิลปะแบบบายน เป็นลวดลายที่มีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ ตัดทอน มากที่สุด เนื่องจาก มีลักษณะของลายที่มีรายละเอียดไม่มาก มีจุดเริ่มต้นของลายจนถึงจุดจบของลายซึ่งให้ความรู้สึกต่อเนื่องกัน

ส่วนวัสดุกรรมวิธีการผลิตนั้น ผู้วิจัยใช้วัสดุเงินซึ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ใช้เป็นวัสดุในการทำตะเกา(ต่างหู) และประเก้อม(ลูกประคำ) แต่ใช้เทคนิคการแกะลายลงคำของประเก้อมเป็นหลัก เนื่องจากใช้เวลาทำน้อยกว่าการประสานติดเป็นชั้นๆของตะเกา

เขียนแบบ แหวน เพื่อการผลิต

มาตราส่วน 1:1

หน่วย : เซนติเมตร

หัวข้อ	การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
ชื่อผลงาน	แหวน
ชื่อ-สกุล	นางสาวมณฑนา ทองสุพล
รหัส	50063658
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะ	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบัน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เขียนแบบ สร้อยคอ เพื่อการผลิต

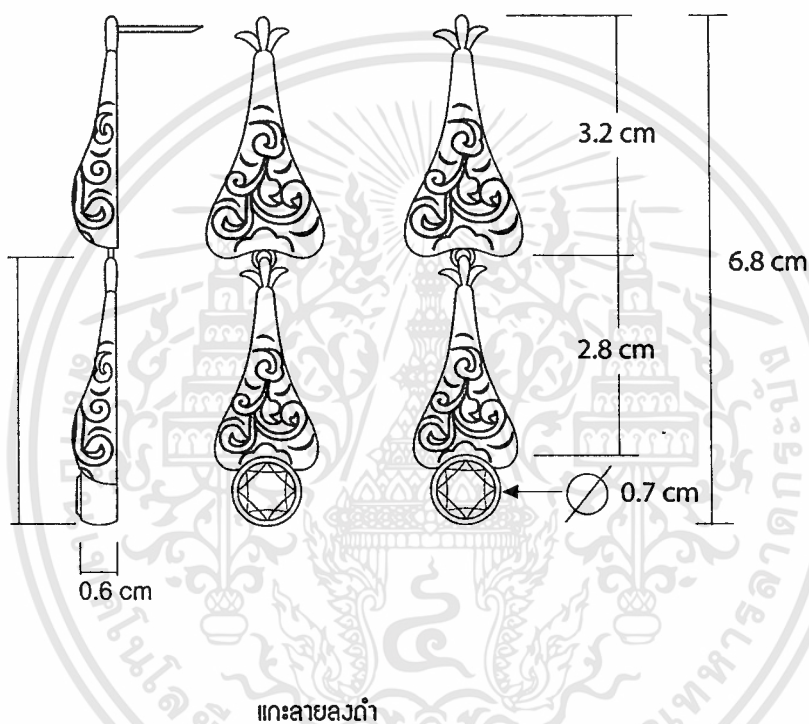
แกะลายลงดำ

มาตราส่วน 1:1

หน่วย : เซนติเมตร

หัวข้อ	การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสีรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
ชื่อผลงาน	สร้อยคอ
ชื่อ-สกุล	นางสาวมณฑนา ทองสุพล
รหัส	50063658
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะ	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบัน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เขียนแบบ ต่างหู เพื่อการผลิต

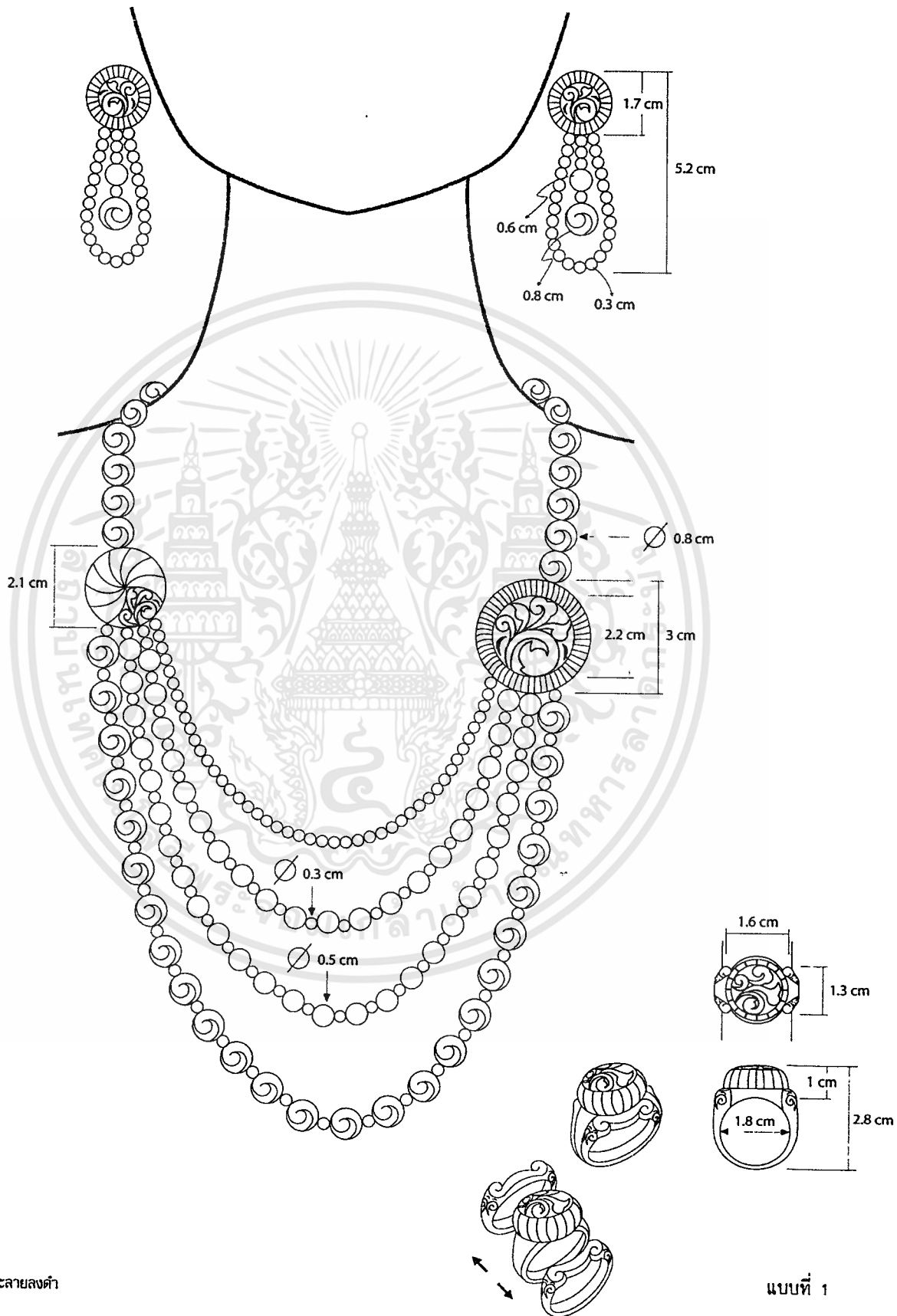

มาตราส่วน 1:1

หน่วย : เซนติเมตร

หัวข้อ	การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ตัดถกรรมเครื่องประดับ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
ชื่อผลงาน	ต่างหู
ชื่อ-สกุล	นางสาวมณฑนา ทองสุพล
รหัส	50063658
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะ	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบัน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

SKETCH DESIGN ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

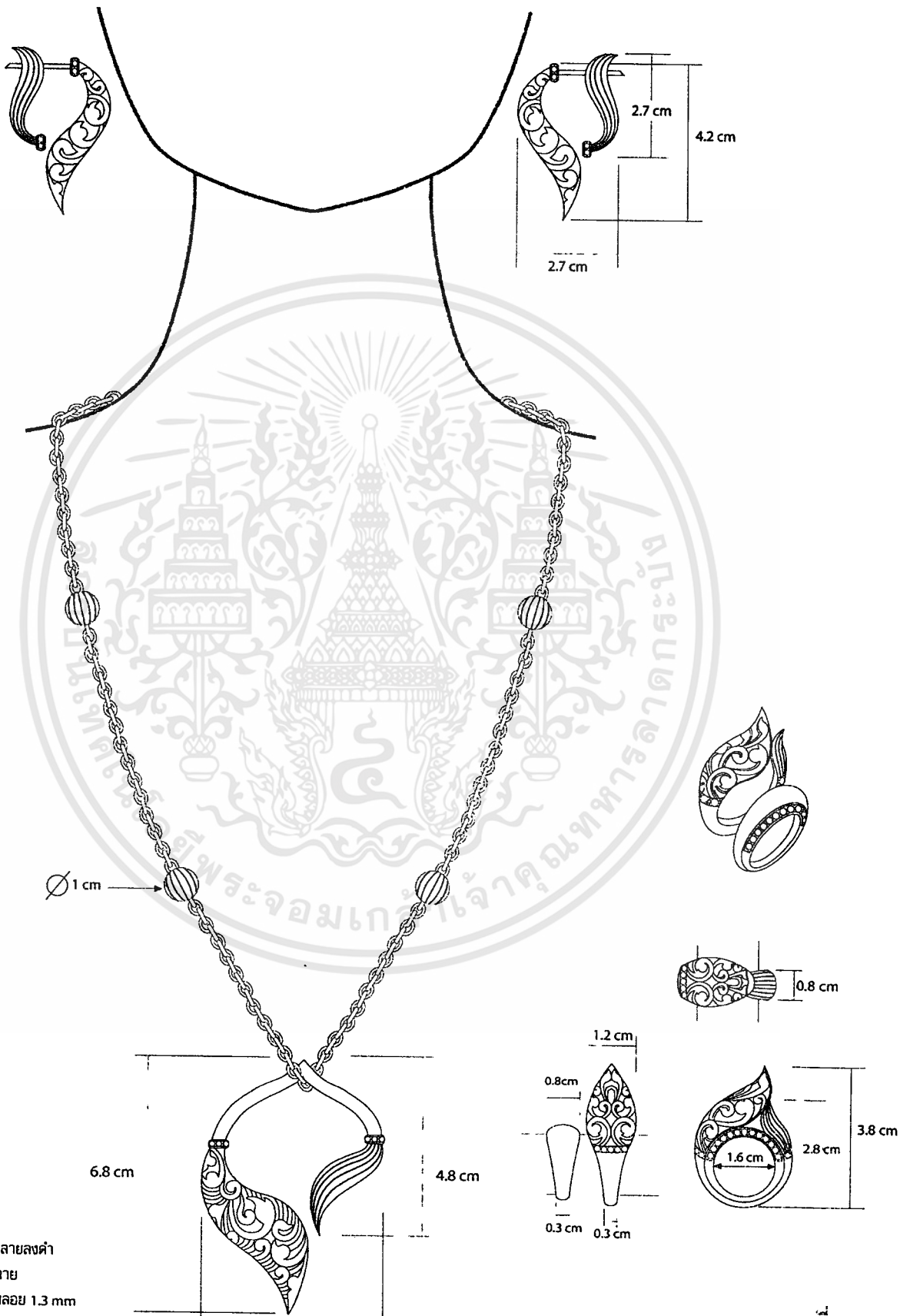

- แฉะลายลงคำ

แบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

- แกะลายลงดำ
- วัสดุสาย
- ม้วนพลอย 1.3 mm

แบบที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

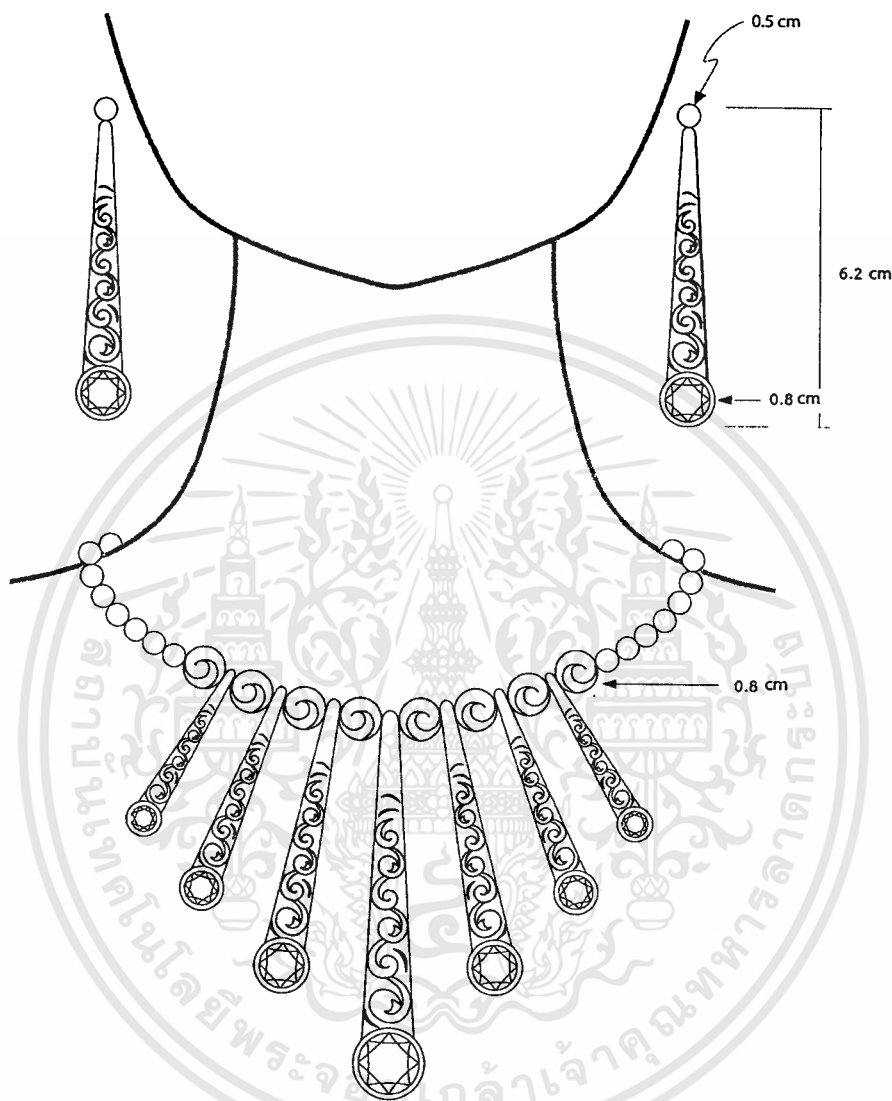

- สร้อยคอแยกชิ้นได้
- ใช้การแกะสลายลงดำ
- ผึงพลอย

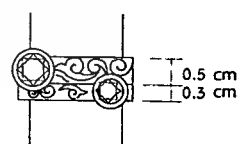
แบบที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

- สร้อยคอฝังพลอยขนาด 0.5, 0.7, 0.9, 1.2 cm
- ทวนฝังพลอยขนาด 0.5, 0.7 cm

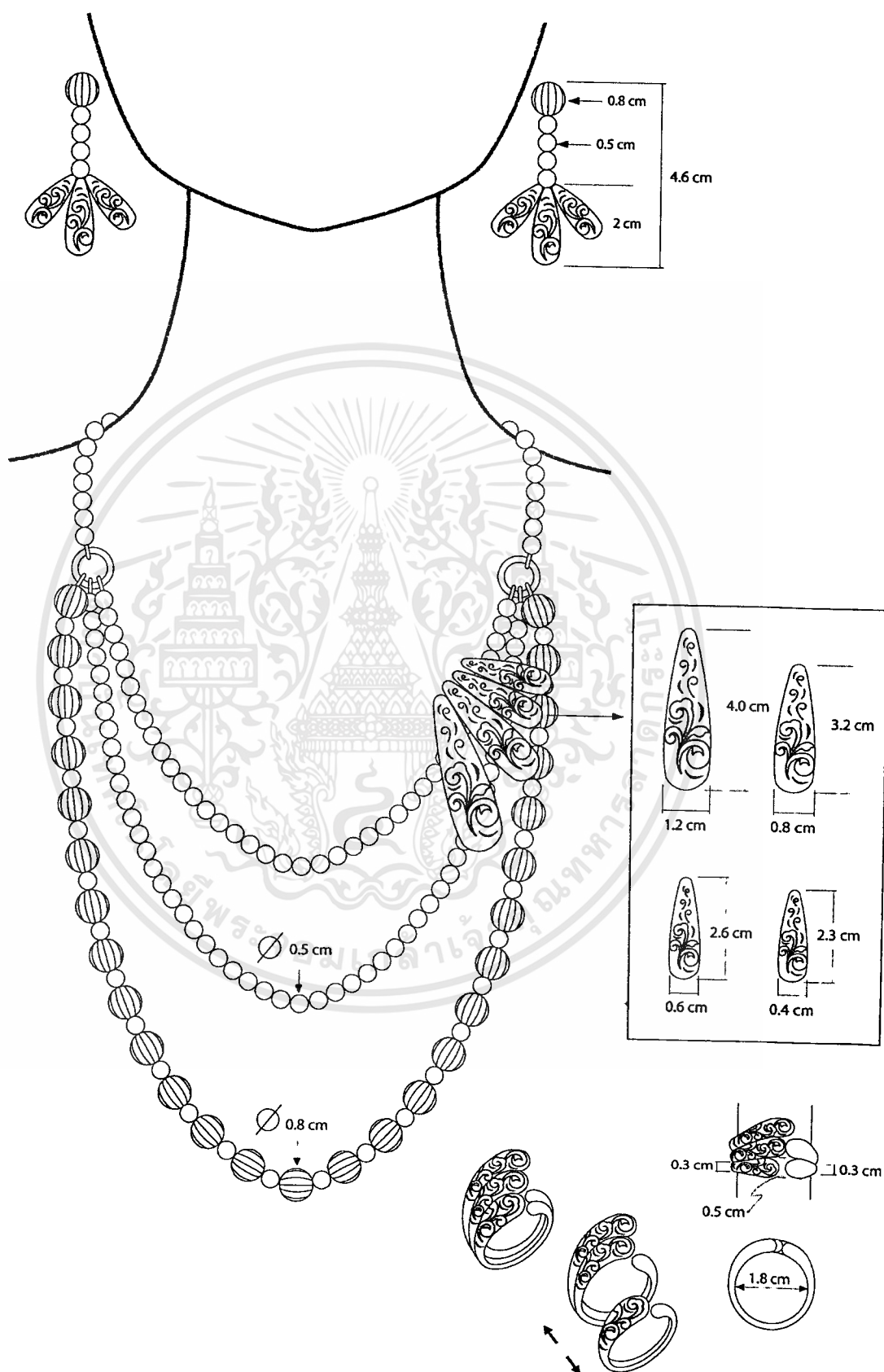

- สร้อยคอแยกชิ้นได้
- ใช้การแกะลายลงตัว
- ฝังพลอย

แบบที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

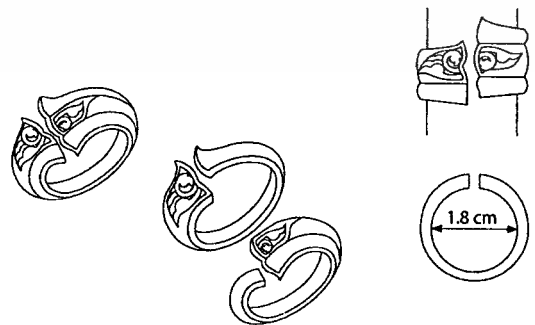
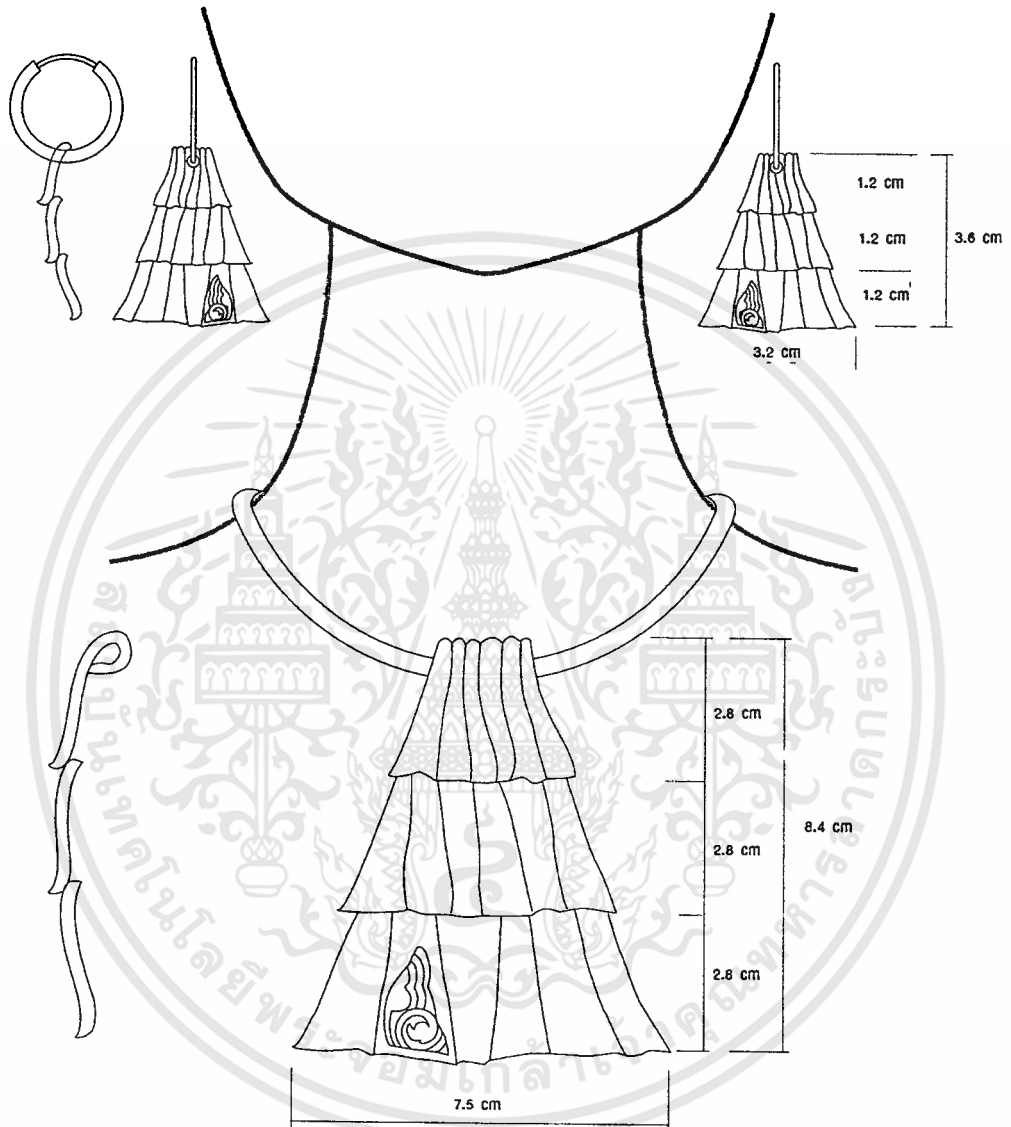
SKETCH DESIGN ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

- แกะลายลงคำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ **แบบที่ 5** ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SKETCH DESIGN ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องประดับรูปแบบต่างๆ

- ผลสุดท้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ภาพที่ 1 เก็บข้อมูลจากปราสาทศิรขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 12/08/2553

ภาพที่ 2 เก็บข้อมูลจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุรินทร์

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 12/08/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 12/08/2553

ภาพที่ 4 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค

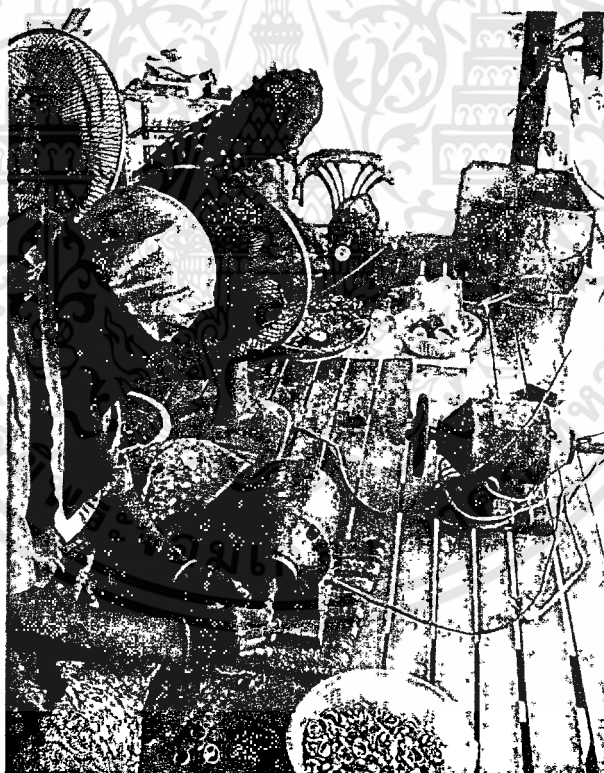
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 12/08/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 กรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับบ้านนาตั้ง

ภาพโดย : มัทธนา ทองสุพล. 12/08/2553

ภาพที่ 6 กรรมวิธีการผลิตเครื่องประดับบ้านนาตั้ง

ภาพโดย : มัทธนา ทองสุพล. 12/08/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาตั้ง)
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 12/08/2553

ภาพที่ 8 การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาตั้ง)
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 12/08/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9 การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค)
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 13/08/2553

ภาพที่ 10 การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านโชค)
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 13/08/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(ประธานกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายบ้านนาโพธิ์)
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 13/08/2553

ภาพที่ 12 การประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้าน
การออกแบบและผลิตเครื่องประดับ
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 15/08/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 13 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 20/09/2553

ภาพที่ 14 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 20/09/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 15 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 10/10/2553

ภาพที่ 16 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 10/10/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 17 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 10/10/2553

ภาพที่ 18 การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

ภาพโดย : มัณฑนา ทองสุพล. 10/10/2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวมัทนา ทองสุพล
วัน เดือน ปีเกิด	13 กันยายน 2521
สถานที่เกิด	21/1 หมู่ 2 ต.เมืองเปลือย อ.ศรีสมเด็จ จ.ร้อยเอ็ด 45000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2540 สำเร็จการศึกษา สาขาศิลปประยุกต์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ร้อยเอ็ด พ.ศ.2544 สำเร็จการศึกษา สาขานฤมิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝั่งเมือง และนฤมิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2554 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สถานที่ทำงาน	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ตำแหน่ง	อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้